

Vysoká škola ekonomická v Praze

Diplomová práce

2011

Erika Dobešová

Vysoká škola ekonomická v Praze
Fakulta podnikohospodářská
Obor: Podniková ekonomika a management

Název diplomové práce:

Komparační analýza spokojenosti učitelů a studentů na Obchodní akademii

Vypracovala: Erika Dobešová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Eva Bedrnová, CSc.

Rok vypracování: 2011

P r o h l á š e n í

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Komparační analýza spokojenosti učitelů a studentů na Obchodní akademii“ vypracovala samostatně. Veškeré použité podklady, ze kterých jsem čerpala informace, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne 15. prosince 2011

Podpis

P o d ě k o v á n í

Tímto bych ráda poděkovala paní doc. PhDr. Evě Bedrnové, CSc. za vedení mé diplomové práce, za ochotu, s kterou mi pomohla při zpracovávání a za poskytnutí užitečných rad a připomínek.

Dále bych chtěla poděkovat celému učitelskému sboru Obchodní akademie a VOŠ ve Valašském Meziříčí za poskytnutí důležitých informací a samozřejmě studentům, kteří se na této práci ochotně podíleli svými odpověďmi v dotazníku.

Na závěr nemohu zapomenout na své rodiče, kteří mi byli nejen při psaní diplomové práce, ale i po celou dobu studia velkou oporou.

Název diplomové práce:

Komparační analýza spokojenosti učitelů a studentů na Obchodní akademii

Abstrakt:

Diplomová práce se zabývá komparační analýzou spokojenosti učitelů a studentů na Obchodní akademii ve Valašském Meziříčí. Teoretická část je zaměřena na shrnutí základních poznatků dané problematiky a vymezení hlavních faktorů spokojenosti. Empirická část je věnována charakteristice školy a respondentů. Dále jsou prostřednictvím dotazníkového šetření a rozhovoru s ředitelem analyzovány jednotlivé zkoumané oblasti. Na základě výsledků analýzy jsou navržena konkrétní doporučení, která mohou zvýšit spokojenost učitelů i studentů.

Klíčová slova:

Pracovní spokojenost, učitelé, studenti, střední škola.

Title of the Master's Thesis:

Comparative analysis of the satisfaction of teachers and students at the Business Academy

Abstract:

Diploma thesis deals with the comparative analysis of the satisfaction of teachers and students at the Business Academy in Valasske Mezirici. The theoretical part is focused on summarizing the basic knowledge of the issue and define the main factors of satisfaction. The empirical part is devoted to the characteristic of school and respondents. Furthermore, through questionnaires and an interview with the schoolmaster each study areas are analyzed. Based on the results of analysis are proposed specific recommendations that could increase the satisfaction of both teachers and students.

Key words:

Job satisfaction, teachers, students, High school.

Obsah

Úvod	3
1 Charakteristika problematiky	5
1.1 Předmět a cíle práce	5
1.2 Formulace hypotéz	5
1.3 Metodika šetření	6
2 Teoretická východiska řešené problematiky	8
2.1 Studenti a učitelé	8
2.1.1 Psychologický obraz středoškolské mládeže	8
2.1.2 Rozvoj psychických procesů dospívajících	8
2.1.3 Psychologie školní třídy	9
2.1.4 Osobnost učitele	10
2.1.5 Podmínky úspěchu učitele	10
2.1.6 Psychologie vztahu mezi učitelem a studentem	12
2.2 Motivace lidské činnosti	12
2.2.1 Motivace k práci	13
2.2.2 Vybrané teorie motivace pracovního jednání	13
2.2.2.1 Herzbergova teorie dvou faktorů	13
2.2.2.2 Maslowova hierarchie potřeb	14
2.2.2.3 McGregorova teorie X & Y	15
2.3 Pracovní spokojenost	15
2.3.1 Pracovní spokojenost učitelů	16
2.3.2 Pracovní zátěž učitelů	17
2.3.3 Charakteristika faktorů ovlivňujících pracovní spokojenost	18
3 Empirická část	23
3.1 Obchodní akademie a VOŠ Valašské Meziříčí	23
3.1.1 Historie školy	23
3.1.2 Současnost	23
3.1.3 Projekt ESF	24
3.1.4 Nadační fond Student	25
3.1.5 Fond kulturních a sociálních potřeb	25
3.1.6 Doplnková činnost	25
3.1.7 Hospodaření školy za rok 2010	26
3.2 Popis zkoumaného souboru	27
3.2.1 Učitelé	27
3.2.2 Studenti	28
3.3 Realizační fáze šetření	29
3.2.1 Návratnost dotazníků	29

3.4	Analýza výsledků.....	30
3.4.1	Rozhovor s ředitelem	30
3.4.2	Učitelé	31
3.4.3	Studenti	48
4	Shrnutí výsledků a ověření hypotéz	68
3.2	Učitelé	68
3.2	Studenti	69
3.2	Ověření hypotéz	71
5	Návrhy na zlepšení současné situace	73
	Závěr	76
	Seznam literatury.....	78
	Seznam obrázků, tabulek a grafů.....	80
	Seznam příloh.....	82

Úvod

„Může být něco krásnějšího než dělat to, co máte rádi a vědět, že to má význam?“

Katharine Graham

Vybrat si téma pro svou diplomovou práci, kterou oficiálně ukončím své studium na Vysoké škole ekonomické nebylo vůbec jednoduché. Jednu věc jsem však věděla s jistotou - předmětem mé práce bude analýza spokojenosti zaměstnanců. Přemýšlela jsem tak dlouho, dokud jsem si jednoho dne nepoložila otázku. Proč neprovést výzkum v oblasti veřejného sektoru a úplně se tak odklonit od původní myšlenky, tedy analyzovat spokojenost v konkrétní firmě? Výsledkem mého snažení se stala **Komparační analýza spokojenosti učitelů a studentů na Obchodní akademii ve Valašském Meziříčí**.

Problematika pracovní spokojenosti mě zaujala již při studiu vedlejší specializace *Psychologie a sociologie řízení*. Navíc jsem měla tu čest studovat na této střední škole celé 4 roky a prožít tak důležité chvíle svého dospívání. Velmi ráda na tu dobu vzpomínám, zejména na svou třídní učitelku a učitele matematiky. Chtěla jsem proto zjistit, zda jsou či naopak nejsou učitele na této škole spokojeni. A aby to pro mne nebylo moc jednoduché, rozšířila jsem svou analýzu o studenty.

Dříve než jsem započala svou analýzu, bylo potřeba požádat o svolení pana ředitele. Dostalo se mi milého přijetí a velmi mne překvapilo, že výsledky tohoto výzkumu použije škola pro své interní účely. Tím více jsem tedy tuto práci brala vážně, neboť díky výsledkům, které z práce vyplynou a návrhům, které použiji, může dojít k možným zlepšením a rovněž vzestupu spokojenosti učitelů i studentů. Dostalo by se mi tak vysokého pocitu zadostiučinění, že výsledek mé několikaměsíční práce může posloužit dobré věci.

Jak konkrétně tedy bude práce vypadat? Práce bude tématicky rozčleněna do pěti kapitol. První kapitola bude obsahovat **předmět a cíl** mé diplomové práce. Poté dojde k formulaci hypotéz, které na konci práce ověřím, zda došlo k jejich naplnění či nikoliv. Po formulaci hypotéz přijde na řadu přiblížení metody, která bude v mém výzkumu aplikována.

Dalším krokem bude **teoretické přiblížení** dané problematiky na základě informací získaných z odborné literatury. Následuje empirická část, které bude věnována hlavní pozornost. Nejprve představím Obchodní akademii a VOŠ ve Valašském Meziříčí, její historii i současnost. Přiblížím, co je předmětem doplňkové činnosti této školy a jaké jsou výsledky hospodaření za předešlý rok. Poté budu charakterizovat objekt mého výzkumu, tedy učitele a studenty, jejich počet, taktéž množství odpracovaných let učitelů na této škole apod. Poté přichází na řadu realizační fáze šetření doplněná o míru návratnosti dotazníků.

Důležitou součástí práce bude **analýza výsledků** mého dotazníkového šetření. Jedná se o poměrně rozsáhlou kapitolu, která je kromě interpretace výsledků doplněna o tabulky a grafy pro větší přehlednost a porozumění. Navíc zde budou demonstrovány výsledky ústního rozhovoru s ředitelem školy.

Ve čtvrté kapitole dojde ke **shrnutí** veškerých poznatků a **ověření hypotéz**, které byly na počátku představeny. Na závěr budou prezentována **doporučení**, která by mohla vést ke zvýšení spokojenosti učitelů i studentů. Samozřejmě neopomenou uvést literaturu a jiné zdroje, ze kterých jsem čerpala a rovněž práci doplním o přílohy.

1 Charakteristika problematiky

Při zpracovávání této práce jsem si položila otázku, co je to **spokojenost**? Pojem je to velice subjektivní. Co je pro někoho známkou spokojenosti, nemusí druhého uspokojovat vůbec. To, zda je člověk v práci spokojen, může velmi ovlivnit jeho dosavadní život. Je dokázáno, že lidé, kteří jsou ve své práci spokojeni, jsou spokojeni po celý zbytek života. Na světě v podstatě neexistuje spokojenější člověk než ten, kterého jeho práce baví.

1.1 Předmět a cíle práce

Předmětem mé diplomové práce je **porovnat spokojenost učitelů a studentů na Obchodní akademii ve Valašském Meziříčí** a na základě zjištěných skutečností navrhnout případná zlepšení či rady do budoucna. U profesorů budu hodnotit zejména obsah práce, mzdové podmínky, pracovní prostředí, pracovní kolektiv, vedoucího pracovníka, profesní růst, vztah ke škole a studentům. U studentů mne bude zajímat, jak vnímají výuku, atmosféru školy, vztahy s učiteli a spolužáky, jaký je jejich celkový dojem ze školy apod. Respondentů bude poměrně velké množství, viz subkapitola 1.3 *Metodika šetření*.

Dílní cíle práce jsou následující:

- Vymezit teoretická východiska zkoumané problematiky.
- Formulovat hypotézy.
- Provést empirický průzkum (dotazníkové šetření).
- Zpracovat a interpretovat výsledky výzkumu.
- Ověřit stanovené hypotézy.
- Stanovit návrhy vedoucí k vyšší spokojenosti učitelů i studentů.

1.2 Formulace hypotéz

Formulace hypotéz je důležitou součástí tohoto průzkumu. Jedná se o určité domněnky, jednoduchá tvrzení. Před začátkem samotného výzkumu jsem stanovila následující hypotézy. To, jak dalece se je podařilo naplnit, je uvedeno v kapitole 4 *Shrnutí výsledků a ověření hypotéz*.

Hypotéza A: Většinu učitelů bude práce bavit.

Hypotéza B: Nespokojenost se objeví v oblasti odměňování.

Hypotéza C: Vztahy mezi učiteli budou spíše přátelské.

Hypotéza D: Spokojenost studentů i učitelů s ředitelem školy bude spíše vysoká.

Hypotéza E: Učitelé i studenti budou spíše nespokojeni s interiérem školy.

Hypotéza F: Většina studentů chodí do školy ráda a mají chuť se vzdělávat.

Hypotéza G: Studenti budou spokojeni s učitelským sborem, co se týče kvality výuky, výkladu látky a jejich hodnocení.

Hypotéza H: Škola studenty dobře připravuje k dalšímu studiu na Vysoké škole.

1.3 Metodika šetření

Při získávání informací pro zpracování této práce bylo využito následujících metod šetření.

Studium a analýza literárních pramenů

Cílem přípravné fáze je studium dostupných informačních zdrojů a analýza její vhodnosti pro řešení zkoumané problematiky. Studium odborné literatury, v knižní či elektronické podobě, dává výzkumníkovi představu o tom, jak bude celý výzkum vypadat. Veškeré poznatky, důležité pro pochopení a řešení daného problému jsou obsahem kapitoly 2. *Teoretická východiska řešené problematiky.*

Studium a analýza interní dokumentace školy

Interní dokumentace školy jsou rovněž cenným základem tohoto výzkumu. Ke zjištění aktuálních informací byly využity internetové stránky školy a výroční zpráva. Důležité informace byly získány rovněž na sekretariátu školy.

Rozhovor

Dalším důležitým zdrojem primárních informací se stal rozhovor. Dále byla využita **metoda osobního dotazování** a to pouze s ředitelem školy.

Písemné dotazování

Teoretická část však byla tvořena zejména z výsledků **dotazníkového šetření**, jehož výhodou je především nízká finanční náročnost a možnost oslovení velkého množství respondentů. Využila jsem anonymního vyplňování, kde existuje větší šance, že odpovědi budou upřímnější a autentičtější. Nevýhodou je pak nejistá návratnost a rovněž nelze zjistit,

kdo dotazník skutečně vyplnil. Po obdržení dotazníků jsem data přepsala do tabulky v programu *Microsoft Office Excel* a dále analyzovala. Pro přehlednost a lepší interpretaci jsem výsledky zobrazila pomocí grafů a tabulek a doplnila o komentáře. Celé znění dotazníků je k nahlédnutí v *Příloze 1* a *2*.

V dotazníku jsem použila uzavřené otázky a výroky. Uzavřené otázky jsou otázky, které mají standardizované odpovědi. To znamená, že u otázky jsou uvedeny možné odpovědi, z nichž dotazovaný vybírá ty, které nejvíce odpovídají jeho názoru. Dále jsem použila výroky a respondent zaškrtoval, zda s nimi souhlasí či nesouhlasí. Na závěr dotazníku jsem dala prostor respondentům pro jejich připomínky a náměty, které by mi chtěli sdělit. Předpokládala jsem přitom, že jen málo respondentů využije tuto možnost sdělení svých vlastních nápadů. Jednotlivé otázky empirického šetření mezi **učiteli** byly rozděleny do následujících skupin:

- **Obsah práce**
- **Mzdové podmínky**
- **Pracovní prostředí**
- **Spolupracovníci**
- **Ředitel školy**
- **Vztah ke studentům**

U **studentů** mne bude zajímat především:

- **Organizační podmínky školy**
- **Atmosféra školy**
- **Vnímání výuky**
- **Spoluúčast žáků na rozhodování**
- **Vztah s učiteli a spolužáky**
- **Celkový dojem ze školy**

Výzkumu se zúčastnila poměrně velká část učitelů v čele s panem ředitelem, se kterým jsem provedla již zmíněný ústní rozhovor. Co se týče studentů, domnívám se, že je zcela irelevantní zahrnout do mého výzkumu čerstvé studenty 1. ročníku. Výzkum tak budu provádět v celkem **14 třídách druhých až čtvrtých ročníků**.

2 Teoretická východiska řešení problematiky

2.1 Studenti a učitelé

2.1.1 Psychologický obraz středoškolské mládeže

„V dospívání si lze všimnout biologických, psychických a sociálních změn, které probíhají zhruba mezi 10. – 18. rokem, příp. do 21 let. Mluvíme-li o mládeži, jde o věkovou skupinu od 14 - 16 let po horní hranici 25 let. V posledním století dochází v rozvinutých zemích ke zrychlování duševního vývoje. Příčinami jsou lepší hygienické podmínky, zvýšená pozornost sportu, rychlé tempo způsobu života, rostoucí množství informací, rostoucí požadavky na výkonnost.

Dospívající srovnává své výkony s výkony dospělých a začíná se postupně pokládat za jejich rovnocenného partnera. Usiluje o to vydobýt si mezi nimi místo s podobnými možnostmi a právy. Dospívání je charakteristické změnami nálad a neustáleností v chování. Neuropsychická labilita způsobuje i některé neúspěchy v učení. Sklon vyjadřovat své názory vede často k tomu, že vznikají konflikty s rodiči a učiteli. Mladý člověk se totiž domnívá, že má již dosti vědomostí a zkušeností – a v důsledku toho naráží rady, výtky a zákazy na jeho odpor. V tomto věku se u mládeže objevuje tendence k tomu, aby byly otřeseny dosavadní autority. Velmi záleží, na jakých základech je vybudována autorita těch, kteří na mládež působí (ale i na tom, jaký názor mají na pedagoga rodiče).

Co se týká vztahů mezi studenty střední školy, tak ty mívají zpočátku formální ráz. Časem se však ve školní třídě začínají utvářet osobní vztahy. Jak sami studenti uvádějí, na školu vzpomínají zejména kvůli studentskému životu.“ (Trnka, 1996, s. 24 - 30)

2.1.2 Rozvoj psychických procesů dospívajících - souvislost s problematikou učení

Trnka uvádí (1996, s. 32 – 33), že „pokud se žák nedostane na zvolenou školu či obor, může to delší dobu záporně ovlivňovat jeho chuť k učení a studijní výsledky. Ovšem i tehdy, dostal-li se na směr, který si přál, dochází leckdy k rozporu mezi tím, co od studia očekával a tím, s čím se ve skutečnosti setkává. Průzkum ukázal, že zhruba třetina žáků přichází na střední výběrovou školu z jiných pohnutek, než je zájem o studium (např. dle přání rodičů, pro malou vzdálenost od místa bydliště) nebo není motivována přímým zájmem o obor (důvodem volby oboru se stala obava z nepřijetí či skutečné nepřijetí na střední školu, o kterou měl žák původně zájem).

Adolescent je již schopen se soustředit na náročnější látku po delší dobu (více ovšem na to, co má pro něj význam a co ho zajímá). Jeho řeč je barvitá, rád si hraje se slovy, používá i slova cizí. Jeho zájmy však bývají rozmanité, jeho pozornost při práci bývá někdy nesoustavná a rozptyluje se. Mezi úkoly učitele patří tedy umění vzbudit pozornost studentů, usměrnit ji a napomáhat tomu, aby ji dovedl udržet.

Co se týká **paměti**, tak se zvětšuje rychlost a rozsah zapamatování, zrychluje se logická paměť. Adolescent již pouze nememoruje, ale snaží se hledat souvislosti. Učitel však mnohdy může pozorovat, že pokud při výkladu látku přesně neobjasní, má mnoho studentů sklon k „biflování“. Pedagog by měl ocenit vždy více snahu po vlastním vyjádření oproti doslovné reprodukci. Úkolem učitele by mělo být vést studenty k samostatnosti.“

2.1.3 Psychologie školní třídy

Školní třída představuje zvláštní druh sociální skupiny. Všeobecně se školní třídy od sebe velmi liší. „Některé publikum je soustředěné, jiné naopak roztěkané. Zatímco se jednomu pedagogu práce s určitou skupinou žáků daří, jiný se setkává s neúspěchy. Sociálně psychologické výzkumy zjišťovaly souvislost mezi stylem vedení skupiny, uspořádáním skupiny a povahou sociální atmosféry jejího života. Dle toho lze rozlišit skupiny typu autokratického, demokratického a liberálního.

- **Autokratické (autoritativní) vedení** – učitel direktivně určuje všechny opatření, vyžaduje, aby všechny jeho příkazy byly bezpodmínečně přijaty a přísně dodržovány. Má sklon omezovat život třídy na plnění požadavků, o nichž není možno diskutovat. Učitel si myslí, že studentům nelze důvěřovat, přebírá zodpovědnost za celou jejich činnost. Žáci proto bývají vzájemně nesnášenliví, nepřátelští nebo lhostejní. Mají sklon k nervozitě, podřizují se učiteli, pociťují k němu odpor, učitel je neoblíbený. Studenti jsou málo spontánní, vyhýbají se práci, stávají se egocentrickými. Na druhou stranu může být třída při tomto vedení ukázněná a mohou v ní být dosahovány slušné výsledky, je-li učitel důsledný a odborně na výši.
- **Demokratické vedení** – žáci jsou vedeni a usměřováni učitelem, mohou však spolupracovat a říci svůj názor. Učitel je poradcem, vede žáky k samostatnosti a iniciativě, objektivně chválí či kritizuje, diskutuje s žáky, zajímají ho jejich úspěchy i starosti, žáky značně motivuje. Žáci jsou samostatnější, vzájemně si pomáhají, mají lepší vztah k práci, jakož i lepší výsledky, ve třídě vládne příznivá atmosféra. Utvářejí se přátelštější a otevřenější vztahy mezi učitelem a žáky. Někdy se může zdát, že je třída méně ukázněná, je v ní však více vnitřní síly udržet si svou morálku, výkonnost. Učitel musí být při vedení třídy pružný, vynalézavý, trpělivý a přitom neslevit na zásadovosti.
- **Liberální vedení** – učitel dává žákům volnost, sám je nerozhodný, nezasahuje do jejich činností, nedává rady ani nehodnotí chování a práci studentů. Žáci tedy nevědí, co mají

dělat, začínají se práci vyhýbat resp. ji dělají nedbale. Chybí jim spolupráce (natož nadšení) a jsou ve vzájemných stycích podráždění.“ (Trnka, 1996, s. 60 – 79)

2.1.4 Osobnost učitele

Každý člověk je jistým způsobem originál, je individualitou, osobností. Právě osobnost každého z nás je jedinečná a vrozená. Vyjadřuje odlišnost jedince oproti ostatním. „Ač se osobnost člověka během života mění, je ve svých charakteristických rysech relativně stabilní. Pro každou osobnost jsou typické určité způsoby prožívání a chování.“ (Plevová, 2006, s. 13)

„Pedagogova osobnost má ve vyučovací a výchovné práci důležitou úlohu. Předpokladem kladného vlivu na žáky je autorita učitele a jeho osobnost. Právě autorita učitele je velmi závislá na jeho společenské a odborné pověsti, charakterových a morálních vlastnostech a řídicích schopnostech. Vliv pedagoga nenahradí ani učebnice, ani mravní poučování, ani soustava trestů a povzbuzování. Osobní příklad učitele a kouzlo jeho osobnosti jsou nenahraditelné.“ (Kohoutek, 1996, s. 23)

„Učitelé jsou podle Průchy chápáni jako osoby, jejichž profesní aktivita zahrnuje předávání poznatků, postojů a dovedností. Kategorie učitel zahrnuje pouze pracovníky, kteří přímo provádějí vyučování žáků. Ředitelé škol, kteří nemají vyučovací úvazek, nejsou započítáni mezi učitele.“ (Průcha, 2002, s. 21)

2.1.5 Podmínky úspěchu učitele¹

Úspěšný je ten učitel, na kterého vzpomínají v dobrém žáci i po několika letech a váží si ho nejen jako odborníka, ale i jako člověka. Ukazuje se, že to nemusí být učitel, který byl všeobecně oblíbený, stačí, aby nadchl pro svůj obor jen několik žáků a ostatním jej nezprotivil. Musí to být člověk, který je tělesně i duševně zdravý, netrpí profesionální deformací, nestrádá syndromem vyhoření. Jednoduše člověk, kterého práce neunavuje, ale naopak stále baví. Takový učitel je pak uctíván svými žáky a mnohdy se stává (alespoň na čas) jejich životním vzorem. Aby byl učitel úspěšný, musí být splněny následující čtyři podmínky úspěchu. Učitel musí:

1. Vědět, znát, mít vědomosti

Úspěšný vyučující musí především znát dobře svůj obor. Učit studenty jinak, než učili jeho, nechat žáky více mluvit, více vycházet z jejich životních zkušeností, znalostí a zájmů. Chybou je dopouštět se „pedagogického hříchu“, který spočívá v tom, že žákům řekne něco,

¹ Západočeská univerzita v Plzni, materiál ke studiu. [online]. [cit 2011-10-7]. Dostupné z WWW: <http://www.kps.zcu.cz/materials/skolpsy/skolni%20psychologie.rtf>.

na co mohli přijít sami, tj. aktivizovat žáky, bojovat proti nudě, žáci se musí na jeho hodiny těšit. Správný učitel by se měl zajímat o názory žáků na způsob jeho výuky, nebát se přiznat svou chybu a především ji už víckrát neopakovat.

2. Umět, mít dovednosti, k úspěchu potřebné vlastnosti, schopnosti

Důležitý je především srozumitelný výklad, udržení pozornosti žáků, probuzení zájmu o předmět. Svě místo zde má rovněž jeho schopnost utvářet příznivé klima třídy, zvládat kázeň apod.

3. Chtít, mít chuť, mít zájem

Pro úspěšného učitele bývá také charakteristický pozitivní způsob myšlení, jeho optimismus, víra ve schopnosti dítěte. Pokud věří, že dítě je schopno vyvíjet se k vyššímu, lepšímu stupni, přebírají tento jeho optimismus i spolužáci.

4. Moci, mít možnost, mít příležitosti

Učitel, který hodně **zná, umí i chce**, nemusí být zákonitě úspěšný, pokud nemá možnost tyto své předpoklady uplatnit, neboť vůbec nedostane příležitost nebo pro svou práci nemá vytvořeny vhodné podmínky. Mnoho učitelů za nejdůležitější podmínku úspěchu považuje rozumného a schopného ředitele (či jeho zástupce), který by vytvářel příjemnou pracovní atmosféru a který by zároveň dokázal motivovat své podřízené k plnému nasazení.

Studie kanadské *University of Newfoundland* ukazují, kterých pěti vlastností si studenti 8 středních škol v okolí této univerzity cení u učitelů nejvíce (z možných 74 charakteristik)²:

1. **Musí mít znalosti** – zjistí-li student, že učitel úplně nerozumí svému výkladu, dochází ke ztrátě respektu a zájmu.
2. **Musí být vtipný** – což vytváří lepší atmosféru ve třídě, zvyšuje zájem studentů o látku.
3. **Mít respekt** – aby byl učitel respektován, musí rovněž respektovat své žáky.
4. **Mít trpělivost** – student musí mít dojem, že je v pořádku něco nevědět, něčemu nerozumět. Učitel musí být od toho, aby žákům vše vysvětlil.
5. **Musí být na hodinu připraven** - tím dává studentům najevo, že si váží své práce a dělá svou práci dobře.

² Delaney, J.G.: How High school students perceive effective teachers. [online]. [cit 2011-11-01]. Dostupné z WWW: <http://ebookbrowse.com/delaney-morning-watch-article-on-effective-teachers-characteristics-study-pdf-d21016269>.

2.1.6 Psychologie vztahu mezi učitelem a studentem

Vztah mezi učitelem a studentem ovlivňuje celkové žákovy postoje ke škole a k práci. Při dobrých vztazích může učitel dosáhnout pozitivních postojů studentů, které jim ulehčují práci. Naopak to může poznamenat vztah studenta k učení i v dospělém věku. Při správných vztazích může docházet k tomu, že studenta učení baví, stává se svědomitějším, spolehlivějším apod. Na hodiny neoblíbených učitelů se žáci připravují neradi, učí se jen z povinnosti a učení se stává víceméně mučením.

Většinou si také žáci oblíbí ten předmět, který vyučuje jejich oblíbený profesor. V opačném případě se může daný předmět stát „strašákem“ na dlouhá léta. Studenti mohou mít ve výjimečných případech kladný vztah k předmětu, který vyučuje nesympatický učitel. Je známo, že je-li učitel na žáky příliš přísný a panovačný, tak se i žáci navzájem chovají podrážděně, hrubě a sobecky. Podle Trnky (1996, s. 49 – 50) má **vztah mezi učitelem a žákem** dvě základní složky:

- **Oficiální (institucionální)** – vyplývá z učitelské funkce. Jak učitel, tak žák mají své postavení a povinnosti – student se má aktivně učit, úkolem učitele je vzdělávat a vychovávat. Učitel dále hodnotí znalosti žáků, čímž dochází k vytváření vztahu mezi učitelem a studentem. Svým postavením je učitel strážcem školního pořádku, mravních, společenských a právních předpisů.
- **Osobní** – dána tím, že je těžké stýkat se denně s někým, aniž bychom se nedostali blíže k jeho osobě. Učitel i žák spolupracují na plnění úloh, stanovených školou. Žák může být hrdý na svůj prospěch, smutný z neúspěchu, učitel přitom projevuje radost či zlost, s některými studenty je spokojen, s jinými nikoli. Osobní vztahy učitele k žákovi vznikají také dle zájmu učitele o studenta, o jeho osobnost.

2.2 Motivace lidské činnosti

Pro každého člověka je zcela přirozené, že si vybírá činnost, na kterou se zaměří. Co člověk dělá, s jakým nasazením a s jakou vytrvalostí nezávisí pouze na vnějších podmínkách, ale rovněž na vnitřních podmínkách – **motivaci**.

Pojmem **motivace** podle Provazníka a Komárkové (2004, s. 23) vyjadřujeme skutečnost, že „v lidské psychice působí specifické, ne vždy zcela vědomé vnitřní hybné síly – pohnutky, motivy, které člověka – jeho činnost – určitým směrem orientují, které ho v daném směru aktivizují a které vzbuzenou aktivitu udržují. Navenek se pak působení těchto sil projevuje v podobě motivované činnosti, resp. v podobě motivovaného jednání.“

2.2.1 Motivace k práci

Pojmem **pracovní motivace** rozumíme schopnost nadřízeného vytvořit u svých podřízených takový zájem o osobní prospěch tak, aby došlo k pocitu uspokojení. Obecně, vedoucí tu není od toho, aby rozdával příkazy, ale aby motivoval své pracovníky tak, aby plnili své úkoly řádně a správně a hlavně sami ze své vlastní vůle. Podle Bedrnové, Nového a kol. jsou známy dvě teorie motivů k práci – „motivace **intrinsická**, která je typická svou souvislostí s prací samou. Další je motivace **extrinsická**. Jde o souvislost s mimopracovní oblastí. K nejvýznamnějším intrinsickým motivům práce patří:

- **Potřeba výkonu** – úspěch a výborný výkon přináší radost či uspokojení.
- **Touha po moci** – uspokojení přijde s vyšší pozicí v hierarchii organizace.
- **Potřeba smyslu života a seberealizace** – důležité jsou smysluplné činnosti a pracovní úkony, které mohou přinést dobré výsledky a zároveň nabízejí možnost k osobnímu rozvoji.
- **Potřeba činnosti** - souvisí se zbavením se nadbytečné energie.
- **Potřeba kontaktu** - zvláště u prací, kde dochází k častému kontaktu s lidmi.

Nejvýznamnější extrinsické faktory jsou tyto:

- **Potřeba peněz**
- **Snaha po jistotě** – pro pracovníky, kteří potřebují mít jistotu do budoucnosti.
- **Potřeba uplatnění, vlastní důležitosti** – spojené s postavením ve společnosti.
- **Potřeba sociálních kontaktů** – kontakty s kolegy, které se navazují na pracovišti.
- **Potřeba sounáležitosti, partnerského vztahu** – kontakty s kolegy, které přerostou v partnerský vztah.“ (Bedrnová, Nový a kol., 2007, s. 58)

2.2.2 Vybrané teorie motivace pracovního jednání

Teorie pracovní motivace představují podle Kleibla a kol. (1995, s. 7) „souhrn teoretických poznatků, které mají-li být použity v praxi a ovlivnit účinně kvalitu vedení lidí, musí se stát součástí znalostí a profesním vybavením řídicích pracovníků.“ Teorie motivace nám mají za úkol vysvětlit, co to vlastně motivace je. Vzniklo jich však velmi mnoho, proto níže uvedu jen ty nejznámější a nejdůležitější.

2.2.2.1 Herzbergova teorie dvou faktorů

Herzbergova teorie dvou faktorů vychází z Maslowovy teorie potřeb a doplňuje jej o dva faktory, které ovlivňují pracovní motivaci a spokojenost. Jde o faktory **vnitřní – motivující** a faktory **vnější – udržující**.

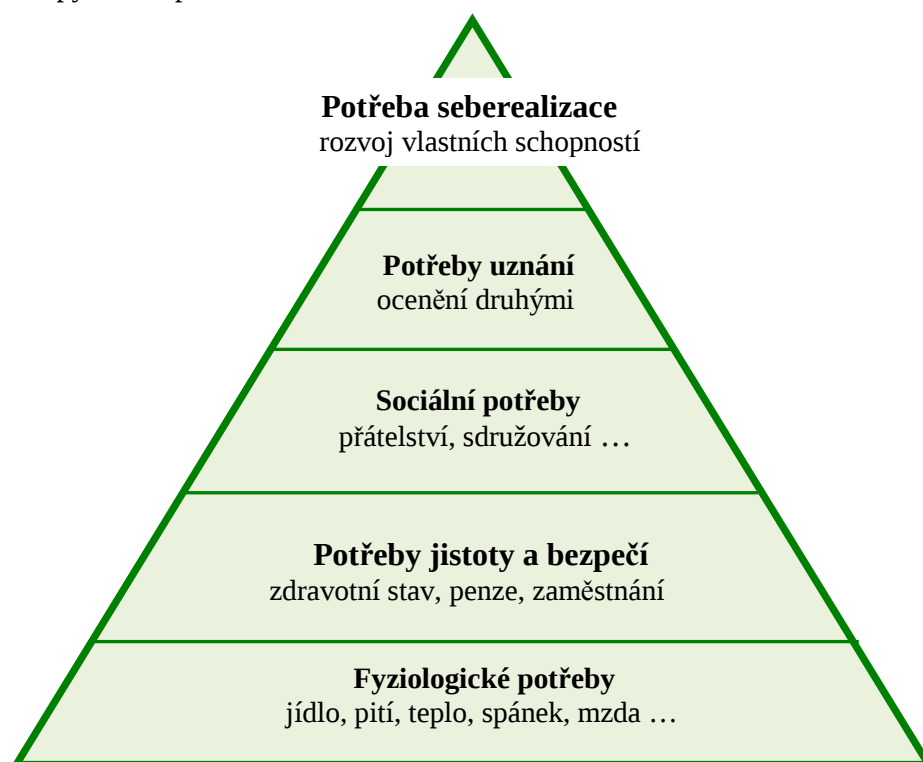
Motivující faktory jsou charakteristické uspokojením z práce. Patří sem např.

povýšení, dosažení cíle, uznání, zajímavá práce, odpovědnost, možnost osobního růstu atd. Vnější faktory, nazýváme je také **hygienickými**, jsou příznačné tím, že pracovníka zajímá především jistota práce, plat. Když ale mají podobu příznivou, nevyvolávají pracovní spokojenost, jak by se mohlo zdát, pouze zaručí, že pracovníci nejsou nespokojeni. Je důležité si uvědomit, že pracovní spokojenost nutně neznamená, že je pracovník motivovaný.

2.2.2.2 Maslowova hierarchie potřeb

Následující teorie patří mezi ty nejcitovanější a nejznámější. Jejím autorem je americký psycholog Abraham Maslow. Je založena na principu pyramidy.

Obr. 1: Maslowova pyramida potřeb

Zdroj: Veber a kol., Praha 2000, s. 65 (vlastní zpracování)

Z Maslowovy pyramidy potřeb vyplývá, že nejprve musí být uspokojeny fyziologické potřeby (zejména jídlo, pití, spánek). Pak mohou přijít na řadu potřeby jistoty a bezpečí. Když takhle budeme putovat až k vrcholu pyramidy, dosáhne se potřeby seberealizace.

„Maslowova teorie je však v dnešní době kritizována, neuvažuje totiž dynamické proměny potřeb jedinců během času (např. dle fáze životního cyklu člověka), v závislosti na situaci a rovněž při porovnávání vlastního uspokojení s uspokojením někoho jiného.“ (Donnelly, Gibbon, Ivancevich, 1997, s. 374)

Podle Forsytha (2000, s. 15) lze na teorii nahlížet i takto:

- **Biologické potřeby** – vydělat dostatek peněz pro uspokojení základních potřeb.
- **Potřeba bezpečí a jistoty** – jistota zaměstnání a dobrého zdraví.
- **Potřeba lásky a sounáležitosti** – sounáležitost s prací, s pracovní skupinou.
- **Potřeba uznání a úcty** – uznání ze strany kolegů, postavení v dané organizaci.
- **Potřeba seberealizace** – osobní uspokojení a víra v lepší budoucnost, využití vlastních schopností, znalostí a dovedností.

2.2.2.3 McGregorova teorie X & Y

Tato teorie souvisí s tím, jak manažeři nahlíží na své pracovníky. Následující tabulka vysvětluje obě skupiny zaměstnanců – X a Y.

Tab. 1: McGregorova teorie X a Y

Teorie X	Teorie Y
Lidé neradi pracují a práci se vyhýbají	Lidé rádi pracují a mají z práce potěšení
Za práci jim musí být nabídnuta odměna	Rádi se řídí a kontrolují sami
Chtějí být řízeni a kontrolováni	Důležité je najít uspokojení z práce
Nechtějí odpovědnost, mají nízké ambice	Vyhledávají odpovědnost
Chtějí jistotu	Mají důvtip a tvořivost

Zdroj: Veber a kol., Praha 2000, s. 66 (vlastní zpracování)

„**Typ X** je osoba líná, která má nechuť k práci a je potřeba ji k práci nutit, třeba i pod pohrůžkou trestu. Peníze samy nemohou přimět člověk k tomu, aby se více snažil. Osoba je relativně málo ctížádostivá a je nutné pracovníka stále kontrolovat. **Typ Y** je osoba, kterou práce baví a není potřeba ji k práci nutit. Za dobře vykonanou práci ocení kromě finanční odměny i pochvalu a uznání. Práce dává člověku pocit vlastní důležitosti a užitečnosti.“ (Nakonečný, 1996, s. 99)

2.3 Pracovní spokojenost

S termínem **spokojenost** se v každodenním životě setkáváme velmi často. Jde o velmi relativní pojem, neboť každý z nás si pod spokojeností představuje něco jiného. Všeobecně můžeme říci, že spokojenost vyjadřuje **názor člověka** na jeho vnímání toho, s čím je či není spokojen. Jinými slovy jde o vnímání toho, do jaké míry byly splněny jeho požadavky (představy, očekávání). V normě ISO 9000 můžeme najít tuto definici spokojenosti – „**Spokojenost je vnímání jedince týkající se stupně splnění jeho požadavků**“.

Pojem **pracovní spokojenost** je velice široký a v mnoha literárních pramenech rozdílně vysvětlovaný. Obecně je však synonymem spokojenosti lidí s prací a pracovními podmínkami. Pracovní spokojenost může být jakýmsi stimulem vykonávat co nejlepší

výsledky. Baví-li nás práce a jsme-li v ní spokojeni, náš výkon je o poznání větší, než kdyby tomu bylo naopak. Studie ukazují, že spokojení zaměstnanci jsou nejenom produktivnější, ale mívají nižší absenci a déle pracují v dané organizaci.

Kollárik (1986) rozlišuje následující pojmy:

- **Spokojenost v práci** – v běžné praxi tento pojem převažuje. Jde o spojení všech faktorů, které na práci působí.
- **Spokojenost s prací** – jde o užší pojem, který chápe pracovní spokojenost pouze jako spokojenost s činností, kterou člověk vykonává.

Na význam pojmu pracovní spokojenost se můžeme dívat z následujících hledisek:

Tab. 2: Význam pojmu pracovní spokojenost

1. VÝZNAM	2. VÝZNAM	3. VÝZNAM
Subjektivní vyjádření ke kvalitě péče o zaměstnance	Vnitřní uspokojení z práce	Nízká úroveň nároků
Vztahuje se k:		
Pracovním podmínkám pracovníka	Prožitku aktivního naplnění pracovníka	Pasivnímu sebeuspokojení Pracovníka
Znamená:		
Úroveň péče o zaměstnance	Mobilizaci pracovních sil "Čím se více snažím, tím lépe!"	Demobilizaci pracovních sil "Mně to stačí, co bych se snažil/a!"

Zdroj: Provazník, Komárková, 2004, s. 84 (vlastní zpracování)

2.3.1 Pracovní spokojenost učitelů

Obecně můžeme říci, že ženy - učitelky jsou na všech typech škol spokojenější než muži. „Relativně nejvyšší spokojenost převládá mezi učiteli vysokých škol, naopak nejvíce nespokojených učitelů (převážně mužů) je na druhém stupni základních škol. Ženy jsou oproti mužům citlivější, více si připouštějí nepříznivé okolnosti, kdežto muži dokáží být nad věcí.“ (Průcha, 2002, s. 75)

Výzkumy hovoří, že „učitelky uspokojuje více pedagogický úspěch a dobrá pověst, zatímco pro učitele – muže je důležitější předmět jako koníček, určité propojení učitelství s mimoškolními aktivitami. Muže tedy více uspokojuje vlastní angažovanost a vnitřní prožitek. Věk rovněž sehrává svou důležitou roli. Pro starší a zkušenější učitelé je důležitější žáky naučit a mít zpětnou vazbu.

Podle Vašutové (2004, s. 190) „mladým učitelům často stačí k uspokojení radost z práce s dětmi a bezprostřední pozitivní reakce. Významným faktorem ovlivňujícím spokojenost v profesi je dobré rodinné zázemí učitelů vytvářející psychickou a fyzickou oporu. Pokud žena – učitelka má v rodině problémy a starosti, často důsledky nespokojenosti

přenáší do svého pracovního prostředí, které je vnímá a reaguje negativně, což může vyvolat další vlnu nespokojenosti.“

Učitelé od své práce očekávají:

- dobré vztahy v pedagogickém sboru,
- tvůrčí charakter práce,
- možnost formovat žáky a předávat jim zkušenosti,
- možnost práce s dětmi a mládeží,
- pocit dobře vykonané práce, dobrých výsledků. (Průcha, 2002, s.77)

Nejčastější zdroje nespokojenosti učitelů:

- nedostatky ve společenském uznání učitelské profese včetně nízkého platu,
- nedostatky v chování žáků (nekázeň, agresivita, vandalismus) a v jejich přístupu k učení (nezájem o látku, nedostatek ochoty učit se, nedostatečná domácí příprava),
- nedostatky ve vztazích učitelů a rodičů,
- nedostatky v materiálním vybavením pro výuku,
- osobnostní nedostatky učitelů (nedostatek potřebných schopností a dovedností, nezvládnutí učitelské role),
- nedostatky v interpersonálních vztazích učitelů. (Vašutová, 2004)

2.3.2 Pracovní zátěž učitelů

Pracovní zátěž můžeme specifikovat jako souhrn vnějších podmínek, které nepříznivě ovlivňují psychickou a fyzickou kondici člověka. Jak uvádí Průcha (2002, s. 66), „učitelská profese, co se týče pracovní zátěže, nepatří ke snadným povoláním. Jde o mimořádně psychicky namáhavou činnost, která může nepříznivě působit na zdravotní stav učitelů. Pokud jde o fyzickou zátěž, tak učitelé nepovažují svou profesi za nadprůměrně fyzicky zátěžovou. Specifickým problémem učitelského povolání je **hlasová zátěž**. Mnozí učitelé totiž poškozují své hlasivky nadměrným zvyšováním síly hlasu nebo také nedodržováním hlasové hygieny (např. kouřením).“

„Výkon učitelské profese vyžaduje na rozdíl od mnoha zaměstnání značnou domácí přípravu. Od učitele se očekává trvale vysoký výkon, plné nasazení, značná sebekontrola a nepolevující pozornost. Vedle řízení složité výchovy a vzdělávání je jim také svěřen dohled nad bezpečností a ochranou zdraví a životů dětí a mládeže.“ (Havlík, Kořa, 2002, s. 155)

2.3.3 Charakteristika faktorů ovlivňujících pracovní spokojenost

Obsah práce

Obsah a charakter práce ovlivňuje pracovní spokojenost ve značné míře. Obecně jsou dle Provazníka a kol. (1992, s. 281) „pracovníci spokojenější v profesích, které dávají pracovníkovi větší prostor pro seberealizaci, tvůrčí uplatnění a pro sebeprosazení. Méně spokojení bývají lidé pracující v monotónních či stereotypních profesích. Ti hledají obvykle uspokojení v jiných aspektech práce.“

„Vztah charakteru a obsahu práce ke spokojenosti je velice komplikovaný. Jde o vztah, do kterého se promítají problémy související s daným zaměstnáním, náročností, s možnostmi uplatnění, charakterem vykonávané práce, stupněm společenského uznání povolání apod.“ (Kollárik, 1986, s. 131)

Jednotlivá povolání se navzájem liší svým obsahem a náročností. **Náročnost** práce se projevuje z hlediska fyzického a psychického zatížení člověka. Lidé by si měli vybírat takovou práci, která je baví a mají k ní nejlepší předpoklady. To je dobrý „odrazový můstek“ k tomu, aby byl zaměstnanec v práci spokojen. Ne vždy je to ovšem realizovatelné. Lidé z různých důvodů (vzdělání, zručnost) dělají práci, která je plně neuspokojuje, anebo dokonce práci, která je nebaví vůbec.

Pokud chceme působit na obsah práce, měli bychom se orientovat na lidi, kteří jsou více zaměřeni na obsah práce, než na jedince, kteří jsou více orientováni na úspěch. „Mezi **apely**, které můžeme využít, řadíme:

- **Apel na systematické myšlení** - takový pracovník nevyhledává monotónní práci, chce přemýšlet v souvislostech a přinášet okamžitá řešení.
- **Apel na tvořivé myšlení** – pracovníci chtějí vyhledávat nová řešení a uplatňovat své nápady.
- **Apel na samostatnost** - pracovník si chce sám určovat cíl a postup pracovního úkolu, nevyhledává příkazy.
- **Apel hrdosti na práci** - pracovník chce být na svou práci hrdý, daná práce má pro něj a pro jeho okolí smysl.
- **Apel hrdosti na vlastní schopnosti** - pracovník vyhledává takovou práci, která je náročná na určité schopnosti a ostatní by ji nezvládli.
- **Apel na prestiž** - pro takového pracovníka je důležité mít společensky uznávanou, prestižní, pozici.
- **Apel moci** - pracovník vyhledává pocit nadřazenosti nad ostatními.
- **Apel na seberozej** - pracovník se chce rozvíjet a zvládat stále náročnější úkoly
- **Apel společenský** - takový pracovník je rád mezi lidmi, rád navazuje sociální vztahy.“ (Provazník, Komárková, 2004, s. 170)

Vedoucí pracovník by měl vědět, který z apelů nejvíce působí na jednotlivé pracovníky. Je vhodné dotýčný apel dále rozvíjet, aby se tak působilo na zvyšování spokojenosti pracovníka.

Mzdové ohodnocení

Hmotná odměna je považována za hlavní stimulační prostředek. Může však mít více podob, buď je odměnou peněžní, nebo odměnou nepeněžní. Mezi **peněžní odměny** patří především mzda, plat, prémie či odměny za mimořádné výkony. Zde platí, že silnější stimulační účinek častěji mívají pohyblivé složky jako prémie, než fixní odměna, kterou je pravidelný plat. **Nepeněžní odměny**, někdy také nazývané zaměstnanecké výhody (např. telefon, notebook).

„Mezi učiteli středních škol je více než 37 procent mužů, neboť velká část středních škol je zaměřena odborně a muži vyučují právě odborné a praktické předměty ve větší míře než ženy. Učitelky středních škol mají zhruba o 2,5 procenta nižší platy než jejich mužští kolegové.

Muži jsou nejvíce zastoupeni v kraji Královéhradeckém, Libereckém a na Vysočině, jejich podíly dosahují zhruba 40 procent. Naopak nejméně mužů je v kraji Moravskoslezském (32 %), v Praze (33 %) a ve Středočeském kraji (35 %). Ve všech regionech pobírají ve středních školách ženy méně než muži. Nejvýraznější difference mezi muži a ženami jsou v Karlovarském kraji, kde učitelky pobírají téměř o 40 % více a učitelé - muži dokonce o 46 procent více, než je regionální průměr. V Praze se pohybují platy učitelů středních škol naopak pod regionálním průměrem 5 – 6 procent (u mužů i žen)³.

Pracovní skupina

Definice pojmu pracovní skupina je podle Nového, Suryňka a kol. (2006, s. 137) následující. „Pracovní skupina jsou lidé jednoho pracoviště, spjatí společnou činností, vnitřní strukturou sociálních rolí a jednotným vedením.“

Celkovou životní i pracovní spokojenost bezesporu ovlivňují sociální kontakty, které učitelé mezi sebou mají a navazují. Každá pracovní skupina je značně odlišná, jinak veliká. Vztahy na pracovišti jsou nesmírně důležité, mohou zvyšovat výkon zaměstnance. Uvnitř pracovních skupin dochází k vytváření pravidel, aktivit a sociálních vztahů, a to působením pouze jejích členů, nikoliv nadřízeného. Nadřízený pracovník by se ale měl snažit dění uvnitř skupiny ovlivňovat. Zároveň by měl být schopen vnímat sociální jevy a vztahy uvnitř skupiny a projevit určitý stupeň empatie. Jak uvádějí Bedrnová, Nový a kol. (2007, s. 405), „nadřízený

³Týdeník školství, číslo 24/2010, Hlavínová, H.: Genderový pohled na odměňování učitelů v regionálním školství. [online]. [cit 2011-10-08]. Dostupné z WWW: <http://www.tydenik-skolstvi.cz/archiv-cisel/2010/24/genderovy-pohled-na-odmenovani-ucitelu-v-regionalnim-skolstvi/>.

pracovník by se dále měl umět soustředit na správné rozpoznání následujících **7 skupinových fenoménů**:

- Jakou roli má každý jednatel ve skupině.
- Kdo je ve skupině neformálním vůdcem a jak skupinu ovlivňuje.
- Jakou má skupina vnitřní strukturu.
- Jaké procesy ve skupině probíhají, jak se skupina mění.
- Jaká je soudržnost skupiny.
- Jaká konkrétní pravidla a normy chování si skupina vytvořila.
- Jak skupina reaguje na porušení pravidel.

Nadřízený pracovník by měl zároveň dokázat řešit **interpersonální vztahy** na pracovišti. Ty se na pracovištích utvářejí, ať lidé pracují v pracovních skupinách či nikoliv. Na pracovišti taktéž mohou vznikat konfliktní situace. Jedná se o velmi stresující faktory ovlivňující pracovní prostředí. Dobře utvořená pracovní skupina bude podněcovat její členy k lepším výkonům, špatně složená skupina bude naopak působit demotivačně a neefektivně.

Vedoucí pracovník

Vedoucí pracovník dokáže ovlivňovat své podřízené, měl by být přirozenou autoritou, osobou, která by se měla spolupodílet na vytváření klidného pracovního prostředí. Mělo by jít o osobu spolehlivou, pracovitou, spravedlivou a empatickou. Zkrátka by měl působit na své podřízené pozitivně ve všech směrech.

Na českých školách je situace následující. „Jestliže až doposud mohlo řediteli české školy stačit, aby v rámci výkonu své funkce plánoval a organizoval práci, zadával pracovní úkoly a kontroloval jejich plnění, v nových podmínkách škol to již zřejmě stačit nebude. Podle zahraničních, ale i českých zkušeností by měl současný ředitel také umět získat především pedagogické pracovníky školy pro myšlenku, že škola - to jsme „my“ všichni, co v ní pracujeme. To znamená, že by se měl s úspěchem zhostit rolí leadera, kouče, koordinátora, usměrňovače konfliktů apod., s cílem řídit a podpořit změny na své škole“.⁴

Pracovní prostředí

Pracovní prostředí obklopuje pracovníka a ovlivňuje jeho pracovní výkon. Nejčastěji se u pracovního prostředí sleduje prostorové řešení pracoviště, mikroklimatické podmínky, osvětlení, barevná úprava pracoviště, čistota ovzduší, hluk, vibrace a záření.

⁴ Došlová, E. *Životní spokojenost a syndrom vyhoření u učitelů*. Olomouc, 2009. Diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzity Palackého, Katedra psychologie. Vedoucí diplomové práce Doc. PhDr. Zdeněk Vtípil, CSc.

Mikroklimatické podmínky jsou tvořeny hlavně teplotou vzduchu, relativní vlhkostí vzduchu a rychlostí proudění vzduchu. Vhodná teplota vzduchu se odlišuje podle typu práce, věku a pohlaví pracovníků. Doporučené hodnoty vzduchu v místnosti je kolem 20 °C. Ženám a starším pracovníkům vyhovuje teplota asi o 2 °C vyšší než mladším pracovníkům a mužům. Na pracovníka působí nepříznivě jak příliš vysoké, tak i příliš nízké teploty, protože mohou způsobit nachlazení. V létě bychom měli nastavovat klimatizaci na přijatelnou teplotu a seřadit ji tak, aby nefoukala přímo na pracovníka.

„Učitelé se většinou pohybují ve školách, kde jsou obrovské chodby, bílé zdi, každé slovo se ozývá a příliš teplo na nich také není. Křik dětí, běhání po chodbách - to vše ke škole neodmyslitelně patří. Nejenže rušivé faktory ovlivňují učitele, jejichž důsledkem bývá často agrese, stres, nepříznivě ovlivňují zdravotní stav a kvalitu jejich profesního života vůbec, ale má také nepříznivý dopad na žáky, kteří mohou mít potíže s chápáním, nebo se opožděvat ve vývoji čtení apod. Učitel musí neustále usměrňovat hluk ve třídách a překonávat hlučné projevy svých žáků. Jedná se také o projevy hluku z vnějšího prostředí, což může být například dopravní provoz u školní budovy, stavební práce, hluk z tělocvičny apod. Ústní komunikace i další druhy lidské činnosti jsou ve škole žádoucí, neboli přímým posláním školy. U běžné konverzace by hladina hluku neměl přesáhnout 45 – 50 dB.“⁵

„Při hodnocení kvality **osvětlení** se podle Hüttlové (1997, s. 61 – 62) zaměřujeme především na osvětlenost, rovnoměrnost osvětlení, možnost vzniku oslnění, směr osvětlení a barvu světla. Osvětlení lze zajistit buď denním světlem, umělým světlem nebo jejich kombinací. Pro člověka je nejlepší přirozené denní osvětlení. Denní osvětlení však kolísá, jak v průběhu dne, tak i v průběhu roku. Z tohoto důvodu se často využívá sdružené osvětlení, kdy se vedle přirozeného denního světla používá ještě světlo umělé.“

Zejména ve školách je nutnost dostatečného osvětlení skutečně obrovská – při psaní na tabuli, čtení, psaní apod. Využívá se zde denního i umělého osvětlení. Denní světlo, převážně v zimě v ranních hodinách, není dostatečné, neboť ještě o půl osmé ráno je úplná tma. Vše tedy závisí na vybavení školy a jejich finančních možnostech.

Barevná úprava pracoviště, v tomto případě školy, je taktéž velmi důležitá. Avšak ve školách se většinou setkáváme s dlouhými bílými chodbami, stejně tak bílými třídami. To budí dojem neosobitosti a neútulnosti. Přece jenom pokud trávíme ve škole téměř 8-9 hodin denně, zasloužili bychom si učit se v příjemných prostorách, abychom se v nich cítili dobře.

Barvy nám mohou zlepšovat náladu nebo nás unavovat a každá barva má svůj význam.⁶

⁵ Markvart, K.: Hluk ve školách – Česká republika. [online]. [cit 2011-10-7]. Dostupné z [www:
http://www.bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/clanky/clanky_skolstvi/ceske_skolstvi_hluk.html](http://www.bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/clanky/clanky_skolstvi/ceske_skolstvi_hluk.html).

⁶ Psychologie barev. [online]. [cit 2011-10-7]. Dostupné z [www: http://barvy.xf.cz/psychologie/psychologie-barev](http://barvy.xf.cz/psychologie/psychologie-barev).

- **Červená** – vzrušující, energická, prudká, značí touhu po úspěchu.
- **Žlutá** – povzbuzuje, přináší uvolnění, harmonii, působí vesele a otevřeně.
- **Modrá** – je barvou klidu, uspokojení, souladu. Dávají jí přednost lidé, kteří touží po klidu a ti, co nemají rádi změny.
- **Oranžová** – vyvolává radost, je spojena s představou slunce, tepla, bohatství a úrody.
- **Zelená** – působí přirozeně, je spojena s představou chladu, vlhka, ticha, rostlin

Velmi důležitý je také **režim odpočinku**. Obecně známe tři typy pracovních přestávek. Jsou jimi zákonná přestávka na jídlo a oddech, přestávka na přirozené potřeby a poslední přestávka na zvláštní oddech, které jsou poskytovány u fyzicky náročných pracích. Na středních školách, jak všichni víme, vždy po každé hodině trvající 45 minut začíná 5 minutová přestávka. Takzvaná „velká přestávka“ trvá 15 minut a bohužel je pouze jedna, vždy po druhé vyučovací hodině. Je-li dlouhé vyučování, tak v poledne přichází na řadu tzv. „hodinovka“ – kdy si mohou jak žáci, tak učitelé zajít na oběd, na procházku atd.

3 Empirická část

3.1 Obchodní akademie a VOŠ Valašské Meziříčí⁷

Obr. 2: Logo školy

Zdroj: <http://www.oavm.cz/>, staženo 6.11.2011

3.1.1 Historie školy

Za 2. světové války existovala ve Zlínském kraji pouze jediná Obchodní akademie - ve Frenštátě pod Radhoštěm. Po osvobození v roce 1945 byla nově otevřena Obchodní akademie ve Vsetíně a Novém Jičíně. O čtyři roky později bylo Ministerstvo školství postaveno před úkol nadbytečný počet obchodních akademií snížit. Ze tří škol vznikla jedna – byla otevřela OA ve Valašském Meziříčí. Po šestadvacetiletém provizoriu tak až ve školním roce 1971/72 získala Střední ekonomická škola (tento název si nesla již od 60.let) svou vlastní budovu na dnešní Masarykově ulici (dříve Leninova). Konečně v roce 1994 byl název školy změněn na „Obchodní akademie“. O pět let dále byly zahájeny vysokoškolské bakalářské studijní programy ve spolupráci s Ekonomickou fakultou VŠB-TU Ostrava. Již šest let nese škola konečný název „Obchodní akademie a Vyšší odborná škola“.

3.1.2 Současnost

Čím se Obchodní akademie a VOŠ liší od jiných škol? Především tím, že sdružuje tři úrovně vzdělávání. Škola umožňuje žákům vybrat si jeden ze čtyř oborů **středoškolského studia**, a to Obchodní akademii, Informační technologii, Veřejnosprávní činnost nebo Ekonomické lyceum, ukončených maturitní zkouškou. Absolventi mohou dále pokračovat ve studiu na **Vyšší odborné škole**, obor Zpracování ekonomických a vědeckotechnických informací, což je obor specializovaný na moderní informační technologie a jeho absolventi získávají titul Diplomovaný specialista. Absolventi mohou také pokračovat ve studiu **vysokoškolských bakalářských programů**. Dle svého zájmu si mohou vybrat ze čtyř studijních oborů realizovaných ve spolupráci s VŠB-TU Ostrava a UK Praha: Ekonomika

⁷ Čerpáno z Výroční zprávy za rok 2010 a oficiálních stránek školy, <http://www.oavm.cz/>, [cit. 2011-11-4]

podniku, Eurospráva, Aplikovaná informatika a Informační a znalostní management. Zřizovatelem školy je **Krajský úřad Zlínského kraje (KÚZK)**.

V diplomové práci se budu věnovat pouze středoškolskému studiu na Obchodní akademii a VOŠ, proto přiblížím jednotlivé obory. Studenti oboru **Obchodní akademie** mají mnoho možností uplatnění. Mohou nastoupit do pracovního poměru v oblasti ekonomických služeb, veřejné správy apod., pokračovat ve studiu na VOŠ či VŠ. **Ekonomické lyceum** připravuje budoucí absolventy hlavně k dalšímu vysokoškolskému studiu, ale přitom poskytuje úplné střední všeobecné odborné vzdělání. Svou koncepcí stojí mezi gymnáziem a obchodní akademií.

Obor **Informační technologie** je určen především chlapcům, kteří mají zájem o dokonalou znalost práce s PC a jeho využití v podnikání, řešení ekonomické problematiky apod. Absolvent oboru umí analyzovat a navrhnout ekonomické projekty, orientuje se v oblasti ekonomiky, účetnictví a daní. Absolvent oboru **Veřejnosprávní činnost** je připraven zejména k uplatnění na různých pozicích spojených s výkonem ekonomických a administrativních činností v organizacích na různých úrovních státní správy. Absolvent se uplatní také jako podnikatel v oblasti ekonomických, obchodně podnikatelských a jiných činností.

Obr. 3: Budova Obchodní akademie

Zdroj: <http://www.oavm.cz/>, staženo 23.9. 2011

3.1.3 Projekt ESF

Cílem projektu je vzdělávání vedoucích a ostatních pracovníků škol a školských zařízení ve Zlínském kraji. Projekt je spolufinancování ze státního rozpočtu ČR a Evropského sociálního fondu. Cílem systému vzdělávání je zejména zvýšení kompetencí a znalostí v oblasti řízení lidských zdrojů u cílové skupiny vedoucích pracovníků a zvýšení znalostí a dovedností v oblasti psychosociální u ostatních pedagogických i nepedagogických pracovníků (včetně otázek zvládání zátěže a stresu).

3.1.4 Nadační fond STUDENT

Nadační fond STUDENT byl zřízen v roce 1995. Tato nezisková organizace byla založena s cílem získávat finanční prostředky od podniků, soukromých podnikatelů i jednotlivců, a také od rodičů, aby mohla škole pomoci financovat celou řadu aktivit, které by jinak byly omezeny. Navrhovaná výše příspěvku na celou dobu studia žáka je **2 000 Kč**. Získané peníze z minulých období byly použity na následující možnosti:

- finanční příspěvek na zakoupení sportovního vybavení,
- vybavení informačního střediska školy odbornou literaturou, CD-disky atd.,
- zakoupení nových počítačů a magnetofonů pro specializované učebny,
- příspěvky poskytnuté studentům ve formě úhrad jízdného, ubytování apod. při různých soutěžích, exkurzích a veletrzích,
- příspěvky pro rozvoj mezinárodní spolupráce,
- finanční úhrady lektorům za přednášky s odbornou tematikou pro studenty.

3.1.5 Fond kulturních a sociálních potřeb⁸

Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP) upravuje *Vyhláška č. 365/2010 Sb. o fondu kulturních a sociálních potřeb*. Fond je tvořen základním přidělem, který činí 1 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů. Z fondu lze také poskytnout zaměstnanci věcný nebo peněžitý dar. Všeobecně lze přispívat na:

- stravování,
- dovolenou a rekreaci, výměnné akce,
- kulturu, vzdělávání, tělovýchovu a sport,
- penzijní připojištění, pojistné na soukromé životní pojištění atd.

3.1.6 Doplnková činnost

Obchodní akademie vedle své hlavní činnosti vykonává i doplňkovou činnost, ze které plynou dodatečné finanční prostředky. Především nabízí kurzy pro veřejnost:

- Kurz vedení účetnictví pro začátečníky
- Daňová evidence
- Elektronická komunikace ve firmě
- Základy práce s MS Office
- Kurz anglického jazyka (příprava ke státním zkouškám)
- Přípravný kurz matematiky a českého jazyka pro ZŠ

⁸ Vyhláška o FKSP. [online]. [cit 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/vyhlaska-c-365-2010-sb-o-fondu-kulturnich-a-socialnich?highlightWords=Fond+kulturn%C3%ADch+soci%C3%A1ln%C3%ADch+pot%C5%99eb>

Reálná firma – prodejna papírnictví je významným aspektem v doplňkové činnosti školy. Prodejna papírnictví, kterou vedou studenti v rámci předmětu Reálná firma již letos funguje šestnáctým rokem. Studenti 4. ročníku mají možnost si během dvou měsíců vyzkoušet po praktické stránce prodej zboží a veškeré činnosti s tím související – jednání se zákazníky, objednávání zboží, nákup ve velkoobchodě, přejímku, tvorbu cen, účtování, inventarizaci, vyplňování dokladů apod. Prodejna se již stala neoddelitelnou součástí školy.

3.1.7 Hospodaření školy za rok 2010

Obchodní akademie hospodaří jako příspěvková organizace. Jednotlivé položky příjmů a výdajů jsou následující:

Celkové příjmy v roce 2010	41 109 823,27 Kč
▪ Nadační fond Student	134 940,00 Kč
▪ Příjmy z doplňkové činnosti	1 782 230,94 Kč
▪ Ostatní příjmy	39 192 652,33 Kč
- dotace od KÚZK Zlín ⁹	30 074 920,23 Kč
- školní jídelna	1 189 011,75 Kč
- VŠB - TU Ostrava - provoz bakalářského studia	6 984 000,00 Kč
Celkové výdaje:	
▪ Investiční výdaje	66 960,00 Kč
▪ Neinvestiční výdaje	40 715 149,38 Kč
Významné položky tvoří např.:	
- náklady na platy pracovníků školy	16 778 636,00 Kč
- náklady na platy (bakalářské studium)	3 292 571,00 Kč
- náklady na platy doplňkové činnosti	27 970,00 Kč
- náklady na platy vlastní zdroje - fond odměn	20 000,00 Kč
- zákonné odvody ZP a SP	5 720 989,00 Kč atd.
Odvod zřizovateli KÚZK Zlín	1 160 000 Kč

Můžeme vidět, že škola v minulém roce hospodařila s kladným hospodářským výsledkem ve výši 1 160 000 Kč.

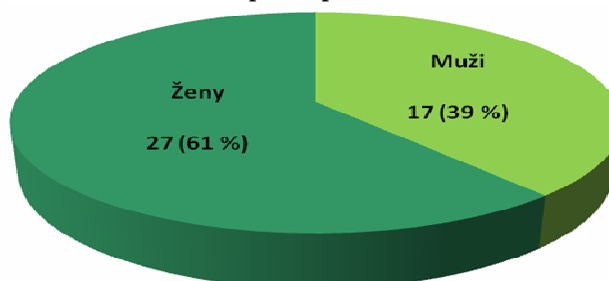
⁹ Významné položky tvoří např. dotace ESF 2 706 733 Kč, pokusné maturity 23 664 Kč, provozní dotace 4 131 000 Kč atd.

3.2 Popis zkoumaného souboru

3.2.1 Učitelé

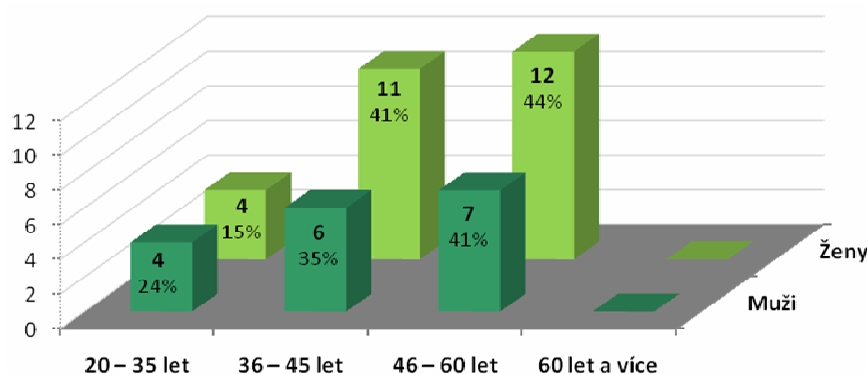
Následující část bude věnována charakteristice respondentů. Mé dotazníkové šetření probíhalo v období od 17. do 25. října tohoto roku. Od konce tohoto měsíce až do půlky měsíce listopadu jsem vyhodnocovala data. Následující graf ukazuje strukturu učitelů, kteří vyučují pouze na Obchodní akademii. Do výzkumu tedy nezahrnuji učitele VOŠ a bakalářského studia ve spolupráci s Ekonomickou fakultou VŠB-TU Ostrava. Jak můžeme vidět, ženy – učitelky tvoří celých 61 % - jde tedy celkem o **27 žen**. Mužů je o 10 méně – tedy **17 mužů**, přičemž pana ředitele do těchto čísel nezahrnuji, neboť jsem s ním provedla ústní rozhovor. návratnost dotazníků bude uvedena v kapitole 3.3.1. *Návratnost dotazníků*.

Graf 1: Struktura učitelů Obchodní akademie podle pohlaví

Strukturu učitelů dle věku a počtu odpracovaných let znázorňují grafy 2 a 3. Z interních údajů jsem se dozvěděla veškeré informace týkající se věkové struktury a počtu odpracovaných let všech učitelů vyučujících pouze na Obchodní akademii. Ve věkové skupině 36 - 45 let ženy tvoří 41 % a muži 35 % a 44 procentům žen a 41 procentům mužů je 46 – 60 let. Učitelé nad 60 let věku na OA nevyučují. Věková hranice 20 – 35 let je zastoupena minimálně.

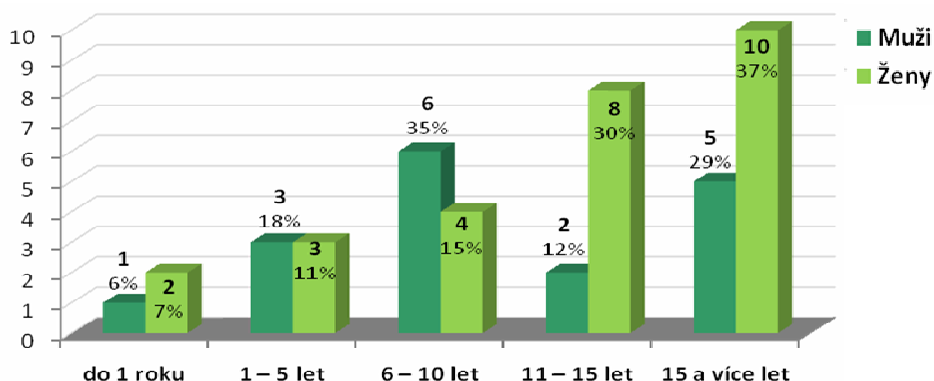
Graf 2: Věková struktura učitelů OA

Zajímavé bylo také rozložení učitelů dle počtu odpracovaných let na této střední škole. Z grafického znázornění lze jednoduše vidět, že učitelek, které na škole působí více než 15 let je celkem 10, tedy 37 %. Mužů – učitelů je dvakrát méně. Nejvíce učitelů - mužů je součástí

skupiny 6 – 10 let, tvoří tedy více než 35 % mužského učitelského sboru. Čerství pracovníci Obchodní akademie tvoří za poslední rok poměr 1 muž ku 2 ženám.

Graf 3: Struktura učitelů podle počtu odpracovaných let

3.2.2 Studenti

Na Obchodní akademii mohou žáci v současné době studovat 4 obory: **Obchodní akademii** (OA), **Ekonomické lyceum** (Ly), **Informační technologii** (IT) a **Veřejnoprávní činnost** (VSČ). Veřejnoprávní činnost se zde vyučovala několik předchozích let, přičemž v současném I. a II. ročníku již daný obor studovat nelze. Následující tabulka ukazuje počet studentů v každé třídě. Pro účely této práce budu analyzovat pouze jednotlivé ročníky. Avšak pro interní účely školy provedu analýzu za každou třídu zvlášť. Složení studentů Obchodní akademie je tedy následující. Ve druhém ročníku je celkem **122** žáků, třetí ročník navštěvuje **144** žáků a maturitní ročník má celkem **153** studentů.

Tab. 3: Výzkumný vzorek – studenti

Třída (obor)	Celkový počet žáků		Třída (obor)	Celkový počet žáků	
	Muži	Ženy		Muži	Ženy
2.A (OA)	30		3.D (IT)	32	
	7	23		31	1
2.B (OA)	31		3.E (VSČ)	29	
	4	24		1	28
2.C (Ly)	31		4.A (OA)	28	
	10	21		2	26
2.D (IT)	30		4.B (OA)	34	
	28	2		4	30
3.A (OA)	30		4.C (Ly)	30	
	7	23		7	23
3.B (OA)	29		4.D (IT)	32	
	7	22		29	3
3.C (Ly)	24		4.E (VSČ)	29	
	8	16		2	27

Zdroj: interní informace (vlastní zpracování)

3.3 Realizační fáze šetření

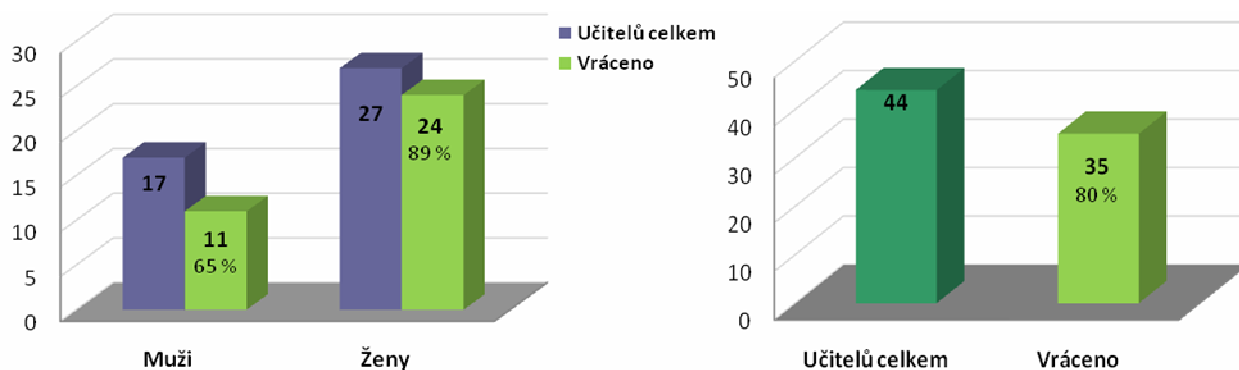
Prvním krokem k získání dat bylo oslovení ředitele, zda by bylo možné uskutečnit můj výzkum na této škole. Ředitel souhlasil, a tak jsme se domluvili na termínu, kdy bych přišla dotazníky předat. Dotazníky jsem převážně osobně rozdala žákům během přestávek. Byla mi taktéž nabídnuta pomoc ze strany mé bývalé třídní učitelky, což jsem velmi ocenila. Všichni studenti byli velmi ochotni mi pomoci při vyplňování dotazníků. Ze strany učitelů jsem se také setkala spíše s ochotou. Avšak jistá kuriózní situace na sebe nenechala dlouho čekat. Nejmenovaný učitel rozšířil mezi svými kolegy fiktivní teorii, že jsem vyslaná ředitelstvím školy či dokonce inspektorátem, abych zjistila spokojenost učitelů a jejich loajalitu vůči vedení. A tak se stalo, že několik učitelů odmítlo dotazník vyplnit.

3.3.1 Návratnost dotazníků

Učitelé

Návratnost dotazníků byla poměrně vysoká. Konkrétní čísla ukazují tabulky a grafy níže. U učitelů šlo o 80% návratnost, tedy **35 učitelů** ze 44 bylo ochotno dotazníky vyplnit. Nevyplněné dotazníky byly důvodem absence učitelů ve dnech mého šetření a především již zmíněné „fiktivní teorie“ dotyčného učitele. Jeden dotazník musel být vyřazen, neboť respondent cíleně nevyplnil údaje o své osobě, tedy pohlaví, věk, dobu působnosti na škole a rodinný stav. Chtěl svou anonymitu zvýšit na maximum, avšak pro účely mého výzkumu se stal irelevantním.

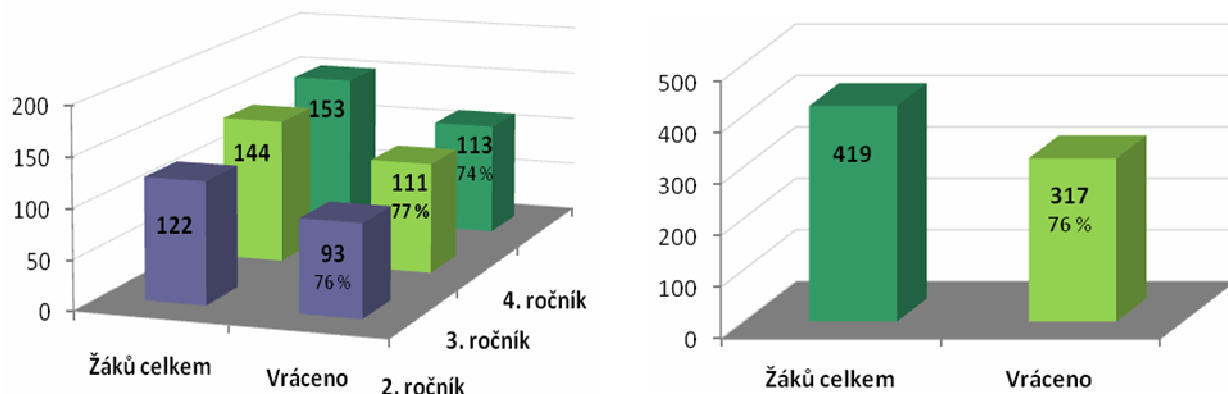
Graf 4: Návratnost dotazníků – učitelé

Studenti

Studenti byli ochotni k vyplňování z celých 76 %, mého výzkumu se tedy zúčastnilo **317 studentů**. Všechny rozdané dotazníky byly rovněž vyplněny, nesetkala jsem se s odmítnutím. Nevyplněné dotazníky jsou pouze důvodem absence žáků v době mého šetření.

Graf 5: Návratnost dotazníků – studenti

3.4 Analýza výsledků

Vrácené dotazníky prošly v první fázi kontrolou úplnosti a správnosti zpracování. U studentů nedošlo k žádnému vyřazení, kdežto u jednoho učitele, jak již bylo zmíněno, ano. Odpovědi z dotazníků byly následně převedeny do elektronické podoby. K jejich zpracování bylo využito programu *Microsoft Office Excel*.

3.4.1 Rozhovor s ředitelem

Rozhovor s ředitelem Obchodní akademie a VOŠ probíhal v příjemné atmosféře v jeho kanceláři. Nepoužila jsem žádné nahrávací zařízení, otázky jsem měla písemně připraveny, tudíž jsem odpovědi pouze vpisovala. Otázky měly jasnou strukturu. Rozhovor započal otázkami ohledně obsahu práce, poté přišla na řadu spokojenost se mzdovým ohodnocením, s kolegy, pracovním prostředím a jelikož pan ředitel zároveň vyučuje 3 hodiny týdně matematiku a statistiku, týkaly se mé otázky rovněž jeho vztahu ke studentům školy. Ředitel na škole vyučuje již od roku 1985, tedy celých 27 let. Jako ředitel působí od roku 2005.

Na úvod jsem položila jednoduchou otázku, zda ho jeho práce baví. Dostalo se mi jednoznačné odpovědi, že ano, samozřejmě. I když svou práci považuje mnohdy za **stresující** a **psychicky náročnou**, stále ho baví a uspokojuje a nepovažuje ji za nutný, ne však záživný prostředek k výdělku – čímž mi odpověděl na mou další otázku. Své pracovní vytížení považuje za opravdu velké, což není nic překvapujícího, neboť funkce ředitele všeobecně sebou přináší mnoho času stráveného nad důležitými rozhodnutími, které nelze provádět operativně. Jak sám ředitel uvádí, svou práci si nosí domů, nedokáže takřkajíc vypnout po tom, co za sebou zavře dveře své kanceláře. Na druhou stranu, je si zcela jist odpovědí na mou poslední otázku týkající se obsahu jeho práce, a to, zda uvažuje o změně pracovního místa. Dostalo se mi okamžité negativní odpovědi.

V další části mého rozhovoru byl dán prostor problematice **mzdového ohodnocení**. Na začátek mě zajímala spokojenost s výší mzdy. U učitelů jakožto státních zaměstnanců jde o otázku značně zapeklitou. V globálu lze říci, že veřejně dochází k mnoha diskusím na tohle téma. Proto mne nepřekvapila odpověď ředitele, neboť se svou mzdou je spokojen jen částečně a je si jist, že výše mzdy neodpovídá jeho pracovním výkonům. Na druhou stranu však její výše pro něj není tak důležitá a svou funkci nevykonává pouze pro peníze. Na otázku, zda by jej vyšší mzda motivovala k vyšším výkonům, odpovídá: „Více už dělat nemohu. Práce mě baví, a proto ji dělám naplno.“ Když tedy ředitel nevykonává svou profesi pouze pro peníze, nabízela se otázka, co jej nejvíce vnitřně uspokojuje. Na první post zvolil právě možnost prosadit své plány, dále, že ho práce jednoduše baví a do třetice je rád za to, že je tím, kdo má pravomoc řídit. Po těchto třech skutečnostech by zvolil právě peníze, jakožto důvod výkonu této funkce.

Zajímalo mne také, zda škola poskytuje svým zaměstnancům nějaké **benefity**. Škola jakožto příspěvková organizace tvoří tzv. *Fond na podporu kulturních a sociálních potřeb*, jak již bylo zmíněno. Z Fondu škola platí různá společenská setkání, jako je den učitelů, konec školního roku, vánoční večírek a partnerská setkání s Obchodní akademií ve slovenském Martině. Učitelé mají rovněž levnější stravování a dostávají permanentky na místní bazén.

Další část rozhovoru se ubírala směrem, který se týkal jeho **kolegů**. Zajímalo mne, zda považuje vztahy na pracovišti na dobré úrovni. Odpověď byla jasná – vztahy jsou veskrze přátelské a kolegiální. Je přesvědčen, že učitelé odvádějí kvalitní práci, jsou odborně a znalostně na výši. Samozřejmě, někteří kolegové nejsou zdaleka tak vstřícní, jak by očekával. Přesto žádné větší problémy naštěstí nevznikly a je se svým učitelským sborem spíše spokojen.

Následující otázky se věnovaly tématu **pracovního prostředí**. Již z odpovědí studentů bylo jasně znát, že nejsou nikterak spokojeni s interiérem školy. Zajímal mne proto pohled ředitele na tuto problematiku. Odpověď byla spíše kladná, i když bylo znát, že určité změny by škole jen prospěly. V budoucnu se chystá projekt na zateplení budovy a obložení chodeb. Některé změny již proběhly, kupříkladu došlo k rekonstrukci vodovodů a odpadu. Otázka ohledně **školní jídelny**, ke které mají žáci velké výhrady, zatímco učitelé jsou spíše spokojeni (více v následujících kapitolách) mě taktéž velice zajímala a odpověď mě opět nepřekvapila – ředitel je velmi spokojen s celkovou úrovní stravování na této střední škole.

3.4.2 Učitelé

Následující část se bude věnovat analýze dotazníkového šetření mezi učitelským sborem. Otázky budou rozděleny do jednotlivých sekcí – **obsah práce, mzdové ohodnocení, pracovní prostředí, spolupracovníci, ředitel školy a studenti**.

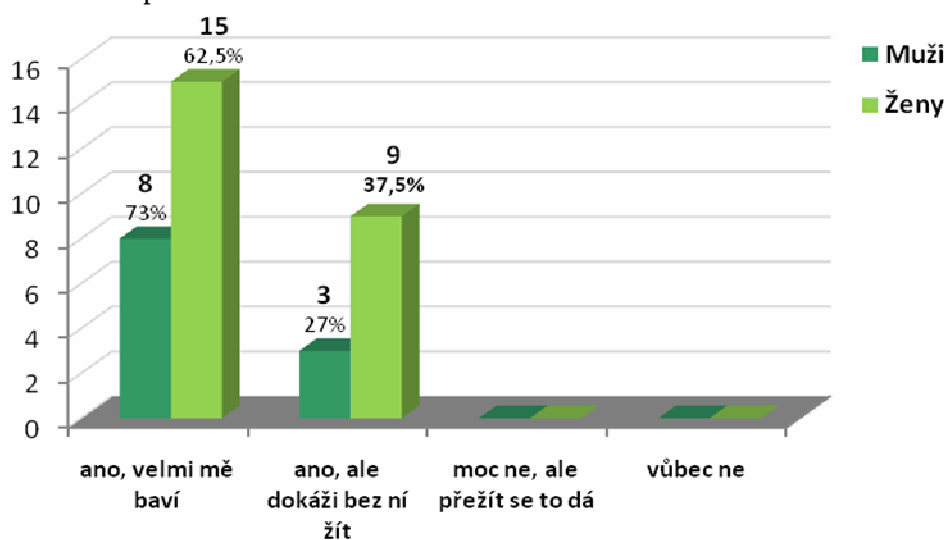
I. Obsah práce

Z tabulky 4 můžeme sledovat vyhodnocení první otázky, tedy za jakou učitelé považují svou práci. Odpovědi byly spíše analogické, co se týče pohlaví. Většina mužů i žen považuje svou práci za **zajímavou**, v druhé řadě za **psychicky náročnou**, dále za **společnosti přínosnou**. Zatímco téměř třetina žen považuje učitelství za stresující, pouhá pětina mužů se přiklonila k této odpovědi. Za monotónní či nutný, ne však záživný prostředek k výdělku ji nepovažuje nikdo.

Tab. 4: Svoji práci považují za

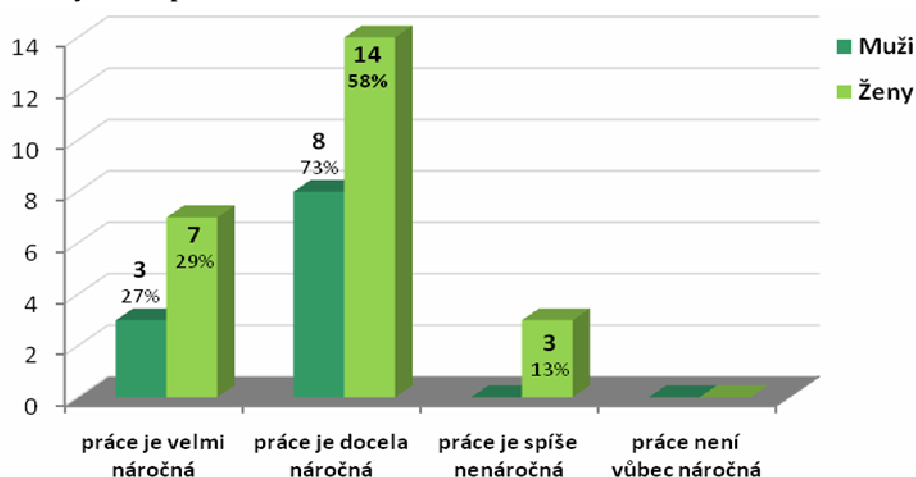
Nabízená možnost	Muži	Ženy
Časově náročnou	4	5
Stresující	2	7
Pohodovou	2	5
Psychicky náročnou	5	10
Zajímavou	7	12
Společnosti přínosnou	6	5
Monotónní	-	-
Smysluplnou	8	8
Nutný, ne však záživný prostředek k výdělku	-	-

Graf 6: Baví Vás Vaše práce?

Dále mne zajímala odpověď na jednoduchou, pro mnohé však záludnou otázku, tedy zda učitelé baví jejich práce. Jak ukazuje graf 6 – **8 mužů (73 %)** a **15 žen (62,5 %)** práce velmi baví. Zbytek rovněž učitelská profese baví, ale dokážou bez ní žít. Ostatní dvě možnosti učitelé nevyužili. Pro ředitele školy budou výsledky této otázky určitě příjemným zjištěním. Celkově je tedy zřejmé, že **učitelé jejich profese velmi baví**.

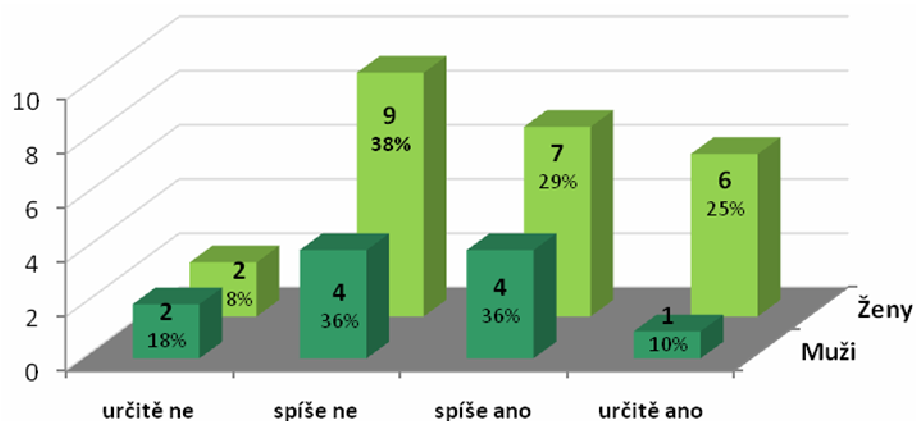
Graf 7: Jak dalece je Vaše práce náročná?

Za **docela náročnou** považuje svou práci **58 % učitelek a 73 % učitelů**. Pro zbytek učitelů – mužů, tedy 3, je práce velmi náročná, přičemž tuto odpověď zahrhla téměř třetina ženského kolektivu. Tři ženy navíc považují svou práci za spíše nenáročnou, kdy u mužů se tato odpověď nevyskytla vůbec. Za úplně nenáročnou není považována nikým.

Zda práce nepříznivě ovlivňuje jejich zdravotní stav, můžeme vidět na grafu 8. Zejména ženy se přiklonily k odpovědi, že práce **spíše neovlivňuje** jejich zdraví. Na druhou stranu téměř třetina žen a 36 % mužů považuje svou práci za spíše nepříznivě ovlivňující jejich zdravotní stav. Na možnost „určitě ano“ reagovala celá čtvrtina žen a pouze 1 muž.

Graf 8: Práce nepříznivě ovlivňuje můj zdravotní stav

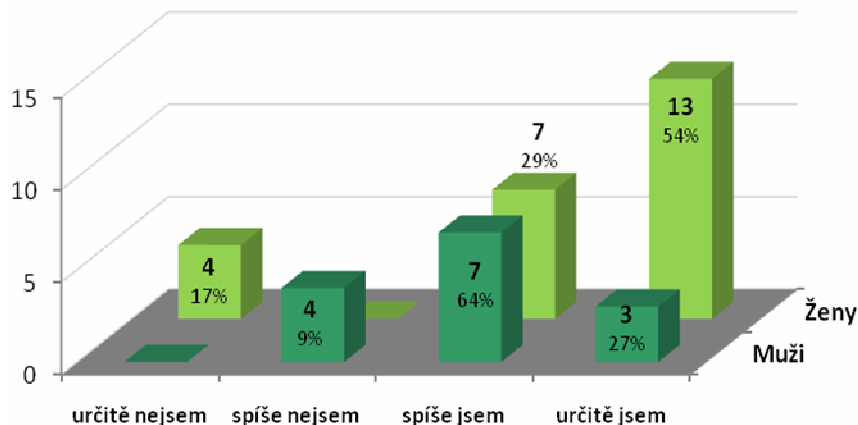
Další otázka se týkala toho, zda by učitelé doporučili své zaměstnání i svým přátelům či známým. **Většina žen (58 %)** by Obchodní akademii **spíše doporučili**, **55 % mužů** si je zcela **jistých**. Pouhé dvě ženy by práci na této škole spíše nedoporučily, u mužů se tato odpověď neobjevila.

Tab. 5: Doporučil/a byste zaměstnání na OA svým přátelům a známým?

Nabízená možnost	Muži	Ženy
Určitě ne	-	-
Spíše ne	-	2 (8 %)
Spíše ano	5 (45 %)	14 (58 %)
Určitě ano	6 (55 %)	8 (34 %)

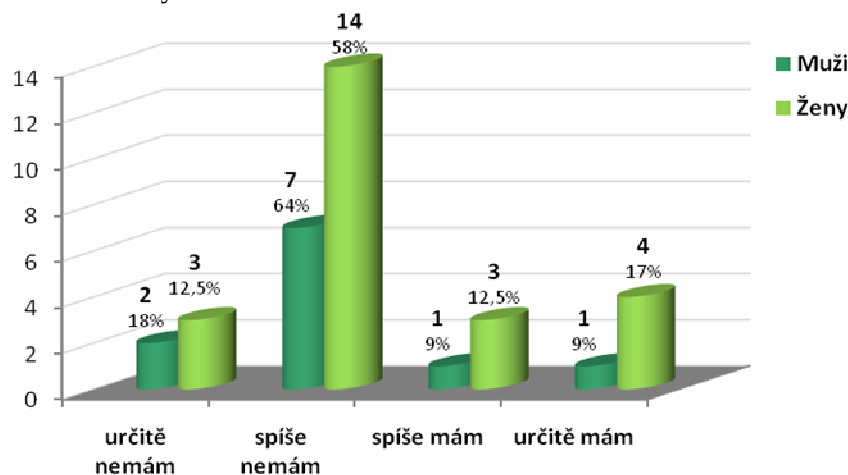
Zda jsou učitelé **hrdí na své zaměstnání** či nikoliv mne zajímalo v další otázce. Odpovědi nebyly překvapující, více než polovina žen je hrdá velmi, muži z pouhých 27 procent (3 muži). Čtyři ženy hrdé určitě nejsou, přičemž muži se k této odpovědi nepřiklonili vůbec. Spíše hrdých je jak 7 mužů, tak stejný počet žen.

Graf 9: Jste hrdý/á na to, že jste učitel/ka?

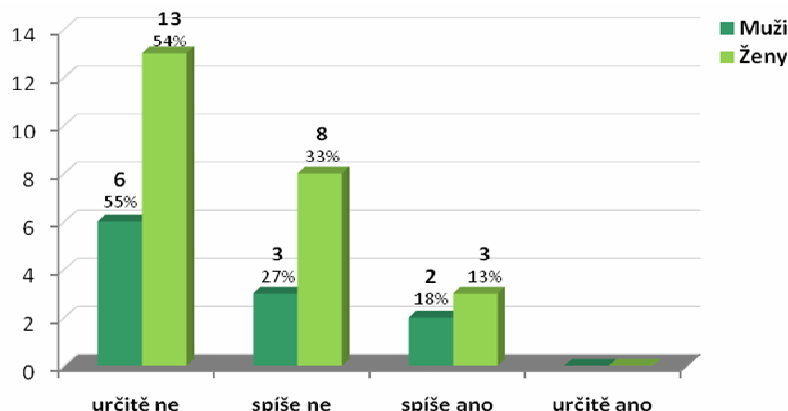

O ztrátu zaměstnání se spíše nestrachuje většina učitelů. Na druhou stranu 17 procent žen projevilo určité obavy, muži jen z 9 procent. **O změně pracovního místa nadpoloviční většina zdaleka neuvažuje.** Třetina žen si je negativní odpovědí jista jen zčásti, přičemž více než čtvrtina mužů se k této odpovědi taktéž přiklání.

Graf 10: Máte strach ze ztráty zaměstnání?

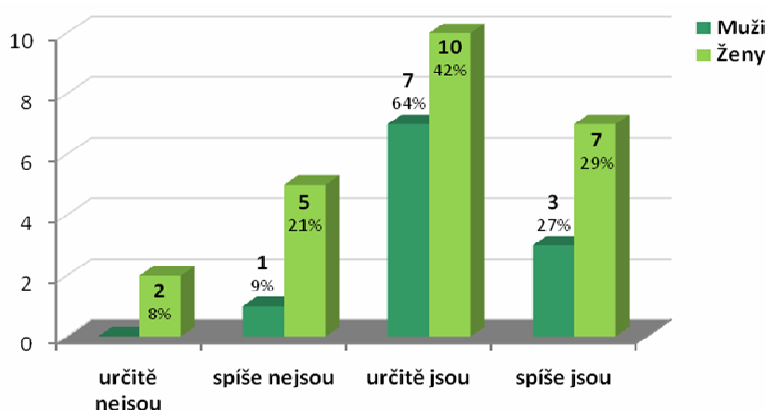

Graf 11: Uvažujete o změně pracovního místa?

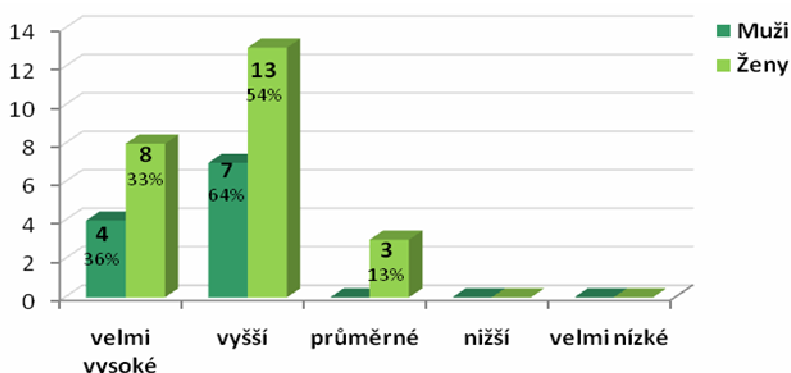
Většina mužů a 42 % žen uvádí, že jsou jejich kvalifikační předpoklady školou **spíše využity**. Dále téměř třetina žen i mužů odpovídá na tuto otázku, že zcela určitě využity jsou. Dvě ženy jsou však přesvědčeny, že určitě ne, muži tuto odpověď neuvedli.

Graf 12: Domníváte se, že Vaše kvalifikační předpoklady jsou školou plně využity?

Míra pracovního vytížení učitelů mne rovněž velmi zajímala a zahrnula jsem ji do svého dotazníku. Svou domněnku jsem si jen potvrdila, neboť **většina učitelů považuje své pracovní vytížení za spíše vyšší** – v relativním vyjádření jde o 64 % mužů a 54 % žen. Ostatní jej hodnotí za velmi vysoké, přičemž 3 ženy za průměrné.

Graf 13: Jak hodnotíte své pracovní vytížení?

Pracovní doba učitelů není pevně dána, zajímalo mne tedy, zda jsou s touto spíše proměnlivou pracovní dobou spokojeni či nikoliv. Odpovědi byly veskrze pozitivní. **Polovina žen je určitě spokojena**, stejně jako **45 % mužů**. Ostatní muži jsou spíše spokojeni, přičemž s touto odpovědí souhlasila třetina žen. Čtyři ženy projevily částečnou nespokojenost.

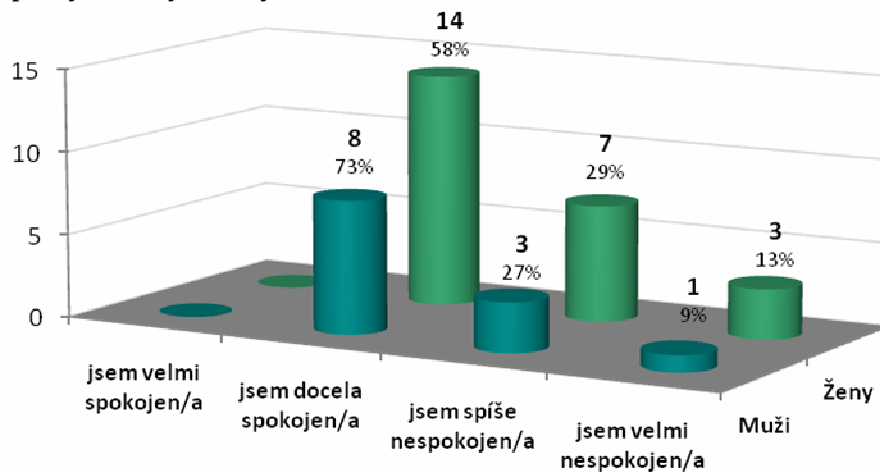
Tab. 6: Vyhovuje Vám pracovní doba?

Nabízená možnost	Muži	Ženy
Určitě ne	-	-
Spíše ne	-	4 (17 %)
Spíše ano	6 (55 %)	8 (33 %)
Určitě ano	5 (45 %)	12 (50 %)

II. Mzdové ohodnocení

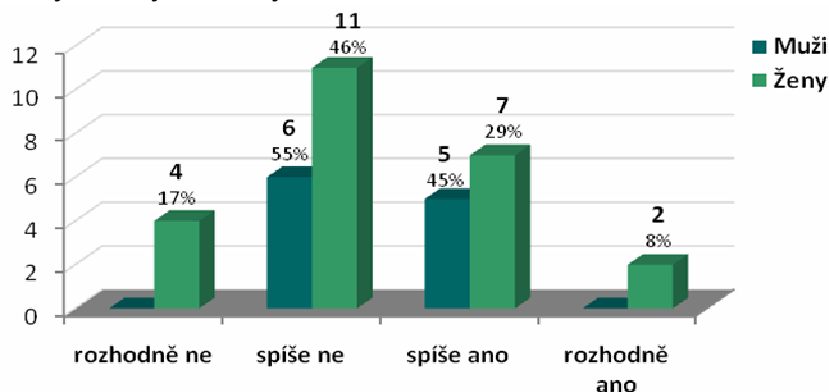
První otázka druhé sekce se týkala spokojenosti s výší mzdy. Z dotazníkového šetření vyplývá, že **většina učitelů je s výší mzdy docela spokojena**. Konkrétně hovoříme o **58 % žen** a **73 % mužů**. Spíše nespokojeno je 7 žen, tedy téměř třetina a pouze 3 muži. Velmi nespokojeny jsou pouze 3 ženy, přičemž muži tuto odpověď nevyužili. Jak tedy vidíme, spíše **ženy projevily vyšší míru nespokojenosti s výší své mzdy než muži**.

Graf 14: Jste spokojen/a s výší mzdy?

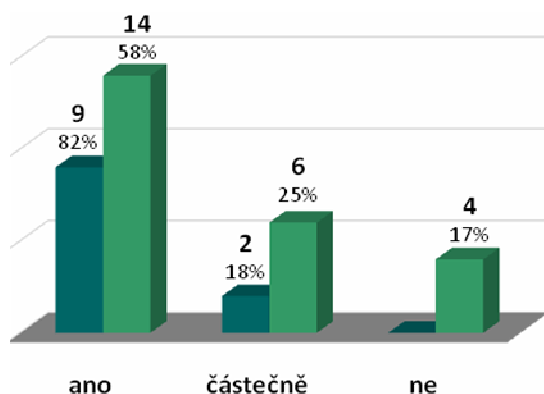
I když je u předchozích výsledků zřejmá částečná spokojenost s výší mzdy, přesto, jak tvrdí, jejich **mzda spíše neodpovídá jejich pracovním výkonům**. Alespoň takto odpovědělo 46 % žen (11 žen) a 55 % mužů (6 mužů), přičemž 4 ženy jsou rozhodně nespokojeny. Co se týče mírné spokojenosti, jde o téměř třetinu žen a 46 % mužů, tedy celkem 5 učitelů. Navíc 2 ženy projevily absolutní souhlas s tímto tvrzením, zatímco muži nikoliv.

Graf 15: Odpovídá výše mzdy Vaším výkonům?

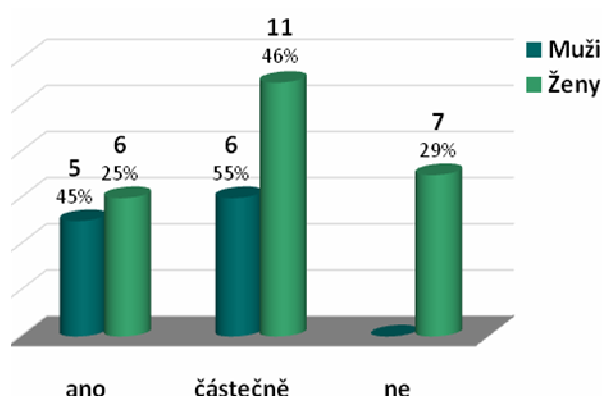

Učitelé rovněž ukázali, že **výše mzdy je pro ně velmi důležitá**. Tuto skutečnost odsouhlasilo 14 žen, tedy **58 %**. U mužů hovoříme o **82 %**, zbývající procenta tvoří částečná důležitost mzdy (přičemž rovná čtvrtina žen takto odpověděla). Můžeme vidět, že **mzdě přikládají větší důležitost především muži**, neboť 4 ženy výši mzdy nepovažují za důležitou vůbec. Důvodem může být skutečnost, že muži jsou od pradávna bráni jako živitelé rodin a výši své mzdy pokládají za důležitou. Zajímavá zjištění obsahuje následující graf 17. Z odpovědí vyplývá, že **46 % žen** potvrzuje, že **vyšší mzda** by je jen **částečně motivovala k vyšším výkonům**, zatímco u **mužů** hovoříme o **55 %**. S otázkou jednoznačně souhlasí čtvrtina žen a 45 % mužů. Třetí možnou odpověď využily pouze ženy – téměř třetina žen tvrdí, že vyšší mzda by je k vyšším výkonům určitě nemotivovala, což je v mírném kontrastu s tím, jakých odpovědí jsme se dočkali u předchozích otázek.

Graf 16: Jak důležitá je pro Vás výše mzdy?

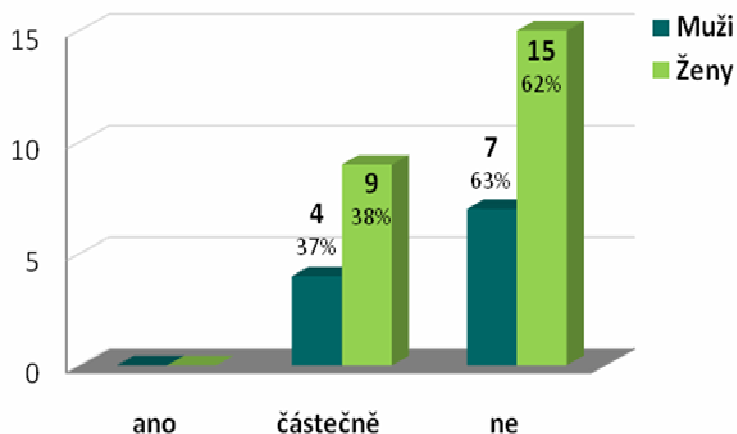

Graf 17: Vyšší mzda by mne motivovala k vyšším výkonům

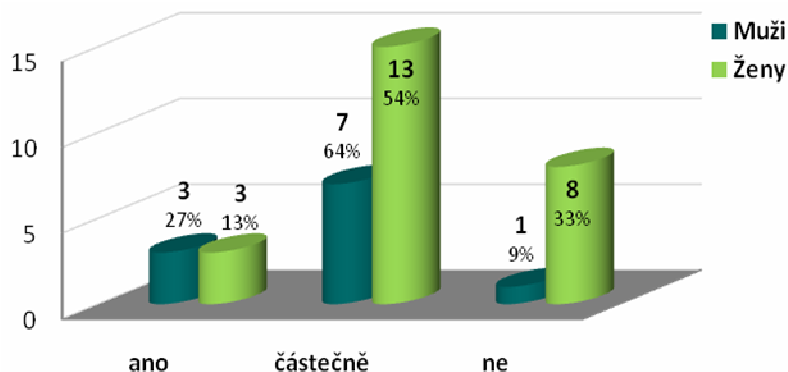
Pracují zde učitelé pouze kvůli penězům? Je zřejmé, že **většina učitelů** odpovídá, že **nikoliv**. Konkrétně mluvíme o 62 procentech žen, přičemž procento navíc náleží mužům. Ostatní uvádí, že jen z části.

Graf 18: Pracuji zde pouze pro peníze

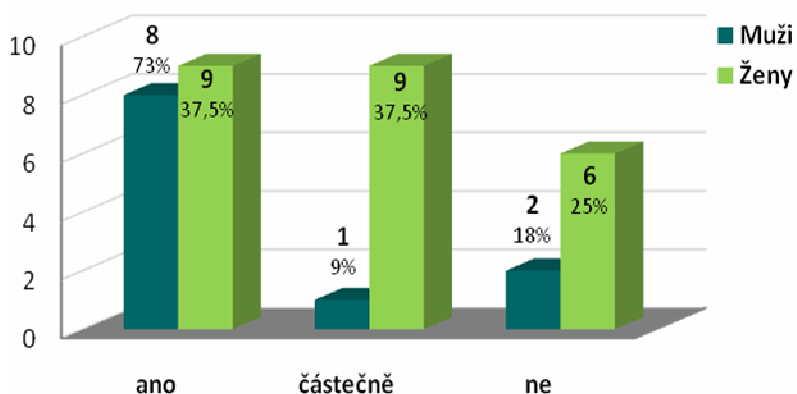
Graf 19 ukazuje, zda by byla **nižší mzda důvodem k odchodu**. Můžeme vidět, že **většina** respondentů s tímto tvrzením **souhlasí jen částečně**. Naprostý souhlas projevilo pouze 13 % žen a 27 % mužů (v obou případech mluvíme o 3 učitelích). Zcela nesouhlasí, a ze školy by kvůli snížení mzdy neodešlo 8 žen a pouze 1 muž.

Graf 19: Nižší mzda by byla důvodem k odchodu

Odpovědi na následující otázku byly velmi nesourodé a bohužel nic nepotvrdily ani nevyvrátily. Otázku, zda na této škole dochází k **rovnoměrnému odměňování**, **odsouhlasilo 37,5 % žen (9 žen) a 73 % mužů**. Nesouhlas projevilo rovněž 9 žen a pouze 1 muž. Ostatní si nejsou zdaleka tak jisti.

Graf 20: Dochází zde k rovnoměrnému odměňování mužů i žen?

Závěrečná otázka sekce *Mzdové ohodnocení* měla za úkol zjistit, jak svou mzdu vnímají učitelé. Odpovědi se opět lišily v závislosti na pohlaví respondentů. Opět bylo k dispozici zatrhnout více odpovědí. **Ženy** uvedly jako nejčastější odpověď tu skutečnost, že jejich **mzda neodpovídá jejich úsilí a nasazení**. Větší četnost projevilo taktéž tvrzení, že **mzda odpovídá času, který práci věnují**. Na druhou stranu to byli muži, kteří projevili negativní postoj k této odpovědi. **Muži** dále svou mzdu pokládají za **dostatečnou k zajištění jejich výdajů**, což může napovídat, že na škole skutečně nedochází k rovnoměrnému odměňování.

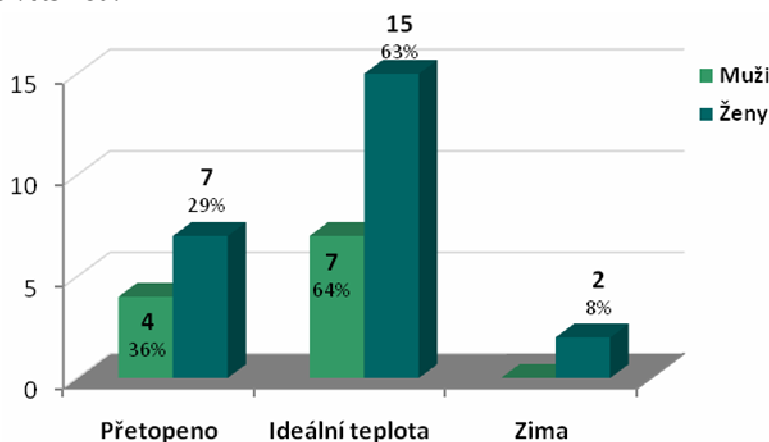
Tab. 7: Svou mzdu vnímám jako

Nabízená možnost	Muži	Ženy
Dostatečně motivující	-	2
Odpovídající času, který práci věnuji	3	6
Odpovídající mému úsilí a nasazení	1	4
Dostatečnou k zajištění mých výdajů	5	2
Nedostatečně motivující	4	3
Neodpovídající času, který práci věnuji	6	4
Neodpovídající mému úsilí a nasazení	2	8
Nedostatečnou k zajištění mých výdajů	2	3

III. Pracovní prostředí

Další část mého dotazování jsem cíleně započala otázkou, kterou představuje graf 21. Jako bývalá studentka jsem měla vždy pocit, že pan školník dostatečně nehlídá teplotu ve škole. Za posledních 5 let muselo dojít ke zlepšení, neboť **většina** učitelů považuje teplotu ve škole za **ideální**. V průměru třetina se domnívá, že je na škole přetopeno a pouze 2 ženám je zima.

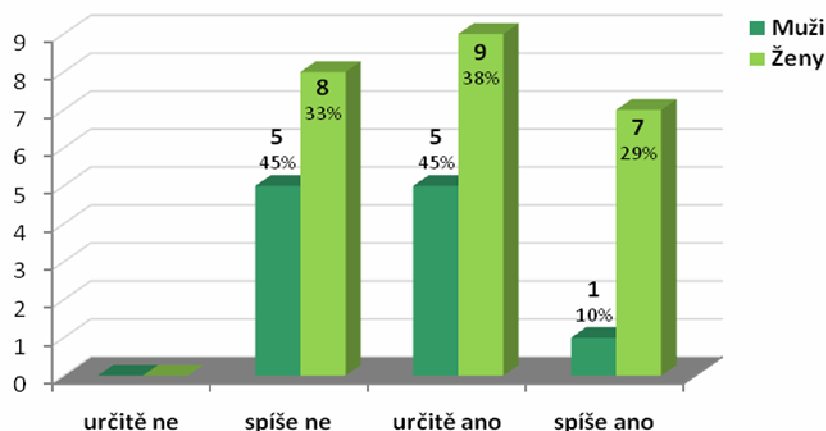
Graf 21: V práci je většinou:

Další otázkou zjišťujeme, jaký mají učitelé názor na **interiér školy**. Jak odpověděli studenti, uvidíme v kapitole 3.4.3. *Studenti*. Odpovědi byly následující: **38 % žen** a **45 %**

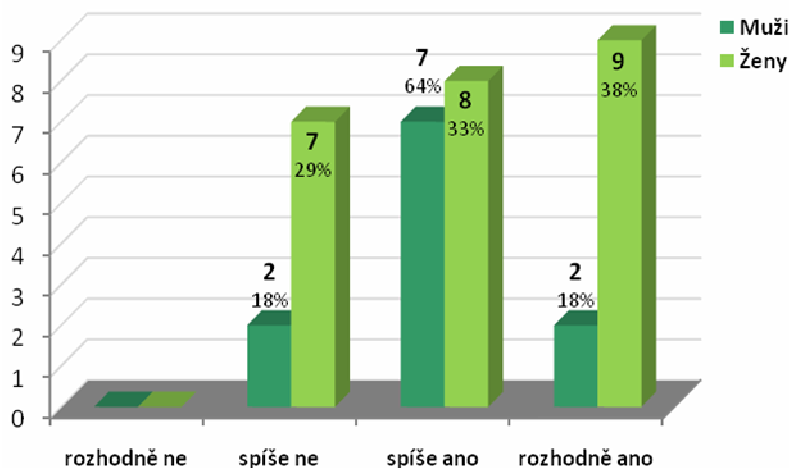
mužů je pro „**spíše ano**“. Interiér by spíše ponechala ve své původní podobě třetina žen a opět 45 % mužů. Zbytek respondentů by interiér školy rozhodně změnil.

Graf 22: Změnil/a bych interiér školy

Z grafu 23 je zřejmé, že obědy rozhodně chutnají 38 procentům žen a jen 18 procentům mužů, **třetina žen a 64 % mužů** je se zajištěním **stravování spíše spokojena**. Jak je tomu s částečnou nespokojeností? Téměř třetina žen a 18 % mužů se přiklonila k této odpovědi. Jak jde vidět, došlo ke zlepšení ze strany kuchařského personálu. Budou mít i studenti stejný názor jako učitelé? **Větší spokojenost** tedy **projevují spíše ženy**.

Graf 23: Jste spokojen s úrovní zajištění obědů a školního bufetu?

Poslední otázka této skupiny se věnuje souhrnnému označení toho, co by učitelé na škole rádi změnili, kdyby měli tu moc. Opět měli k dispozici více možností. Můžeme vidět, že **informovanost** na škole stojí za povšimnutí. V této oblasti se shodli jak muži, tak ženy. Zajímavá je však problematika **sociálního zařízení**, se kterou projevily značnou nevoli **pouze ženy**, přičemž muži v této oblasti žádné problémy nepozorují. Pouze jedna žena i muž jsou plně spokojeni a nic by na škole neměnili, což vzhledem k četnosti ostatních odpovědí napovídá, že změny by škole prospěly, a to ve více oblastech. Učitelé navíc projevili **nespokojenost** i v oblasti **platových podmínek**.

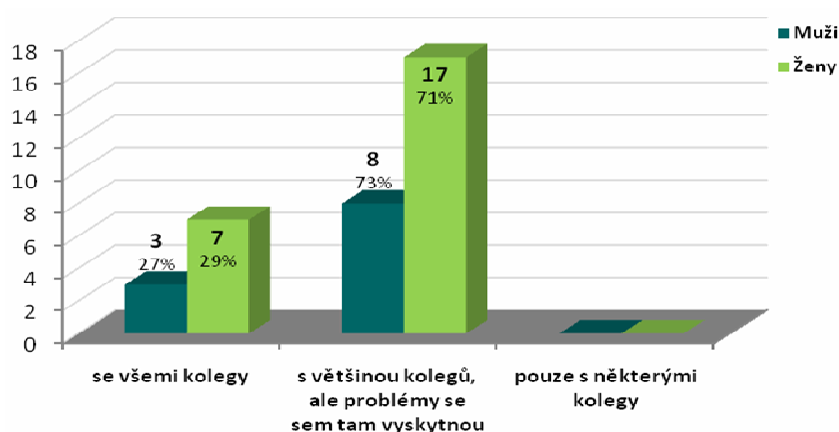
Tab. 8: Co byste ve škole změnil/a či zlepšil/a?

Nabízená možnost	Muži	Ženy
Informovanost	8	10
Pracovní prostředí	2	4
Lepší sociální zařízení (WC ...)	-	11
Komunikaci s ředitelem	2	1
Vztahy na pracovišti	3	4
Platové podmínky	5	8
Poměr muži x ženy (měl by být 50:50)	-	-
Nic, jsem spokojen/a	1	1

IV. Spolupracovníci

V další části mne zajímalo, jaké jsou **vztahy mezi učiteli** navzájem. První otázkou zjišťujeme, zda daný učitel vychází se všemi kolegy, pouze s některými nebo s většinou kolegů. Je zřejmé, že vztahy na pracovišti jsou na **docela dobré úrovni**. Většina odpověděla, že vychází s většinou pracovníků, i když problémy se občas vyskytnou, což v oblasti mezilidských vztahů skutečně nejde o nic vzácného. Této odpovědi dává přednost více než **70 procent** žen i mužů. Pouze s některými kolegy naštěstí nevychází žádný učitel.

Graf 24: Vycházím dobře ...

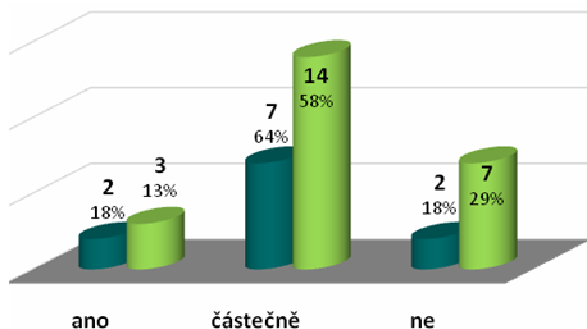
Zda při práci panuje **přátelská atmosféra**, či nikoliv nebo pouze částečně, to ukazuje tabulka 9. **Většina odpovídá kladně**, zbytek souhlasí jen částečně. Negativní odpověď nevybral nikdo.

Tab. 9: Při práci panuje přátelská atmosféra

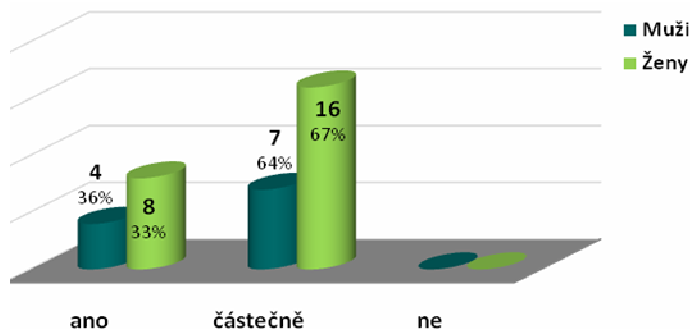
Nabízená možnost	Muži	Ženy
Ano	6 (55 %)	14 (58 %)
Částečně	5 (45 %)	10 (42 %)
Ne	-	-

Je zřejmé, že **vztahy na pracovišti jsou spíše přátelské**. Zajímá mne však, zda není v pozadí těchto přátelských vztahů mírná **přetvářka**. Mé domněnky se potvrdily, neboť **většina** přiznává, že pracoviště je zahaleno **částečnou faleš** ze strany kolegů – 58 procent žen a 64 procent mužů souhlasí s tímto tvrzením. Téměř třetina žen s jistotou tvrdí, že faleš či přetvářka se na pracovišti vůbec nevyskytuje, muži takto uvádějí z celých 18 procent. Jednoznačný souhlas projevují pouze 2 muži a 3 ženy. V další otázce je zřetelná jen **částečná pomoc a důvěra mezi kolegy** navzájem. Jista si je více než třetina respondentů.

Graf 25: Na pracovišti panuje přetvářka

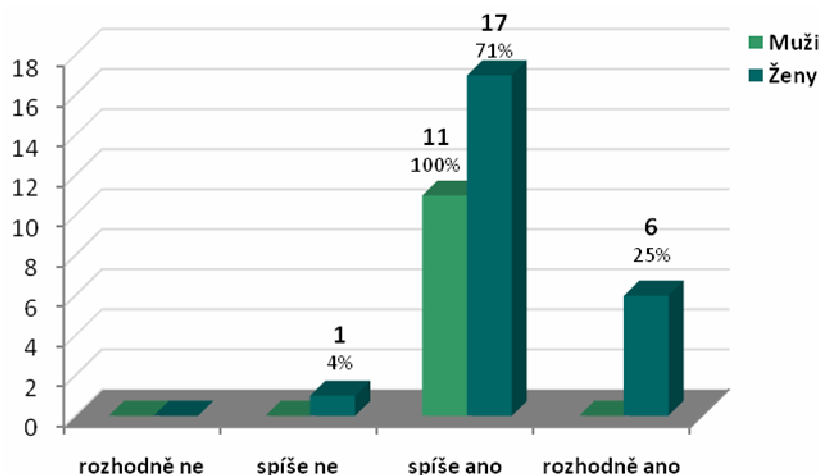

Graf 26: S kolegy si důvěřujeme a pomáháme si

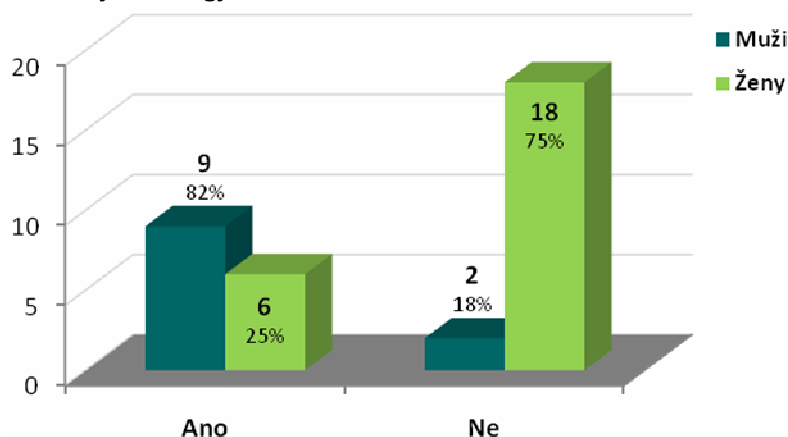
Zda **kolegové odvádí kvalitní práci**, ukazuje graf 27. Valná **většina** respondentů s touto otázkou **spíše souhlasí**. Pouze ženy, a to celá čtvrtina, se domnívají, že kolegové kvalitní práci s jistotou odvádí. Na druhou stranu 1 žena uvádí, že tomu tak u jejich kolegů spíše není.

Graf 27: Kolegové odvádí kvalitní práci

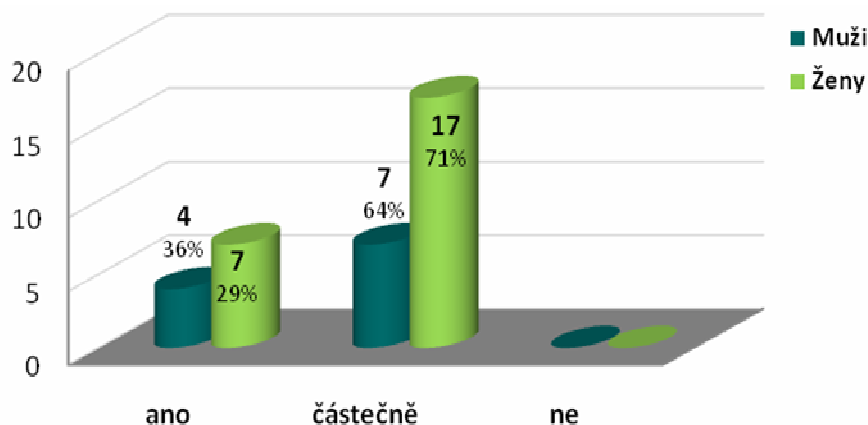
V další otázce mne zajímalo, jestli „přátelství“ na pracovišti pokračuje rovněž v běžném, **osobním životě**. Na odpovědích je jasně vidět značný **nesoulad mezi pohlavími**. Zatímco **většina** učitelů – **mužů se schází** ve volném čase se svými kolegy, u žen je tomu naopak. Přesněji mohu říci, že **ženy se ze 75 % nescházejí** se svými kolegy či kolegyněmi vůbec. Pouhé 2 ženy projevily souhlas s tímto tvrzením.

Graf 28: Scházíte se se svými kolegy i ve volném čase?

Nakonec jsem chtěla zjistit, zda si učitel myslí, že je v kolektivu **oblíben**. Odpovědi pro mne opět nebyly překvapením a lze jasně na grafu 29 vidět, že **většina** učitelů s otázkou **souhlasí jen částečně**. Zcela jistých si je 7 žen a pouze 4 muži. Negativní odpověď měla nulový výskyt.

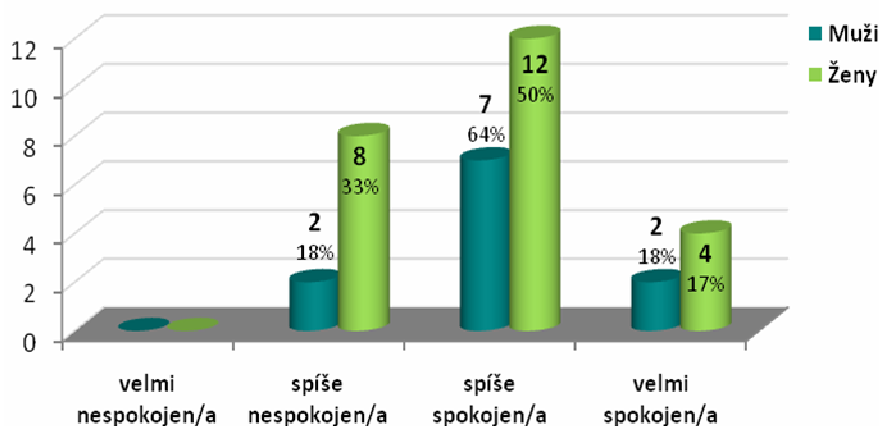
Graf 29: Myslím, že jsem v kolektivu oblíben

V. Ředitel školy

Spokojenost s nadřízeným, v tomto případě s ředitelem školy se všeobecně považuje za důležitý faktor celkové spokojenosti jedince. Jak je tomu na Obchodní akademii, ukazuje následující graf 30. **Polovina žen a 64 % mužů projevuje částečnou spokojenost**. Co se týče částečné nespokojenosti, ženy převažují nad muži – třetina žen souhlasí s tímto tvrzením, u mužů jde o téměř pětinu. S velkou nespokojeností nesouhlasí žádný respondent.

Graf 30: S ředitelem jsem ...

V tabulce 10 nebudu rozebírat každou otázku zvlášť, zaměřím se pouze na některé. Většina učitelů souhlasí s tím, že je pan ředitel **pracovitý** a **kvalifikovaný**, stejně tak **přátelský**, **schopný**, **sympatický** a **dokáže** učitele **vyslechnout** a vyřešit možné **problémy**. **Kritiku** dokáže přijmout jen **částečně** a **uznání za práci** se učitelům dostává rovněž jen **částečně**. Zajímavé odpovědi se týkaly tvrzení, zda ředitel **umí jednat s lidmi**, kde se ukázala prozatím **nejvyšší četnost negativních odpovědí** ze strany učitelů – **mužů**. Dále s tím, zda je ředitel **férový** či nikoliv, souhlasily pouze ženy (a to 4) s negativním tvrzením. Stejný počet žen tvrdí, že nemá přirozenou autoritu.

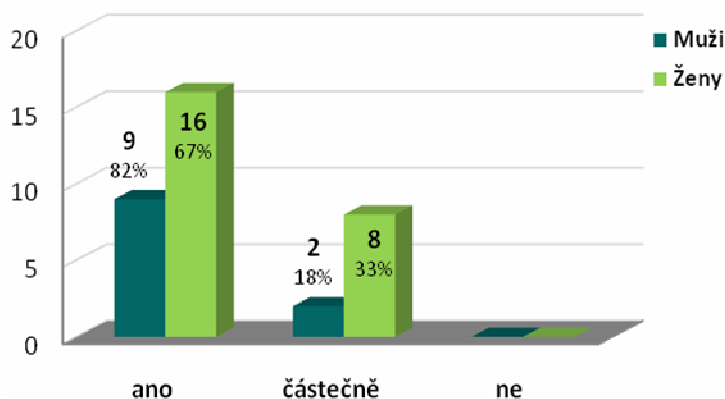
Tab. 10: Ředitel školy

	Ano		Částečně		Ne	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
Je pracovitý	6 (55 %)	14 (59%)	4 (36 %)	8 (33 %)	1 (9 %)	2 (8 %)
Je přátelský	9 (82 %)	16 (67%)	2 (18 %)	8 (33 %)	-	-
Je kvalifikovaný	9 (82 %)	19 (79%)	2 (18 %)	5 (21 %)	-	-
Váží si Vaší práce	9 (82 %)	9 (38%)	2 (18 %)	15 (64%)	-	-
Mohu mu důvěřovat	7 (64 %)	12 (50%)	3 (27 %)	10 (42%)	1 (9 %)	2 (8 %)
Dostává se mi uznání a ocenění za mou práci	1 (9 %)	7 (29 %)	8 (73 %)	15 (63 %)	2 (18 %)	2 (8 %)
Dokáže mě vyslechnout	9 (82 %)	14 (58%)	1 (9 %)	10 (42%)	1 (9 %)	-
Pomůže, kdykoliv je potřeba	5 (45 %)	11 (46%)	5 (45 %)	11 (46%)	1 (9 %)	2 (8 %)
Je neschopný	-	-	2 (18 %)	5 (21 %)	9 (82 %)	19 (79%)
Umí jednat s lidmi	5 (45 %)	7 (29 %)	3 (27 %)	14 (58%)	3 (27 %)	3 (13 %)
Dokáže přijmout kritiku	5 (45 %)	8 (33 %)	5 (45 %)	13 (54%)	1 (9 %)	3 (13 %)
Je většinou pozitivně naladěný	5 (45 %)	17 (71%)	5 (45 %)	5 (21 %)	1 (9 %)	2 (8 %)
Je mi sympatický	6 (55 %)	17 (71%)	4 (36 %)	7 (29 %)	1 (9 %)	-
Je férový	5 (45 %)	10 (42%)	6 (55 %)	10 (42%)	-	4 (16 %)
Má vysoké odborné znalosti	7 (64 %)	10 (42%)	4 (36 %)	12 (50 %)	-	2 (8 %)
Má přirozenou autoritu	4 (36 %)	7 (29 %)	5 (45 %)	13 (54%)	2 (18 %)	4 (17 %)
Umí řešit problémy	4 (36 %)	9 (38%)	7 (64 %)	14 (58%)	-	1 (4 %)

VI. Studenti

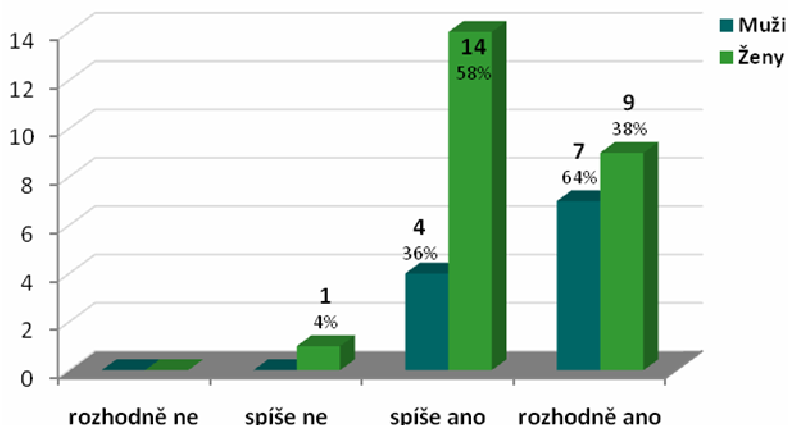
Poslední část dotazníkového šetření se týkala **vztahu učitelů ke studentům**. První otázka se týkala toho, zda si učitel myslí, že má u žáků **přirozenou autoritu**. Otázka se může jevit spíše neobjektivní, záleželo by především, jak učitele vidí samotní studenti. Přesto není na škodu zjistit, jaký je pohled samotných učitelů na tuto otázku. Jak je zřejmé, většina z nich si je jistá, že přirozenou autoritou **disponují** – jde o **67 % žen** a **82 % mužů**. Ostatní se domnívají, že autoritu u žáků mají pouze částečnou. Ryze negativní odpověď se v dotazníku neobjevila.

Graf 31: U žáků mám přirozenou autoritu

Další otázkou zjišťujeme, zda jsou učitelé **v hodnocení žáků spravedliví**. Je zřejmé, že podle odpovědí **souhlasí jen částečně větší polovina žen, mužů více než třetina**. Jistých si je 9 žen (tedy 37,5 %) a 7 mužů (64 %). Můžeme vidět, že **muži jsou v hodnocení spravedlivější než ženy**. Navíc se ukázalo, že 1 učitelka je v hodnocení žáků spíše nespravedlivá. Zajímavé to zjištění.

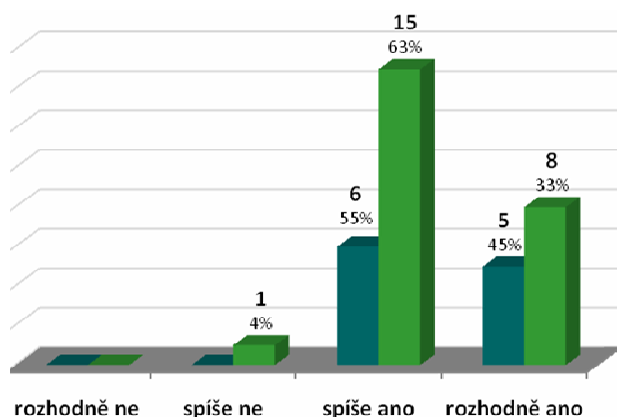
Graf 32: Žáky hodnotím spravedlivě

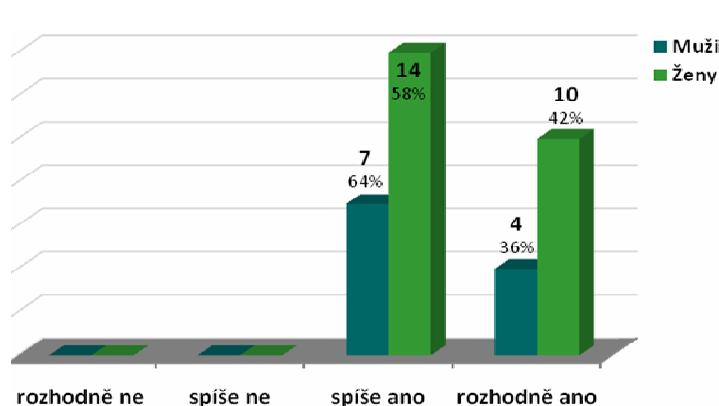
Motivovat žáky je jedním z důležitých posláních každého učitele. Lze jednoznačně vidět, že **většina učitelů souhlasí jen částečně**. Zbytek, až na jednu ženu (ta spíše nesouhlasí), rozhodně souhlasí. Jde o celou třetinu žen a 45 % mužů. Dále jsem se chtěla

dozvědět, zda učitelé chodí na výuku důkladně **připraveni**. Odpovědi byly veskrze kladné. **Částečně** připravených dochází na hodinu 58 % žen a 64 % mužů, tedy **většina**.

Graf 33: Snažím se žáky co nejvíce motivovat

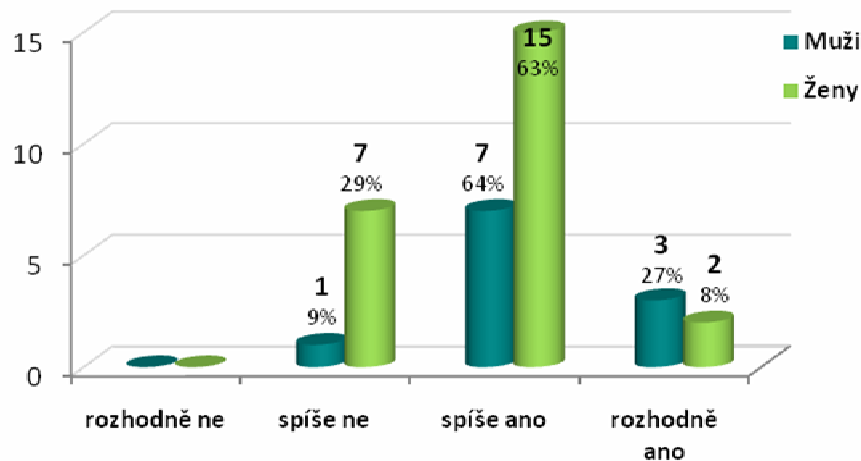

Graf 34: Na výuku jsem většinou důkladně připraven

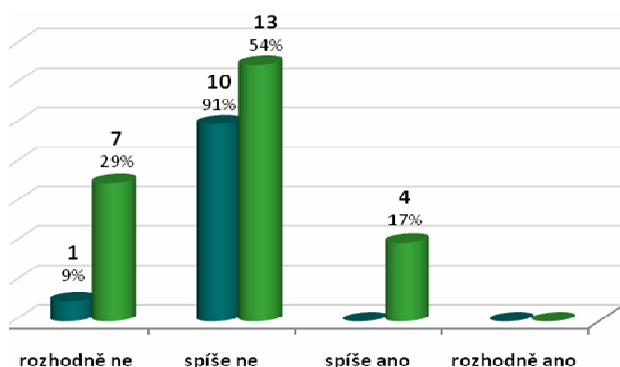
Graf 35 ilustruje náhled učitelů na to, zda věří, že **většina žáků se chce něco naučit**, ne pouze takříkajíc přežít 45 minutovou výuku. **Většina** s tímto tvrzením **spíše souhlasí**. **Ženy** jsou však **skeptičtější** a domnívají se, že tomu tak částečně není – mluvíme o 7 ženách (tedy téměř třetina), přičemž pouze 1 muž je tohoto názoru. Zbytek si je rozhodně jist, avšak jde o menší část respondentů, tedy pouze o 2 ženy a 3 muže.

Graf 35: Věřím, že většina žáků se chce něco naučit, ne pouze „přežít“ výuku

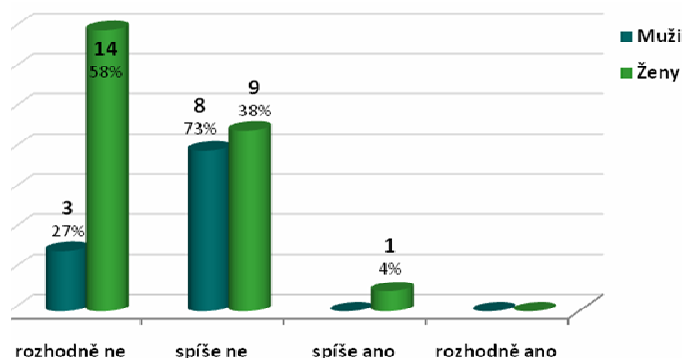

Co se týká pocitu, zda je **učitel žáky doceněn** či nikoliv, ukazuje další otázka. Až na výjimku, kterou tvoří 4 ženy, jež souhlasí s tím, že jsou žáky spíše nedoceny, tak **většina** učitelů s touto otázkou **spíše nesouhlasí**. Většina si je jista jen částečně, ostatní – 1 muž a 7 žen s výrokem rozhodně nesouhlasí. Dále jsem se chtěla dozvědět, zda má učitel pocit, že ve třídách, ve kterých vyučuje, panuje **nepřátelská atmosféra**, ať už ze strany vztahů mezi žáky navzájem či jejich vztahu k učiteli osobně. Naštěstí se s touto skutečností, až na 1 učitelku, nikdo nesetkal a jak graf 37 ukazuje, 14 žen a 3 muži rozhodně nepotvrzují, že se něco podobného ve třídách děje a ostatní s výrokem spíše nesouhlasí.

Graf 36: Cítím, že jsem žáky nedoceněn/a

Graf 37: Ve třídách často panuje nepřátelská atmosféra

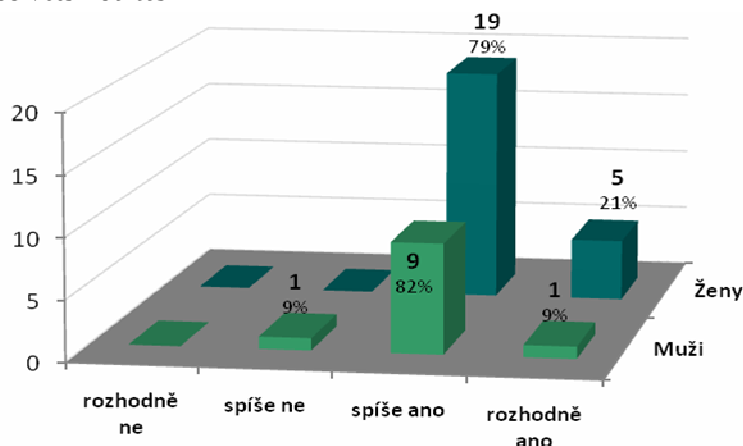
Není ojedinělé, že má učitel mezi žáky své **oblíbence**, kterým v jistém slova smyslu nadřazuje a vyzdvihuje jejich úspěchy nad ostatními. Zda se tato problematika týká rovněž učitelů na této škole, mne zajímalo u následující otázky. S výrokem **nesouhlasila většina** ženského kolektivu – 20 žen, tedy více než **80 %**. U **mužů** mluvíme o **64 %**, přičemž ostatní souhlasí s touto otázkou pouze částečně.

Tab. 11: Ve třídě mám své oblíbence a dávám to často najevo

Nabízená možnost	Muži	Ženy
Ano	-	-
Částečně	4 (36 %)	4 (17 %)
Ne	7 (64 %)	20 (83 %)

Následující otázka má souvislost s druhou otázkou, zda učitele jejich práce baví. Pouze pro připomenutí, s jistotou potvrdilo celých 62,5 % žen a 73 % mužů, že je učitelská profese baví velmi. Ostatní byli pro možnost „ano, ale dokáží bez ní žít.“ Jaké byly odpovědi u této otázky? Pouze 5 učitelek a 1 učitel se na výuku velmi těší, 1 učitel spíše netěší a ostatní – tedy většina učitelů (průměrně 80 % učitelů) se těší jen částečně. Jak můžeme vidět, **i když většinu učitelů jejich práce velmi baví, na výuku se těší jen částečně.**

Graf 38: Na výuku se většinou těším

Náměty a připomínky učitelů

V poslední části dotazníku měli učitelé možnost vyjádřit své názory a připomínky. Pouze dva učitelé takto učinili. Zatímco ten první poukazuje na stále nefunkční kopírku ve sborovně, druhý byl sdílnější. Přeje si kupříkladu zavést **kariérní růst** na škole a **nefinancovat školství normativem na žáka**. Tvrdí, že priorita školství musí být vidět, ne jen o ní mluvit před volbami. Dále vyjadřuje připomínky ohledně ředitele školy. Podle něj **chybí možnost ředitele propustit neschopné učitele**. Nakonec si myslí, že by **ředitel neměl být ve své funkci „na doživotí“**.

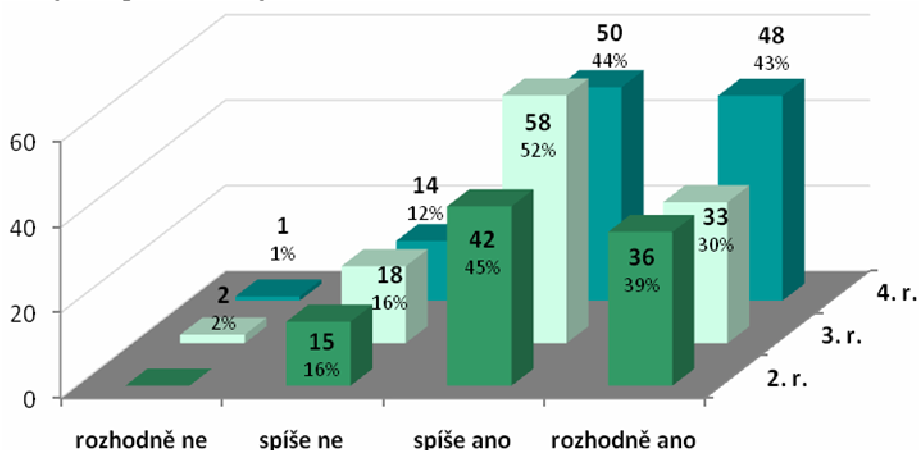
3.4.3 Studenti

Tato část bude věnována analýze spokojenosti mezi studenty. Otázky budou opět rozděleny do jednotlivých sekcí – **organizační podmínky, atmosféra školy, vnímání výuky, spoluúčast žáků na rozhodování, vztahy s učiteli a studenty, celkový dojem ze školy**.

I. Organizační podmínky

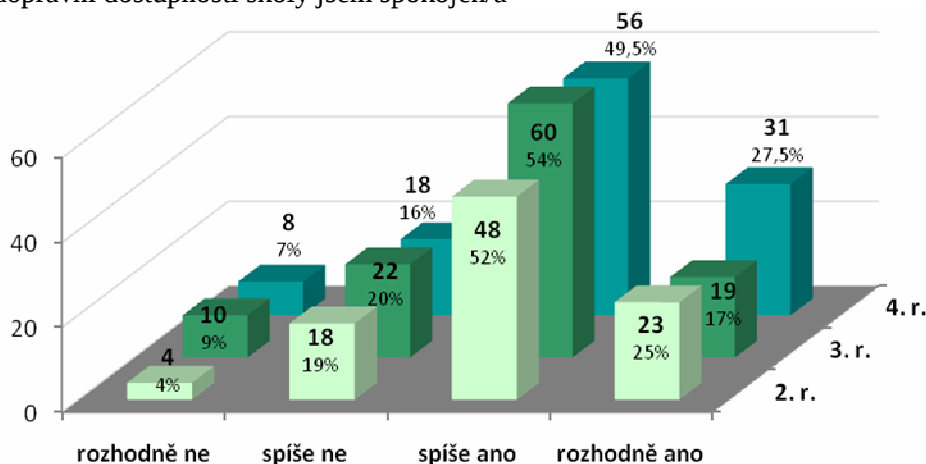
První část mého dotazníkové šetření se týká **organizačních podmínek školy**. Zajímalo mě, zda studentům vyhovuje **poloha školy**. Obchodní akademie se nachází v těsné blízkosti autobusového nádraží ve Valašském Meziříčí. Cesta od vlakového nádraží trvá max. 15 minut. Dle odpovědí je zřejmé, že **většina studentů** všech ročníků je s polohou školy **víceméně spokojena**. Spíše nespokojeno je kolem 15 % všech respondentů. Co se týká jasné nespokojenosti, hovoříme o mizivém procentu studentů 3. a 4. ročníků, neboť 2. ročník nevyužil tuto odpověď vůbec. Většina studentů nebydlí přímo ve Valašském Meziříčí, ale obývá vesnice či města v okolí a dennodenně dojíždí. Některým může cesta do školy trvat pár minut, jiným hodinu a více. Škola začíná v 7:30, což pro mnohé znamená vstávání v časných ranních hodinách. Jak se ukáže v další části dotazníku, **studenti projevují značnou míru nevole právě se začátkem školy**.

Graf 39: Vyhovuje mi poloha školy

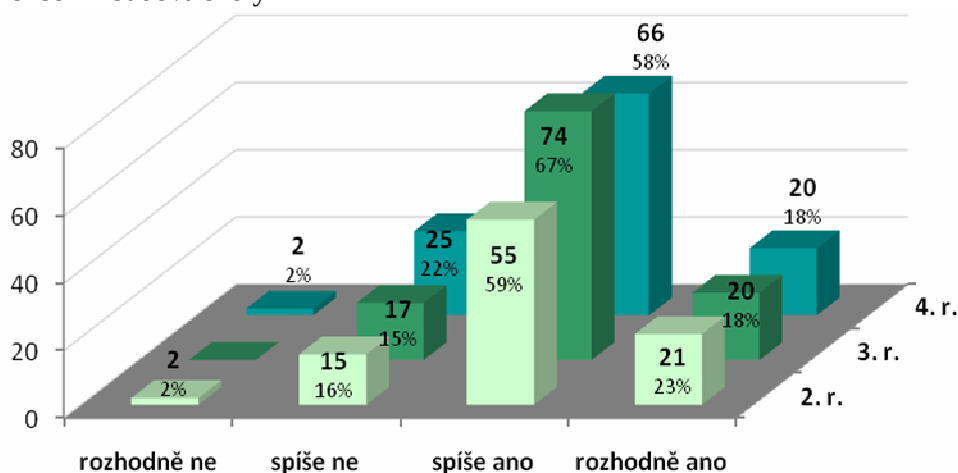
Touto otázkou zjišťujeme, zda jsou studenti spokojeni s **dopravní dostupností**. **Většina studentů je spíše spokojena.** Téměř čtvrtina studentů všech dotazovaných ročníků je rozhodně spokojena a zároveň spíše nespokojena. Velkou nespokojenost projevilo opět malé procento respondentů, a to především děvčat.

Graf 40: S dopravní dostupností školy jsem spokojen/a

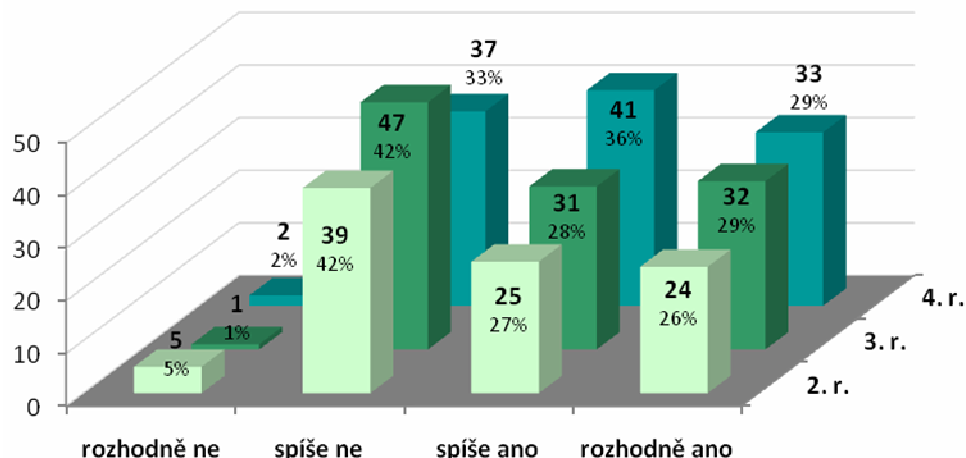
Také jsem se chtěla dozvědět, jaký mají studenti názor na **budovu školy**. Je tomu pár let, kdy se budova školy změnila takřka k nepoznání. Z šedé, smutné budovy vznikla barevná stavba, kterou nelze přehlédnout, avšak v pozitivním slova smyslu. **Většině respondentů se budova školy líbí** – a to v průměru **60 %**. Téměř pětina uvádí, že se jim budova školy spíše nelíbí. V průměru 20 studentů každého ročníku je se vzhledem školy velmi spokojeno.

Graf 41: Líbí se mi budova školy

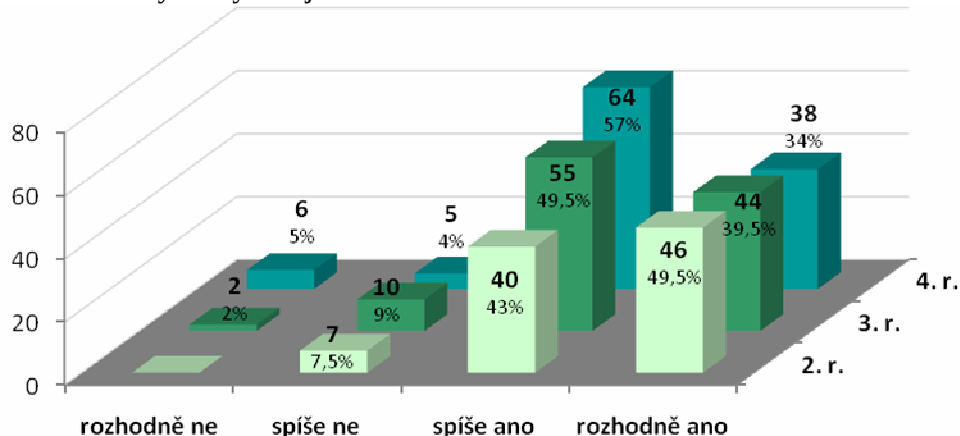
Odpovědi na další otázku byly takřka jednoznačné. Kolem 40 % studentů uvádí, že by interiér školy spíše nezměnili. Takřka třetina odpověděla s jasným souhlasem. Jen mizivá část respondentů by interiér rozhodně neměnila. Je tedy zřejmé, že **většina studentů by změnu interiéru školy určitě uvítala.**

Graf 42: Změnil/a bych interiér školy

Webové stránky školy rovněž dostaly novou tvář, kterou, jak jde vidět, **většina žáků uvítala**. Stránky jsou bohatší o důležité informace, týkající se například suplování. Můžeme zde vidět rozvrhy jednotlivých tříd, seznam učitelů a kontakt na ně atd. Relativně nová je internetová aplikace SAS, která je jakousi analogií informačního systému ISIS Vysoké školy ekonomické. Studenti zde mohou po přihlášení vidět své výsledky za jednotlivé předměty, budoucí zájemci o studium pak výsledky přijímacího řízení. Studenti rovněž velmi oceňují stránky školy na sociální síti Facebook¹⁰, která je bohatá o fotografie z různých soutěží pořádaných školou, stejně tak o informace týkající se rovněž suplování. Žáci zde mají možnost zeptat se na další informace, pokud tak nemají možnost učinit během školního dne.

Graf 43: Webové stránky mi vyhovují

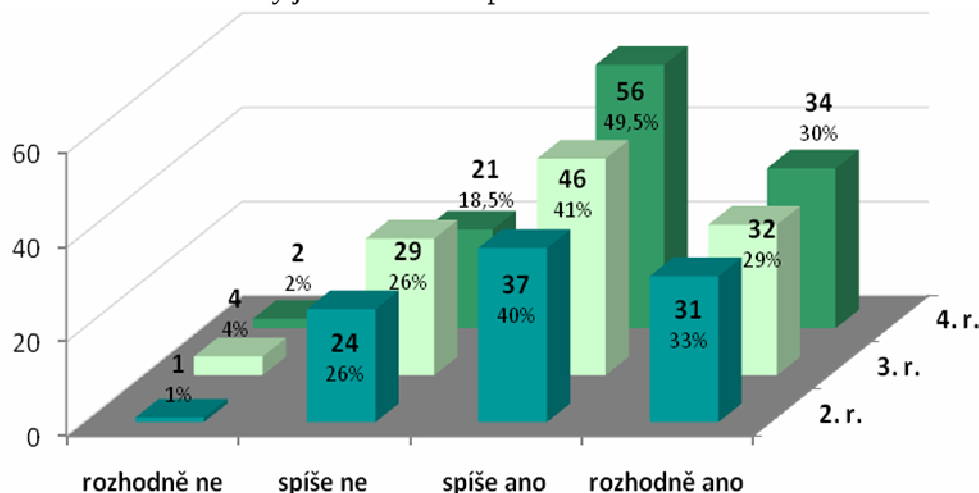

S otázkou ohledně webových stránek bezprostředně souvisí další výrok, a to, zda jsou informace o chodu školy dobře dostupné. Podle grafického výstupu lze jasně vidět, že v průměru 44 % studentů spíše souhlasí (studenti maturitního ročníku z více než poloviny).

¹⁰ Stránky školy na sociální síti Facebook. [online]. [cit 2011-11-20]. Dostupné na WWW: <http://www.facebook.com/pages/Obchodn%C3%AD-akademie-a-VO%C5%A0-Vala%C5%A1sk%C3%A9-Mezi%C5%99%C3%AD%C4%8D%C3%AD/316411020530>

Dále průměrně třetina naprosto souhlasí a čtvrtina spíše nesouhlasí. Celkově lze říci, že **informace o chodu školy jsou pro žáky dobře dostupné.**

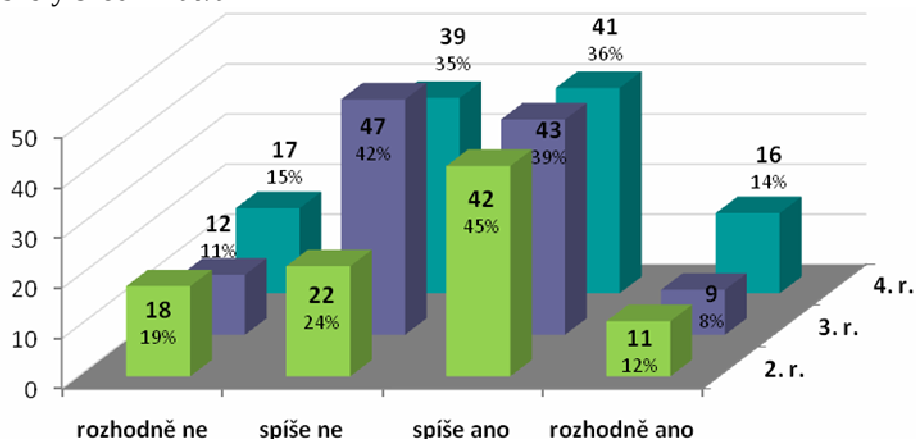
Graf 44: Informace o chodu školy jsou dobře dostupné

II. Atmosféra školy

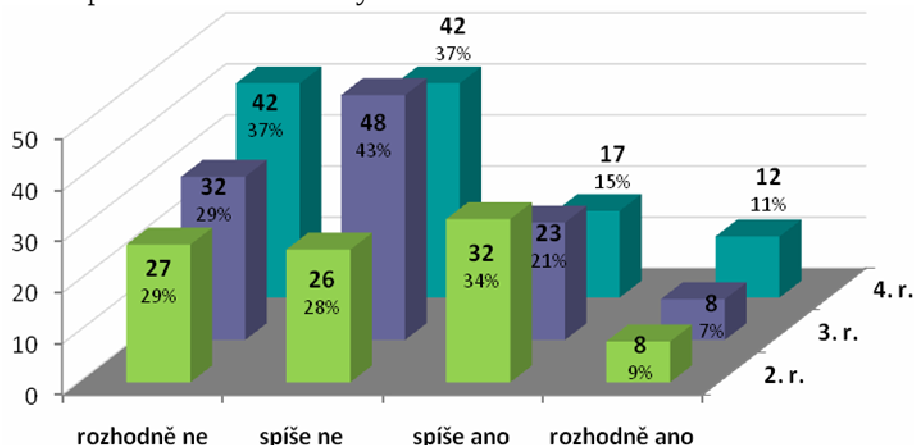
Další část otázek je především zaměřena na vztah studentů ke škole. Začínám otázkou, zda rádi navštěvují Obchodní akademii. Odpovědi se lišily dle ročníků. Studenti **2. ročníku** chodí do školy **spíše rádi** – a to **45 %** (12 % chodí rozhodně rádi, 19 % rozhodně neradi a zbylých 24 % spíše neradi). Mluvíme-li o studentech **3. ročníku**, tak ti navštěvují školu **spíše neradi** – alespoň **42 %** respondentů takto odpovědělo (39 % spíše rádi, 8 % rozhodně rádi a zbývajících 11 % rozhodně neradi). Konečně studenti **4. ročníku** uvádí, že z **36 %** chodí do školy **spíše rádi** (35 % spíše neradi, dále 14 % rozhodně rádi a 15 % rozhodně neradi).

Graf 45: Do školy chodím rád/a

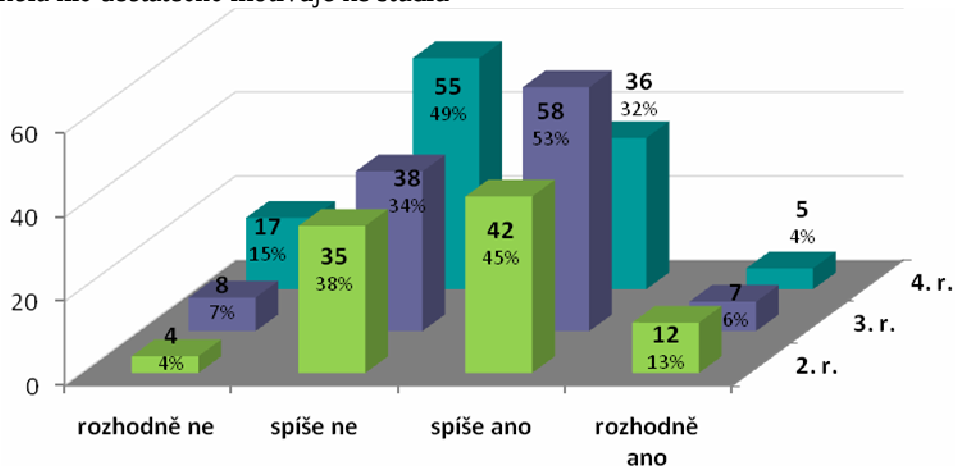
Po letních prázdninách se studenti do školy spíše netěší, až na 2. ročník, kde více než třetina studentů uvedla, že se do školy spíše těší. Zajímavé byly odpovědi maturitního ročníku, kdy 37 % uvedlo jak souhlas s výrokem „spíše ne“, tak i „rozhodně se netěším“.

Graf 46: Po letních prázdninách se do školy těším

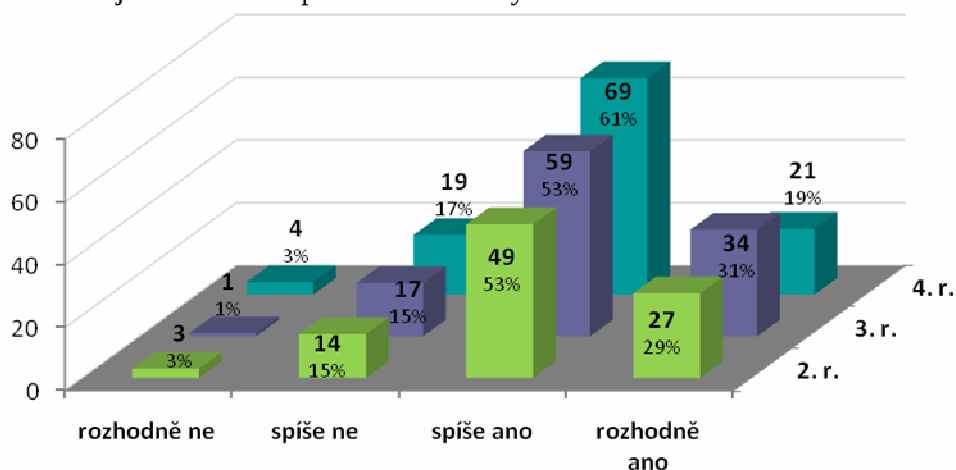
V následujícím grafu 47 je opět zřetelná rozdílnost v ročnících. Zatímco 4. ročník projevuje spíše nesouhlas s danou otázkou, a to z celých 49 %, ostatní ročníky uvádí, že je škola ke studiu spíše motivuje - ve třetím ročníku jde dokonce o nadpoloviční většinu. Maturitní ročník opět projevil jistou skepsi, neboť 17 žáků si je jisto, že je střední škola ke studiu nemotivuje zdaleka vůbec. Jde tedy o procentuálně nejvyšší podíl čistě negativní odpovědi v porovnání s ostatními ročníky. Je zřejmé, že **škola ke studiu motivuje především studenty druhého a třetího ročníku.**

Graf 47: Škola mě dostatečně motivuje ke studiu

Dbají učitelé o dodržování pravidel zakotvených ve školním řádu? Podle většiny respondentů jsou odpovědi veskrze kladné – v průměru to takto uvádí 56 % studentů. Naprosto jistí si jsou pouze 2. a 3. ročníky, a to z téměř třetiny, přičemž takto odpověděla necelá pětina maturitních ročníků. V průměru 15 procent respondentů uvádí částečný nesouhlas s daným výrokem. Pouze 8 lidí z celkových 317 dotazovaných ztrhlo, že učitelé rozhodně nedbají o dodržování pravidel dle školního řádu, což je však zanedbatelná skupina respondentů.

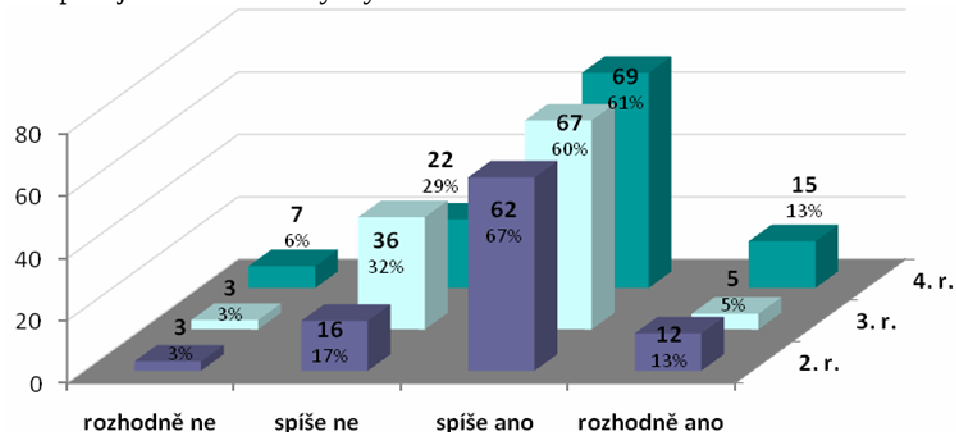
Graf 48: Učitelé dbají o dodržování pravidel zakotvených ve školním řádu

III. Vnímání výuky

Jistě důležitou součástí dotazníkového šetření je právě následující třetí sekce, která se zabývá celkovým **vnímáním výuky**. Ze začátku mě zajímalo, zda jsou studenti **spokojeni s celkovou kvalitou výuky**. Ano, jde o velmi obecnou otázku, každý učitel má svůj styl výkladu, jeden naučí mnoho, jiný méně. Záleží opět na osobnosti učitele, jeho odborných znalostech a přístupu ke studentům. Je však zřejmé, že valná **většina dotazovaných uvádí spíše spokojenost s kvalitou výuky** – uvádí tak v průměru **63 procent**, přičemž nejvíce takto odpověděli studenti 2. ročníku. Překvapivé je, že více než třetina studentů s tímto výrokem spíše nesouhlasí (ve 2. ročníku jde o 17 %, ve 4. ročníku o 19,5 %).

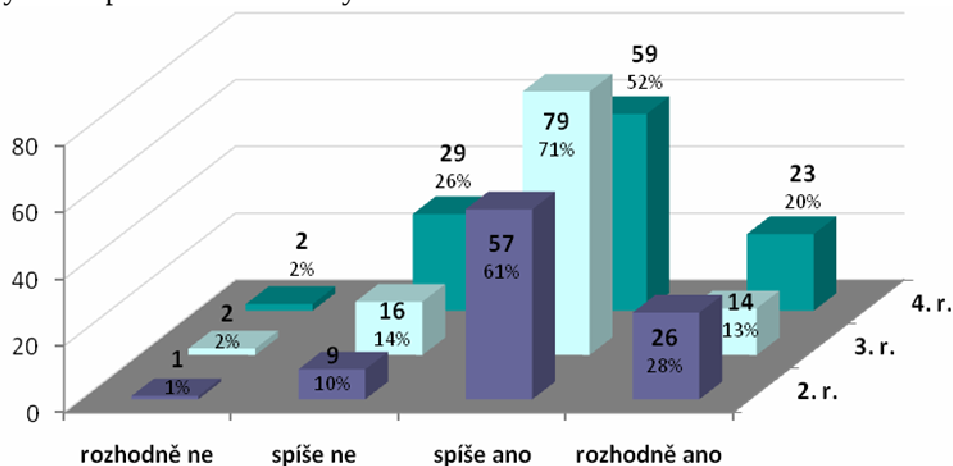
Graf 49: Jsem spokojen/a s kvalitou výuky

V otázce, zda **výuka přináší studentům dostatek nových informací**, mě výsledky spíše nepřekvapily, neboť **většina spíše souhlasila**. Jaké jsou výsledné hodnoty této odpovědi? Druhé ročníky souhlasí z celých 61 %, 3. ročníky ze 71 % a 4. ročníky z 52 %. Vidíme tedy, že obrovská část studentů 3. ročníku se domnívá, že jim výuka přináší dost nových informací. **Jistí si jsou hlavně druháci** (více než čtvrtina) v porovnání s ostatními. Maturitní ročníky opět projevily částečnou skepsi a opět více než čtvrtina z nich uvedla, že výuka jim spíše nepřináší nové informace. Důvodem může být také skutečnost, že

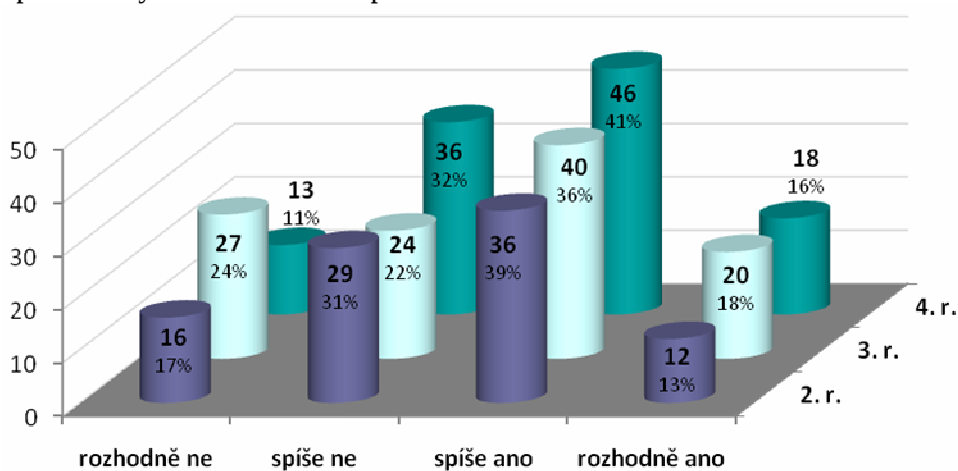
v posledním ročníku se spíše opakuje k maturitní zkoušce a největší množství informací bylo řečeno již v předchozích letech studia.

Graf 50: Výuka mi přináší dostatek nových informací

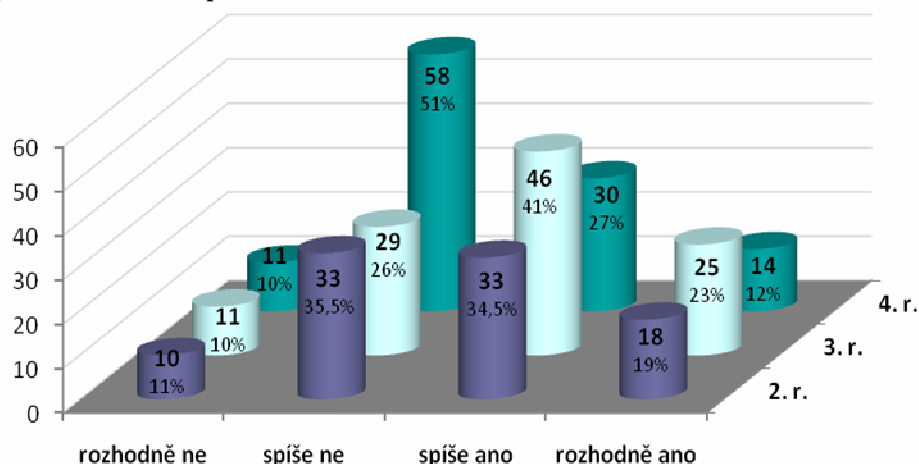
Dále jsem chtěla zjistit, kolik času stráví respondenti studiem. **Většina studentů uvádí, že jim studium zabírá spíše přiměřené množství jejich volného času** – nejvíce takto odpovědělo studentů maturitního ročníku, a to 41 %. Čtvrtý ročník naprosto souhlasí z 16 % (2. ročník z 13 % a 3. ročník z 18 %). Nejčtenější množství ryze negativních odpovědí uvedli studenti 3. ročníku – téměř čtvrtina respondentů (2. ročník 17 % a 4. ročník 11 %).

Graf 51: Příprava na vyučování mi zabírá přiměřené množství volného času

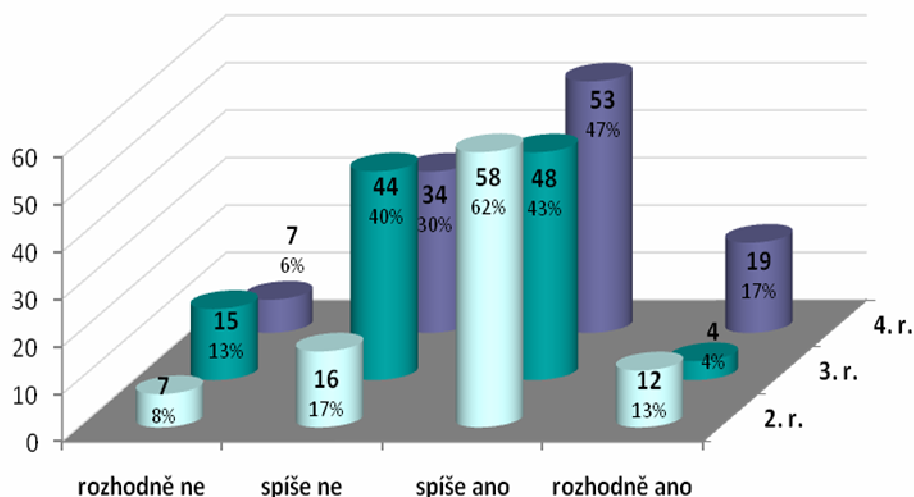
Studium s sebou mnohdy přináší mnoho stresu, zejména před testy či zkouškami. **Maturitní ročník** uvedl z více než poloviny, že se **písemek spíše neobává** (2. ročník souhlasí z 35,5 % a 3. ročník z 26 %). **Strach projevují především studenti 3. ročníku** – z 41 % odpověděli „spíše ano“ a 23 % rozhodně souhlasí.

Graf 52: Bojím se zkoušení a písemek

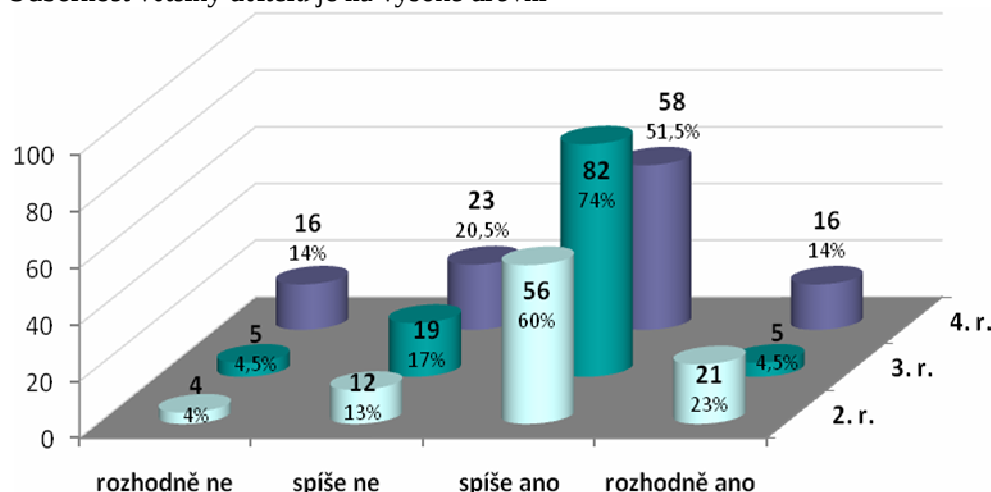
Další otázky se týkaly samotných učitelů, jejich **hodnocení a odbornosti**. Zda jsou v hodnocení žáků spravedliví, ukazuje následující graf 53. Z odpovědí lze jasně vidět, že nejvyšší četnost a to zejména v relativním vyjádření projevují studenti **2. ročníku** – **62 procent** uvádí, že **učitelé hodnotí žáky spíše spravedlivě**. Rovněž další ročníky v podobného hodnocení nezaostávají – 3. ročník tak míní z 43 % a 4. ročník z 47 %. V dalších odpovědích dochází ke mírné rozptýlenosti. Kupříkladu spíše nesouhlasí 40 % studentů 3. ročníku, což je oproti 17 % studentů 2. ročníku a 30 % maturitního ročníku poměrně vysoká hodnota. Stejně tak tento ročník ukázal nejvyšší míru nespokojenosti ve srovnání s dalšími ročníky.

Graf 53: Učitelé hodnotí žáky spravedlivě

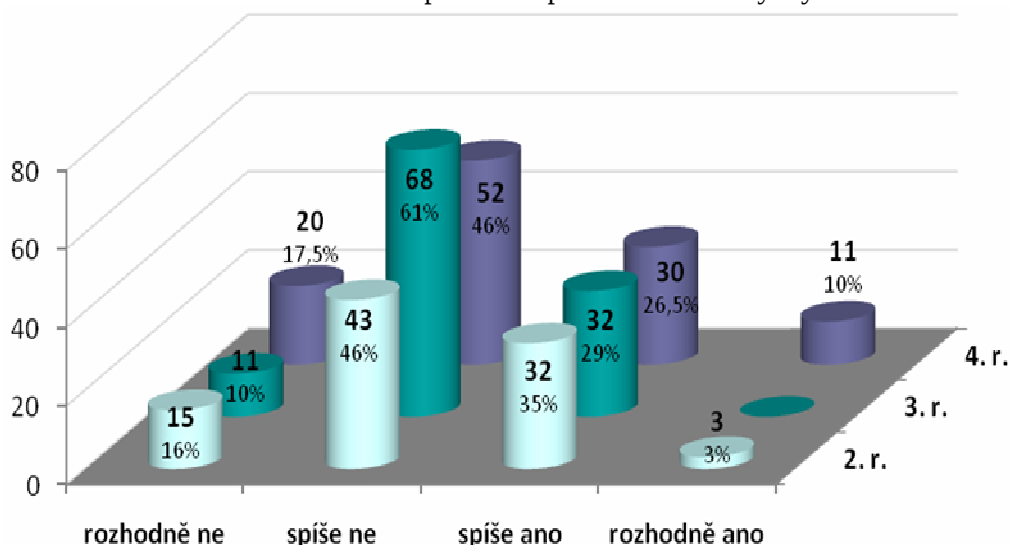
V rámci **odbornosti učitelů** mne zajímalo, jaký pohled mají na tuto problematiku samotní studenti. Je zřejmé, že **většina** dotazovaných **pokládá** jejich **odbornost** za **spíše vysokou**. Zejména pak 74 % studentů 3. ročníku, dále 60 % 2. ročníku a více než polovina 4. ročníku. Nesouhlas projevily především maturitní ročníky, kdy se více než třetina přiklonila k možnostem „spíše ne“ a „rozhodně ne“.

Graf 54: Odbornost většiny učitelů je na vysoké úrovni

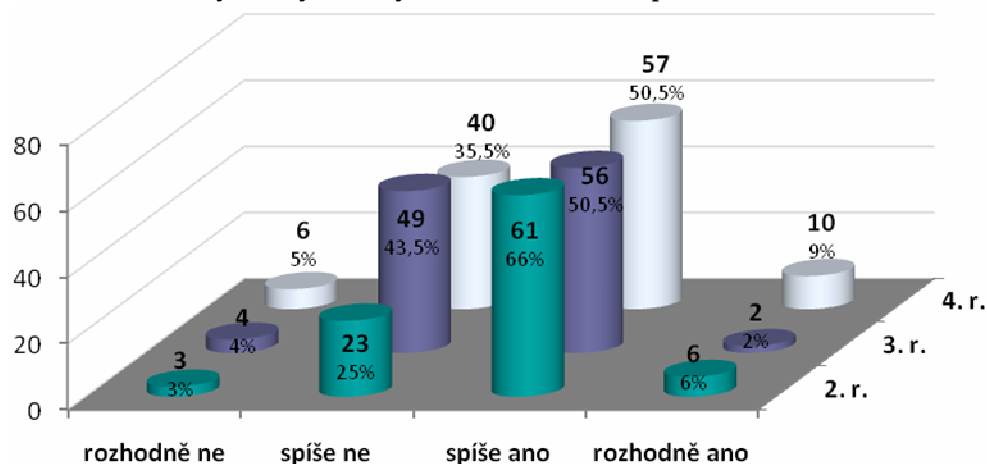
Udržet pozornost studentů se může mnohým učitelům jevit jako velmi obtížný výkon. Člověk musí mít tento dar v sobě. Jak to vidí studenti? V průměru **většina uvádí, že tomu tak spíše není** – přesně 46 % respondentů z 2. a 4. ročníku a 61 % studentů 3. ročníku. Naopak třetina všech dotazovaných říká, že učitelé spíše dokáží udržet jejich pozornost. Z třetího ročníku si navíc nikdo není stoprocentně jist odpovědí „rozhodně ano“.

Graf 55: Většina učitelů dokáže udržet mou pozornost po většinu dobu výuky

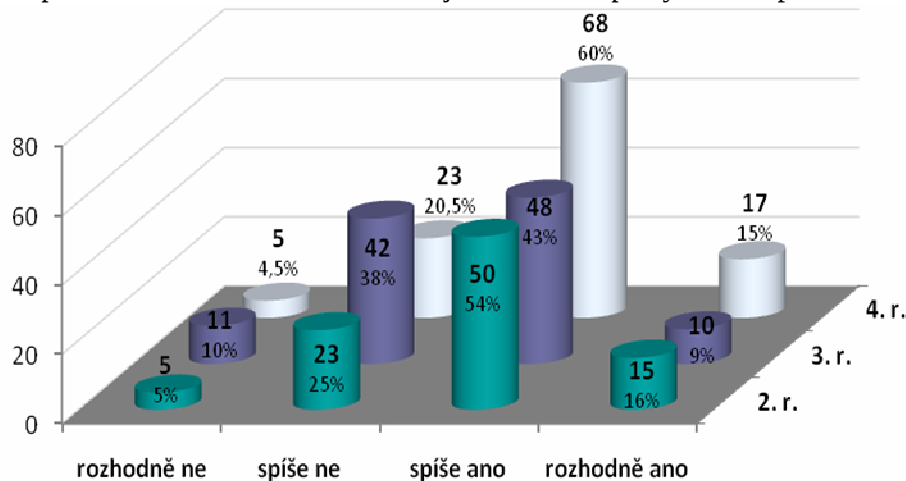
Vysvětlují učitelé učivo jasně, srozumitelně a přesvědčivě? Má student pocit, že tímto umem učitelé skutečně disponují? **Částečný souhlas projevují všechny ročníky** - přesněji „druháci“ takto odpověděli z celých 66 % („třetáci“ a „čtvrtáci“ shodně z 50,5 %). Samozřejmě vznikla i situace zcela opačná, které vládlo 43,5 % studentů 3. ročníku. Ostatní se drželi mírně v pozadí – čtvrtina žáků 2. ročníků a více než třetina 4. ročníků se domnívá, že učitelé spíše nevysvětlují látku jasně, srozumitelně a přesvědčivě.

Graf 56: Učitelé většinou vysvětlují učivo jasně, srozumitelně a přesvědčivě

Nerozumět veškeré látky je zcela přirozené a normální. Je však učitel ochoten studentům pomoci a v době mimo vyučování látku objasnit? Částečný souhlas projevilo 54 % studentů 2. ročníku, pouze 43 % studentů 3. ročníku a více než 60 % studentů maturitního ročníku. Jde vidět, že poslední ročník vykazuje nejvyšší míru náklonnosti směrem k učitelům. Ovšem, objevily se zde i odpovědi vesměs negativní – čtvrtina „druháků“, 38 % „třetáků“ a pětina „čtvrtáků“ se domnívá, že učitelé nejsou ochotni látku po vyučování více vysvětlit. **Studenti tedy v zásadě souhlasí, že je učitel ochoten po vyučování vysvětlit látku, které žáci nerozumí.**

Graf 57: Pokud probírané látky nerozumím, učitel je ochoten mi po vyučování pomoci

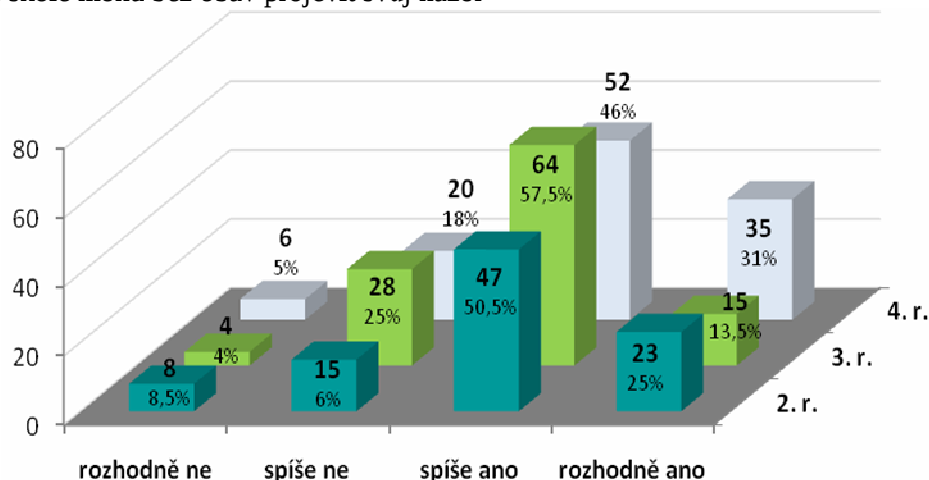

IV. Spoluúčast žáků na rozhodování

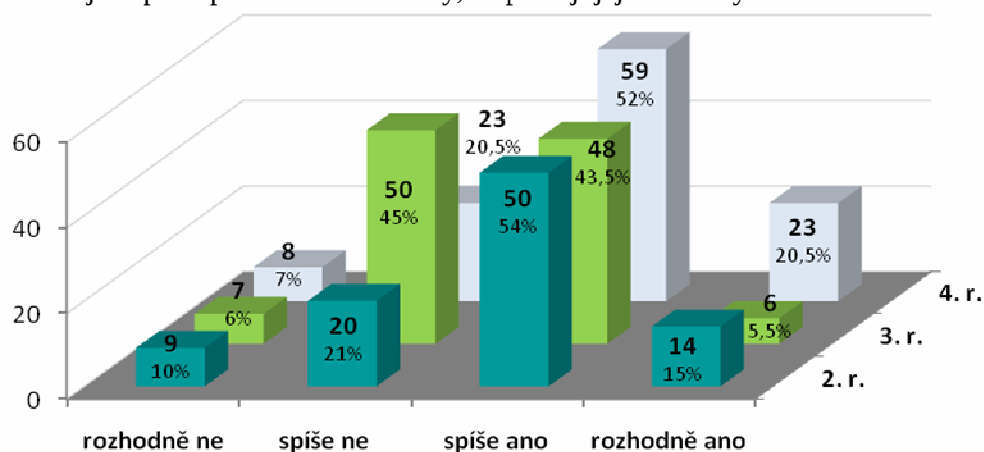
V další, krátké části dotazování, která obsahuje pouze dvě otázky, jsem chtěla zjistit, zda mohou studenti bez obav **projevit svůj názor** a zda učitelé tyto názory respektují. Z grafu 58 je zřejmé, že **většina, až na studenty maturitních ročníků** (jedná se o 46 procent), uvádí **částečný souhlas** s tímto tvrzením. Přesněji jde o 51 % studentů 2. ročníku a 58 % z 3. ročníku. Co se týká odpovědi „rozhodně ano“ – nejvíce jistých si je celá čtvrtina 2. ročníku,

následuje pětina maturitních ročníků a nakonec pouhých 13,5 procenta studentů 3. ročníku. Naproti tomu spíše nesouhlasí čtvrtina 3. ročníku, dále 18 % ze 4. ročníku a nakonec 16 % z ročníku druhého. Zda **učitelé respektují názory studentů** či nikoliv, vidíme níže. Zatímco v předchozí otázce má většina studentů 3. ročníku pocit, že může bez obav projevit svůj názor, zde vidíme, že jejich názory nejsou ze strany učitelů tolik respektovány. Maturitní ročník opět nezklamal a z více než poloviny s otázkou spíše souhlasí, přičemž celá čtvrtina souhlasí s naprostou jistotou. Celkově mohu říci, že **studenti mohou svůj názor před učiteli projevit**.

Graf 58: Ve škole mohu bez obav projevit svůj názor

Graf 59: Učitelé jsou přístupni diskuzím se žáky, respektují jejich názory

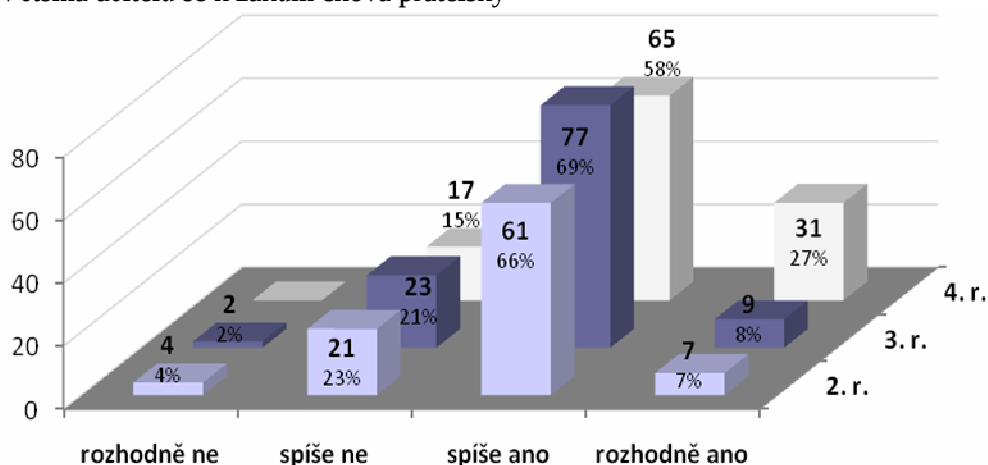

V. Vztahy s učiteli a spolužáky

V další části mého dotazníkového šetření mě zajímalo, jaké jsou vztahy studentů s učiteli a studentů navzájem. První otázka ověřuje, zda se **učitelé chovají ke studentům přátelsky**. Valná **většina** respondentů uvádí, že se **učitelé chovají spíše přátelsky** – a to především studenti 3. ročníku (69 %), dále 66 % studentů 2. ročníku a nakonec 58 % studentů z maturitních ročníků. Přitom právě posledně jmenované projevily naprostý souhlas, jde o

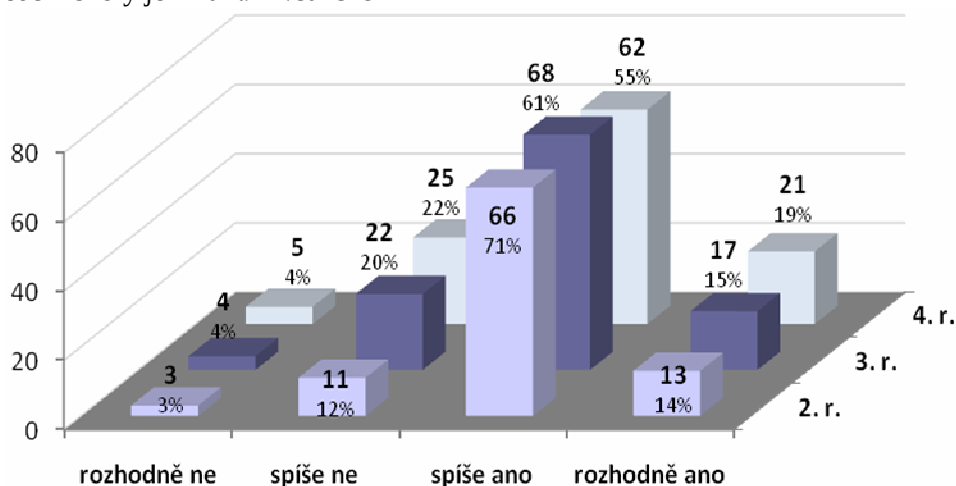
více než čtvrtinu. Ostatní ročníky si s poslední možností byly jisty pouze z malé části. Naopak částečný nesouhlas projevila v průměru pětina všech studentů.

Graf 60: Většina učitelů se k žákům chová přátelsky

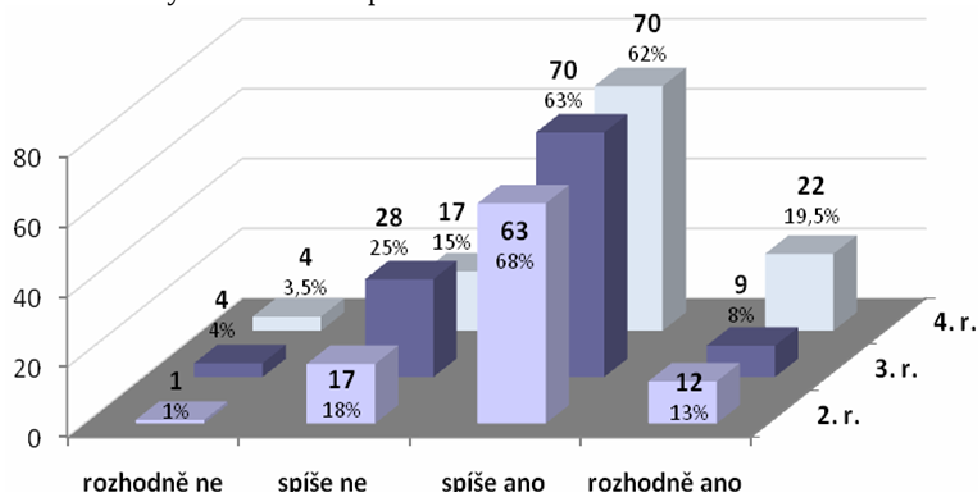
Vstřícnost vedení směrem k žákům je jedním z faktorů spokojenosti. Jak je tomu na této střední škole, znázorňuje graf 61. Studentské osazenstvo však **z větší části** projevilo pouze **částečný souhlas**, přesně mluvíme o 71 procentech 2. ročníku, 61 procentech 3. ročníku a 55 procentech maturitních ročníků. Vstřícnost učitelů považuje průměrně 16 % všech dotazovaných za jistou. Zároveň téměř identický poměr studentů tvrdí, že vedení školy je k žákům spíše nevstřícné.

Graf 61: Vedení školy je k žákům vstřícné

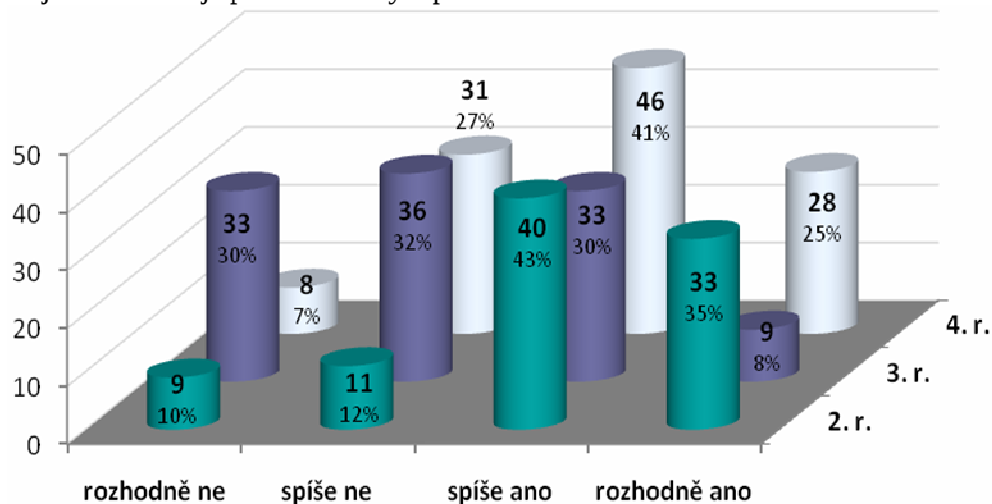
Z předchozího grafu jsme mohli vidět, že vztahy učitelů ke studentům jsou spíše přátelské. Alespoň tak tvrdí většina studentů. Myslí si však studenti, že jsou přátelské i **vztahy mezi učiteli navzájem**? S výrokem opět **souhlasí většina** respondentů. Na druhé straně si zejména studenti 3. ročníku myslí, že tomu tak částečně není, a to celá čtvrtina dotazovaných.

Graf 62: Vnímám vztahy mezi učiteli za přátelské

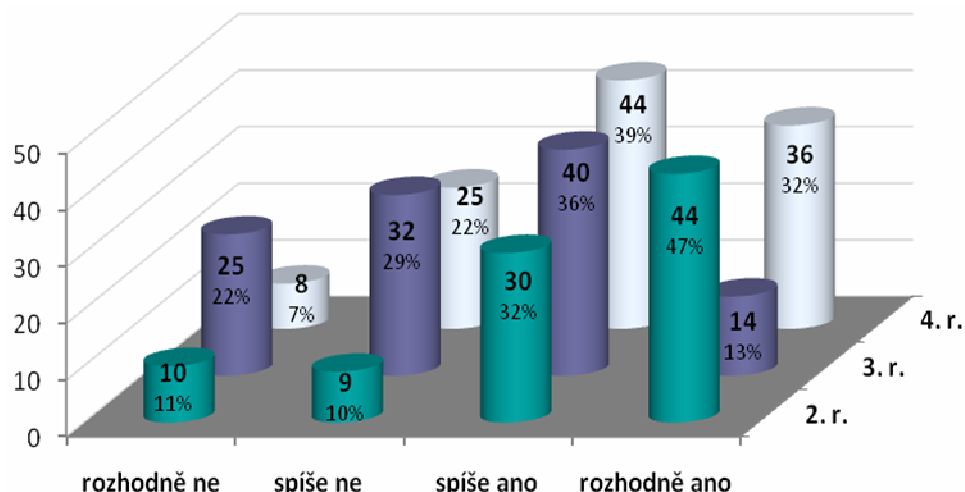
Následující dvě otázky se vztahují k **třídnímu učiteli**. Samozřejmě by se hodilo analyzovat každou třídu zvlášť, což by pro interní účely školy znamenalo cenou informací. Avšak pro účely této práce je to zcela zbytečné. Obě otázky spolu velmi souvisí, s čímž korespondují téměř totožné odpovědi studentů. **Zejména druhé ročníky** tvrdí, že je pro ně třídní učitel dobrým příkladem (35 %), **nejméně** pak **3. ročníky** (8 %), u 4. ročníků hovoříme o celé čtvrtině dotazovaných. Naopak třetina 3. ročníků uvádí značné antipatie ke svému třídnímu učiteli, přičemž u ostatních ročníků je tomu tak v mnohem menší míře.

Graf 63: Můj třídní učitel je pro mne dobrým příkladem

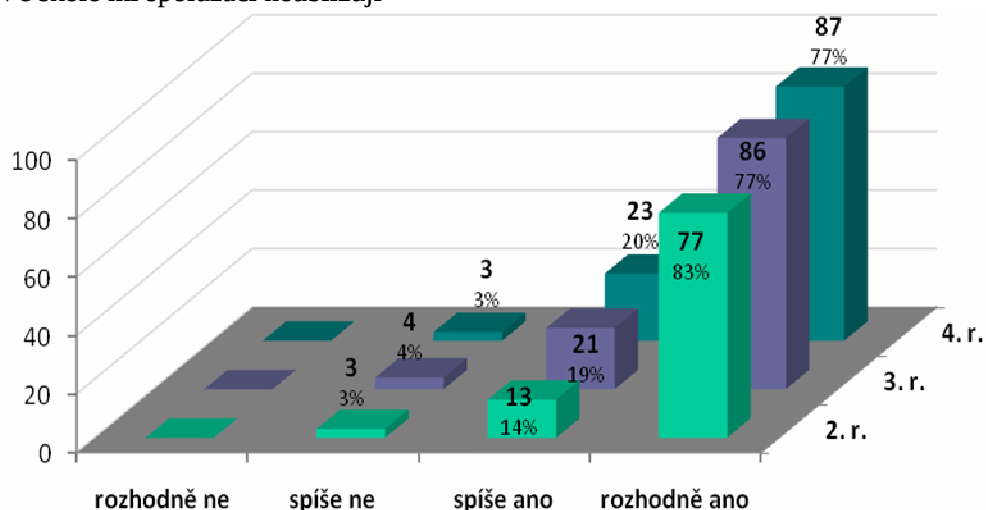
Důvěru ke svému učiteli mají **zejména studenti 2. ročníku** (47 %), **nejméně** pak **třetího** (13 %). S částečnou důvěrou se potýká téměř třetina studentů 2. ročníku, 36 % ročníků třetích a nakonec 39 % maturitních ročníků.

Graf 64: Mám důvěru ke svému třídnímu učiteli

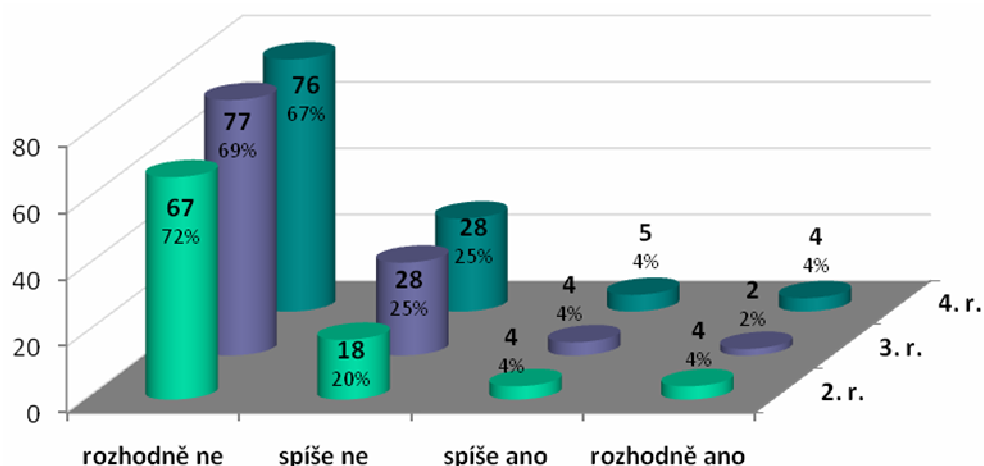
Dále mě zajímalo, jaké jsou **vztahy mezi studenty navzájem**, zda je někomu z nich ubližováno. U této otázky jsem se jako u jediné setkala s neporozuměním ze strany studentů, neboť většina nerozuměla její logice a musela jsem veskrze každé třídě její smysl objasnit. Jaké byly výsledky u této otázky? V průměru **80 %** uvádí, že jim **spolužáci rozhodně neubližují**. Na druhou stranu průměrně 3 % studentů uvedla, že je jim částečně ubližováno.

Graf 65: Ve škole mi spolužáci neubližují

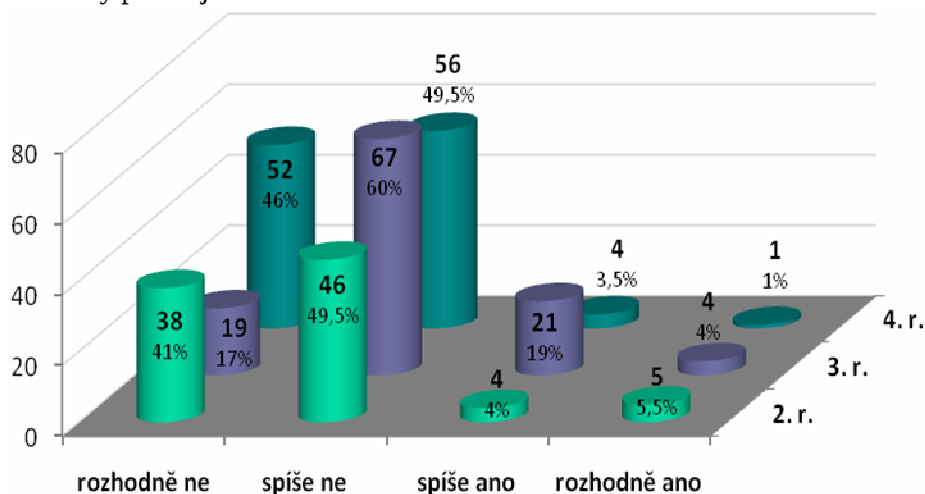
Na základě předchozích odpovědí jsme se dozvěděli, že 3 % studentů je částečně ubližováno. S tím velmi souvisí další otázka, tedy zda se **student cítí ve třídě sám**, nemá mezi spolužáky tolik kamarádů, jak by si třeba přál. Opět **většina** dotazovaných odpověděla, že tento **pocit rozhodně nemá**. Zaměříme se ale na ty, kteří cítí samotu, i když jen částečně. Opět jde o zanedbatelnou skupinu respondentů, ale přesto stojí za pozornost – ve 2. ročníku se vyskytli 4, stejně jako ve 4. ročníku. Třetí ročník disponuje 2 studenty s pocitem samoty.

Graf 66: Ve třídě se cítím sám/sama

Dochází zde k **ponižování ze strany učitelů**? Na grafu 67 můžeme vidět rozdílnost odpovědí zejména u studentů 3. ročníku. I když na jedné straně 60 % tvrdí, že učitelé studenty spíše neponižují a 17 % odpovídá, že tomu tak není s naprostou jistotou – na druhé straně téměř pětina uvádí, že tomu tak částečně je a ze strany učitelů tedy dochází k mírnému ponižování. Studenti dalších dvou ročníků se v odpovědích relativně shodují. **V zásadě však na škole nedochází k ponižování a zesměšňování studentů učiteli.**

Graf 67: Učitelé žáky ponižují

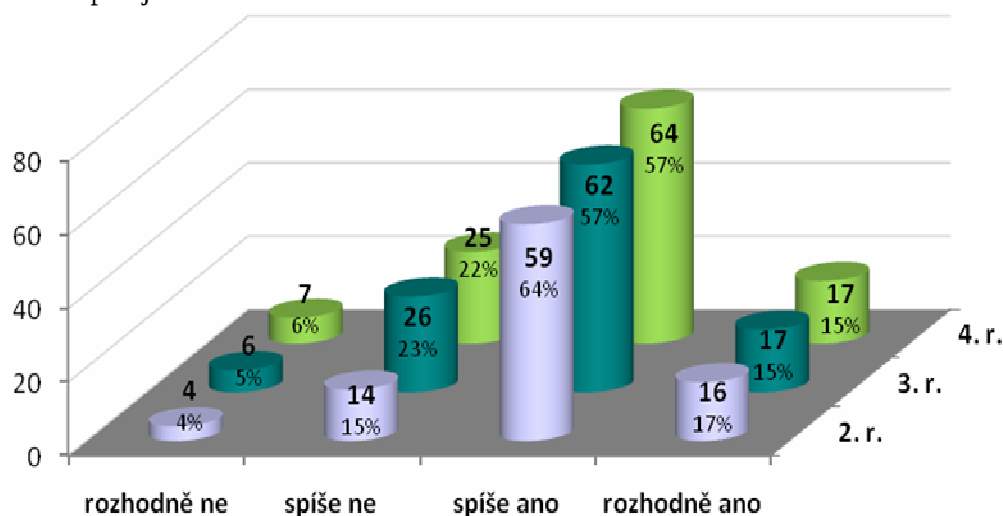

VI. Celkový dojem ze školy

Úplný závěr mého výzkumu spokojenosti studentů se týká **celkového dojmu ze školy**. Na úvod se ptám, zda **škola splňuje očekávání studentů**. **Většina se opět domnívá, že je tomu tak spíše je** – studenti 2. ročníku si to myslí ze 64 %, 3. a 4. ročníku z 57 %. Nejvíce si jsou jisti opět 2. ročníky. Na druhou stranu škola částečně nesplňuje očekávání zejména 3. ročníků, a to z téměř čtvrtiny respondentů. V porovnání s ostatními rozhodně není očekávání

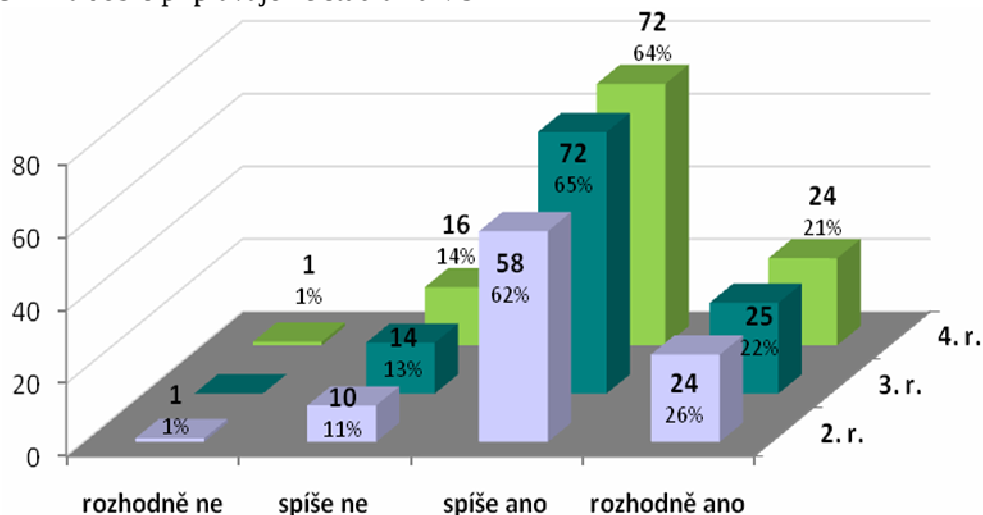
splněno studentům maturitních ročníků. **Shrneme-li výsledky této otázky, nejvíce jsou spokojeni studenti 2. ročníků.**

Graf 68: Škola splňuje mé očekávání

Obchodní akademie je odbornou školou, která studenty dobře připravuje pro budoucí povolání a zároveň pro studium na Vysoké škole, především tedy ekonomického směru. Zeptala jsem se proto studentů, jaký na to mají názor. Opět nadpoloviční **většina uvádí, že je škola pro budoucí studium na Vysoké škole připravuje spíše dobře** – nejvíce si jsou s touto odpovědí jisti studenti 3. ročníků. Naprostý souhlas však projevili studenti 2. ročníku, myslí si tak více než čtvrtina dotazovaných. S touto skutečností spíše nesouhlasí studenti maturitních ročníků, jde však o pouhou osminu studentů. **Druhé ročníky opět projevily nejvyšší míru spokojenosti.**

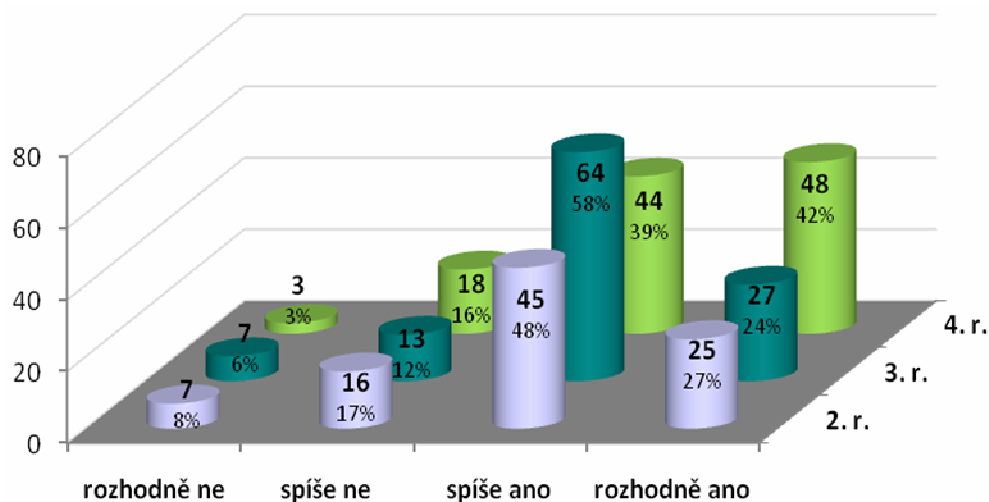
Graf 69: OA mě dobře připravuje ke studiu na VŠ

Další otázka se týkala chuti a elánu ke vzdělávání všeobecně. **Nejvyšší zájem vzdělávat se mají studenti posledního ročníku** – a to z 42 %. Dále pak v průměru čtvrtina studentů 2. a 3. ročníku. Částečný souhlas projevili především 3. ročníky. Nejmenší radost se

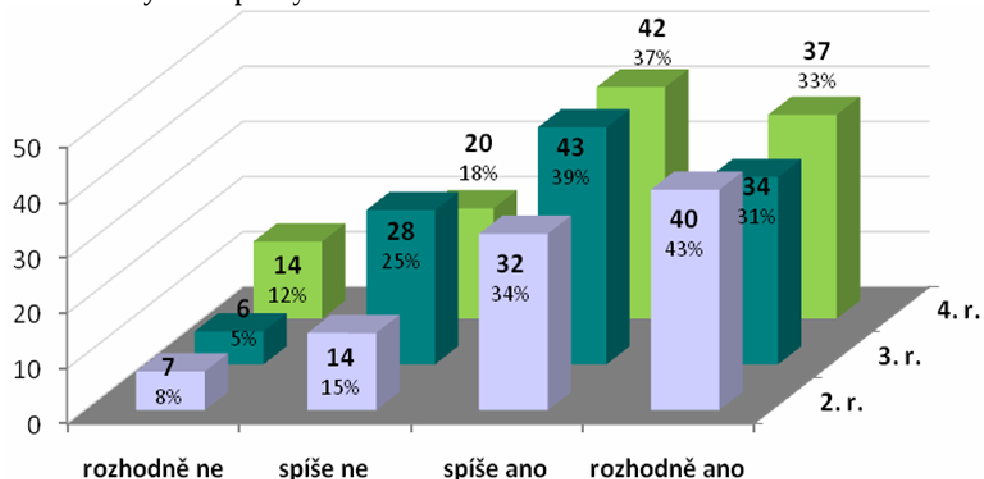
vzdělávání se a studia mají v porovnání s ostatními studenty 2. ročníku, jde však pouze o 8 % studentů. I v odpovědi „spíše nemám chuť se dále vzdělávat“ 2. ročníky obsadily prvenství – odpovědělo tak 17 % studentů.

Graf 70: Mám chuť se vzdělávat

Vybrali by si studenti opět tuto školu ke studiu či nikoliv? Odpovědi si jsou naprosto jisti studenti 2. ročníku – 43 % takto odpovědělo. Na dalším místě skončila třetina studentů posledního ročníku a 31 % studentů 3. ročníku. Právě 3. ročník z téměř 40 % uvádí, že tuto školu by si ke studiu opět spíše vybral a celá čtvrtina uvádí opak, tedy „spíše ne“. Téměř osmina maturitních ročníků s naprostou jistotou uvádí, že Obchodní akademii by znovu studovat nechtěli. Je zřejmé, že **všechny ročníky by si školu opět vybrali ke studiu, především tedy žáci 2. ročníků.**

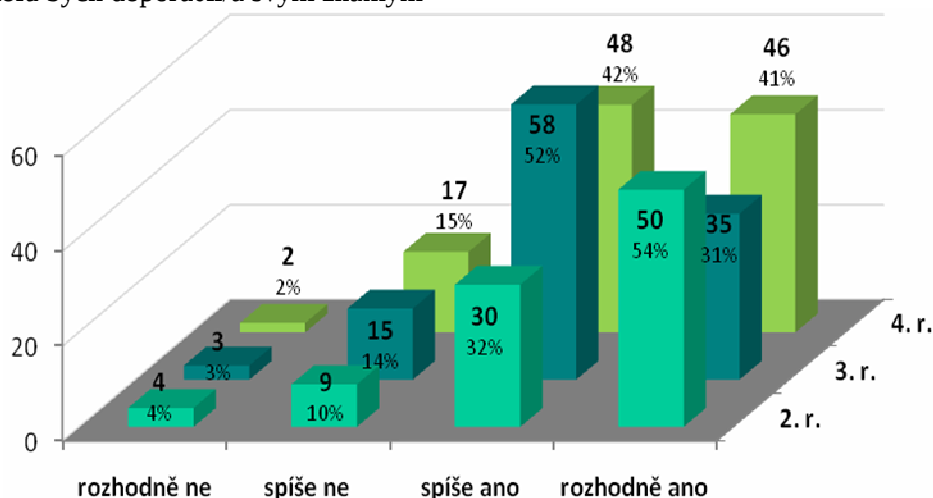
Graf 71: Tuto školu bych si opět vybral/a ke studiu

S otázkou částečně souvisí další výrok a to, zda by školu **doporučili svým přátelům či známým.** Opět studenti **2. ročníku naprosto souhlasí**, dále pak maturitní ročník. Studenti

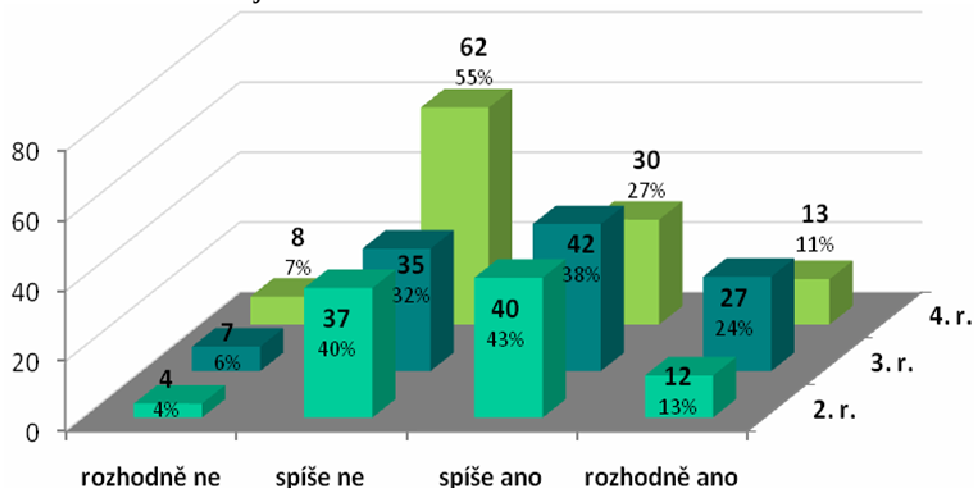
3. ročníku souhlasí jen částečně. Školu by svým přátelům spíše nedoporučili studenti posledního ročníku.

Graf 72: Školu bych doporučil/a svým známým

Zajímavé odpovědi na mě čekaly při další otázce, tedy zda je **studium na této škole obtížné**. Skoro čtvrtina studentů 3. ročníků s tímto výrokem naprosto souhlasí, 2. ročník z 13 procent a maturitní ročník z 11 procent. Částečný souhlas projevily především 2. ročníky – a to 43 procent studentů. 55 procent studentů maturitního ročníku tvrdí, že studium na této škole obtížné spíše není. Shrňme-li výsledky, **pro studenty 3. ročníku je studium na Obchodní akademii nejvíce obtížné, nejméně pak pro maturitní ročníky.**

Graf 73: Studium na této škole je obtížné

Co bych na škole rád/a změnil/a

V poslední části dotazníkového šetření měli žáci možnost zatrhnout, co by na škole rádi změnili, kdyby měli tu moc. Opět měli na výběr z několika možností. Zároveň mohli doplnit cokoli, co se mezi možnostmi neobjevilo.

Tab. 12: Co bych na škole rád/a změnil/a

Nabízená možnost	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Zvýšil/a odbornost učitelů	10	11	31
Snížil/a počet hodin	43	50	29
Vyměnil/a vedení školy	7	10	13
Prodloužil/a přestávky	23	32	25
Kvalitu obědů	43	36	42
Sociální zařízení (WC, ...)	40	55	65
Vůbec nic, jsem spokojen/a	7	1	5

Na základě výsledků z tabulky 12 vyznívá **největší nespokojenost** se sociálním zařízením školy, tedy zejména **toaletami**. Studenti, zejména pak dívky, si stěžují na nedostatečnou kapacitu i kvalitu, stále chybějící toaletní papír a nefunkční sušič rukou. Dále projevíli značnou nevoli s **kvalitou obědů**. Srovnáme-li tyto výsledky s výsledky na základě grafu 23, vidíme, že se zcela neshodují. Zatímco jsou učitelé z velké části spokojeni s kvalitou stravování, studenti nikoliv. Studenti jsou dále nespokojeni s **množstvím hodin** výuky. Podívala jsem se tedy na rozvrhy jednotlivých tříd. Počet hodin v týdnu se liší dle ročníků, avšak v průměru jde o 37 – 43 hodin včetně přestávek. Zajímavostí je, že studenti Ekonomického lycea mají o několik hodin výuky méně v porovnání s ostatními.

Vraťme se opět k otázce. Jak vidíme, především maturanti by rádi zvýšili odbornost učitelů. Graf 54 nám již mohl napovědět. Zde totiž především žáci **maturitního ročníku** uvedli, že **odbornost učitelů není na tak vysoké úrovni**, jak by si přáli. V dalších možnostech si žáci veskrze notovali, přičemž naprosto spokojených je jen několik studentů, zejména pak 2. ročníku.

Náměty a připomínky studentů

Poslední část dotazníkového šetření mezi studenty se opět týkala jejich námětů a připomínek. Dočkala jsem se milého překvapení, neboť ji využilo více studentů, než jsem očekávala. Odpovědi se velmi často opakovaly. Především v problematice **odbornosti učitelů** a **výuky** předmětů jsem se setkala s nejčtenějšími výhradami. Žáci navíc tvrdí, že někteří učitelé by měli být **více ochotni vysvětlit** danou **látku**, když jí někdo nerozumí. Celkově by některé učitele vyměnili, kdyby měli tu možnost. Několik z nich by rádo rozšířilo výběr cizích jazyků, zavedlo volitelné kroužky (např. výtvarnou výchovu, fotografický či divadelní kroužek – což je vzhledem k oboru, který žáci studují, zcela nemožné). Jiní by si přáli více ředitelského volna, více kulturních akcí, větší sortiment potravin ve školním bufetu, **větší porce na oběd** a celkově **rozšířit velikost jídelny**. Mnoho z nich by nejraději **vymalovalo třídy** a chodby nějakými příjemnými barvami. Jak sami studenti říkají, připadají si jako v „krabici“, neboť je vzhled třídy velmi deprimuje.

Docela mne zarazila připomínka jedné studentky, která by ráda **zmírnila** důraz na výuku matematiky. Musím s ní zcela nesouhlasit, neboť kupříkladu na gymnáziu jsou nároky na matematiku mnohem větší a chce-li studentka na vysokou školu, z většiny případů bude dělat přijímací zkoušky právě z matematiky. Proto považuji nutnost tohoto předmětu za zcela nezbytnou. Co se týká vzhledu a vybavení školy, studenti by měli rádi přístup k **wi-fi** po celé škole, ne pouze ve vestibulu. Řediteli jsem tuto skutečnost osvětlila. Odpověď byla jasná, žáci by místo pozornosti v hodině, věnovali pozornost surfování po internetu. Ve škole jsou totiž ve výuce, stejně jako na vysokých školách, povoleny notebooky pro zapisování poznámek. Vráťm-li se k **vestibulu** školy, tak právě jeho vzhled se setkal s několika výhradami. Podle některých studentů jsou na tom jiné, méně prestižní školy, o mnoho lépe. Žáci by především uvítali více křesel.

Problematika šaten rovněž stojí za povšimnutí. Zatímco polovina všech studentů má to štěstí, že jsou jejich individuálně uzamykatelné skříňky v hlavní budově školy, zbytek má šatnu mnohem dále, v budově bývalé mateřské školky, kde jsou především počítačové učebny. Tyto šatny jsou však společné pro každou třídu. Nikdo nemá svou vlastní skříňku. Problém navíc nastává v zimních měsících, kdy je cesta tunelem, který spojuje obě budovy, synonymem zkoušky otužilosti. Tunel je totiž zcela neoteplen. Dále několik sportovních příznivců by uvítalo více sportovních akcí a především sportovního vybavení. Přejí si nové kvalitní fotbalové míče, florbalové hokejky, lepší basketbalové a volejbalové míče.

Na závěr by valné většině studentů udělalo obrovskou radost, kdyby školní den započal vždy v **8 hodin** ráno, místo o půl osmé.

4 Shrnutí výsledků a ověření hypotéz

4.1 Učitelé

Obsah práce

Tato oblast se jeví jako **spíše bezproblémová**. Učitelé považují svou práci za **zajímavou a smysluplnou**, ženy navíc za **psychicky náročnou**. **Většinu jejich práce velmi baví**, třetina však tvrdí, že by bez ní dokázali žít. Ženy jsou hrdé na to, že jsou učitelkami, muži si tak jistí nebyli, souhlasili jen částečně. Avšak práci v této škole by svým přátelům či známým převážně doporučili. Menší nespokojenost se prokázala v míře **pracovního vytížení**, jež většina považuje za **vyšší**. Na druhou stranu jsou s pracovní dobou převážně spokojeni a ze ztráty tohoto zaměstnání strach víceméně nemají.

Mzdové ohodnocení

V rámci této oblasti jsem narazila na **několik kontrastů**. Většina projevuje **částečnou spokojenost** s výší své mzdy. Její výše však podle mnohých **neodpovídá** jejich pracovním výkonům. Mnoho učitelů tvrdí, že výše mzdy je pro ně **velmi důležitá** a právě vyšší mzda by je motivovala k vyšším výkonům. Pro peníze zde však **nepracují**. Na druhou stranu si většina není jista, zda by nižší mzda byla důvodem k odchodu ze školy. Zejména muži tvrdí, že zde **dochází** k rovnoměrnému odměňování mezi pohlavími, přičemž ženy takto tvrdí z pouhé třetiny a čtvrtina z nich vůbec netuší. Učitelé – muži považují svou mzdu za **dostatečnou** k zajištění jejich výdajů a spolu se ženami za **neodpovídající čas**, který práci věnují. Ženy dále tvrdí, že práce **neodpovídá** jejich **úsilí a nasazení**.

Pracovní prostředí

V této oblasti jsem narazila na **určité problémy**. Začnu pozitivy. Podle učitelů převládá ve škole ideální teplota. Zejména pak ženy jsou velmi spokojeny s kvalitou obědů a školního bufetu, muži s tímto souhlasí jen částečně. Setkala jsem se zde však s mírnou nespokojeností s interiérem školy. Jak muži i ženy by určité změny uvítali. S čím jsou však nespokojeni velice, je **nedostatečná informovanost**. Ženy navíc považují úroveň toalet za tristní.

Spolupracovníci

Co se týká mezilidských vztahů na pracovišti, tak zde **nedochází k větším komplikacím**. Učitelé veskrze uvádí, se s většinou kolegů vychází dobře, i když určité problémy se občas vyskytnou. Na pracovišti však převládá **přátelská atmosféra**, na druhou

stranu se přetvářka a faleš občas objeví. S pomocí a důvěrou ze strany kolegů se však setkávají jen částečně. Všichni učitelé – muži a většina žen se domnívají, že jejich kolegové odvádí spíše kvalitní práci. Pouze čtvrtina žen si je s tímto výrokem naprosto jista. Naprostá většina mužů se schází se svými kolegy ve svém volném čase, u žen jde o pouhou čtvrtinu. Nakonec je třeba říci, že si učitelé myslí, že jsou v kolektivu **oblíbeni jen částečně**.

Ředitel školy

V rámci této oblasti se setkáváme s **částečnou spokojeností**. Většina učitelů tvrdí, že je s ředitelem školy **spíše spokojena**. Mnoho z nich souhlasí, že je pan ředitel **pracovitý a kvalifikovaný**, stejně tak přátelský, schopný, sympatický a dokáže učitele vyslechnout a vyřešit možné problémy. Kritiku však dokáže přijmout jen částečně a uznání za práci se učitelům dostává rovněž jen částečně. V rámci ředitelovy schopnosti jednat s lidmi se ukázala nejvyšší četnost negativních odpovědí ze strany učitelů – mužů. Podle většiny je jen **z části férový** a stejně tak disponuje jen **částečnou autoritou**.

Studenti

Velká část učitelů se domnívá, že **mají** u žáků přirozenou autoritu. Zejména muži uvádí, že hodnotí žáky **naprosto spravedlivě**, přičemž ženy takto tvrdí jen částečně. Ženy navíc **nemají** mezi žáky své **oblíbence**, jejichž úspěchy vyzdvihují nad ostatní. Na druhou stranu třetina mužů své oblíbence částečně má. Stejně tak se všichni spíše snaží studenty co nejvíce motivovat a věří, že se žáci chtějí vzdělávat, něco se naučit, ne pouze přečkat výuku. Rovněž se většina domnívá, že jsou žáky **spíše doceněni** a že ve třídách rozhodně **nepanuje** nepřátelská atmosféra. Nakonec se patří říci, že se učitelský sbor na hodinu **spíše těší**, přičemž pětina žen se těší velice.

4.2 Studenti

Organizační podmínky

V této oblasti jsem se nesetkala s většími problémy. S polohou školy i dopravní dostupností jsou studenti všech tříd spíše spokojeni, stejně tak s budovou školy. Jisté odchylky se vyskytují v rámci **interiéru** školy, zejména pak vestibulu a rovněž potřebné výmalby tříd a chodeb. Tyto změny by uvítali zejména maturanti. S novými webovými stránkami školy jsou nejspokojenější žáci 2. ročníku, 3. a 4. ročníky projevují částečnou spokojenost. Navíc **informace o chodu** školy jsou spíše dobře dostupné, jak na oficiálních stránkách školy, sociální síti *Facebook* či na nástěnkách v hlavní budově Obchodní akademie.

Atmosféra školy

Žáci 2. a 4. ročníku prokázali, že školu navštěvují **spíše rádi**. Částečná nespokojenost ovšem potkala studenty 3. ročníků. Po letních prázdninách se do školy opět **těší 2. ročníky**, naopak další dva ročníky vyjadřují částečnou nespokojenost v této oblasti. Škola **spíše motivuje** ke studiu 2. a 3. ročníky, maturanty **spíše nemotivuje**. Vysoká míra spokojenosti je spojena s dodržováním pravidel na půdě školy. **S atmosférou školy jsou tedy celkově spokojenější žáci 2. ročníků.**

Vnímání výuky

Celkově je kvalita výuky u zkoumaného vzorku vnímána **spíše pozitivně**, zejména ze strany maturitních ročníků. Většině, hlavně žákům 3. ročníků, výuka přináší **spíše dostatek nových informací**. Žáci taktéž vyjadřují částečnou spokojenost s množstvím času, který věnují školní přípravě, přičemž studenti 2. a 3. ročníků vykazují určité **obavy** ze zkoušení a písemek. Dále studenti **spíše nemají** kritický názor na spravedlivé hodnocení jejich výkonů ze strany učitelů a pozitivně hodnotí rovněž jejich odborné znalosti. Většina se domnívá, že učitelé **spíše dokážou** udržet jejich pozornost po většinu dobu výuky, stejně tak dokážou vysvětlit učivo jasně, srozumitelně a přesvědčivě. Všechny sledované skupiny vykazují příznivé hodnocení toho, že učitelé jsou ochotni vysvětlit po vyučování látku, které žáci velmi nerozumí.

Spoluúčast žáků na rozhodování

Poměrně vysokých hodnot dosahuje spokojenost žáků s jejich spoluúčastí na rozhodování, což se týká zejména možnosti říci bez obav svůj **názor**. Příznivěji je hodnocena ochota učitelů k diskuzi, hlavně ze strany 2. a 4. ročníků, přičemž polovina žáků 3. ročníků s daným výrokem **spíše nesouhlasí**.

Vztahy s učiteli a studenty

Žáci pozitivně hodnotí přátelský přístup pedagogů a vysokou míru spokojenosti rovněž vykazují názory žáků na přístup vedení školy. I vztahy mezi učiteli se setkávají s příznivou odezvou, neboť je žáci **spíše vnímají** za přátelské a kolegiální. Důvěru k třídnímu učiteli **mají** především žáci **2. ročníků**, ostatní vykazují jen částečnou spokojenost. Vzájemné vztahy mezi žáky jsou **spíše přátelské**, spolužáci si neubližují, necítí se v kolektivu sami. Rovněž dle většiny žáků **nedochází** ze strany pedagogů k jakémukoliv ponižování.

Celkový dojem ze školy

Celkový dojem ze školy vyznívá **spíše příznivě**. Víceméně je naplňováno očekávání žáků, kteří jsou přesvědčení, že je škola dobře připravuje na další studium a doporučili by ji

ke studiu svým známým. Zejména žáci **4. ročníků** mají chuť se dále **vzdělávat** a školu by si opět vybrali ke studiu především žáci 2. ročníků. Za částečně obtížné shledávají studium 2. a 3. ročníky, maturitní ročníky se s tímto názorem spíše neshodují. Největší změny by studenti uvítali v oblasti **kvality obědů** a **úrovně toalet**.

4.3 Ověření hypotéz

Hypotéza A: Většinu učitelů bude práce bavit.

Na základě výsledků dotazníkového šetření lze s jistotou tvrdit, že většinu pedagogů jejich práce baví, třetina však tvrdí, že by bez ní dokázali žít. Zejména pak ženy jsou hrdé na to, že jsou učitelkami, muži souhlasili jen částečně (viz Graf 7 a 9).

⇒ *Hypotézu se podařilo potvrdit.*

Hypotéza B: Nespokojenost se objeví v oblasti odměňování.

Většina projevuje částečnou spokojenost se svou mzdou, konkrétně 73 % mužů a 58 % žen. Výši své mzdy však považují za velmi důležitou, přičemž její výše podle mnohých neodpovídá jejich pracovním výkonům. Na druhou stranu zde pro peníze nepracují a nižší mzda by nebyla důvodem k odchodu (viz Grafy 14 – 19).

⇒ *Hypotézu se spíše nepodařilo prokázat.*

Hypotéza C: Vztahy mezi učiteli budou spíše přátelské.

Učitelé veskrze uvádí, se s většinou kolegů vychází dobře, i když určité problémy se občas vyskytnou. V kolektivu převládá přátelská atmosféra, na druhou stranu se přetvářka a faleš občas objeví. S pomocí a důvěrou ze strany kolegů se však setkávají jen částečně. Většina pedagogů se domnívá, že jsou v kolektivu částečně oblíbeni (viz Grafy 24 – 29 a Tabulka 9).

⇒ *Hypotézu se podařilo ověřit.*

Hypotéza D: Spokojenost studentů i učitelů s ředitelem školy bude spíše vysoká.

Většina učitelů tvrdí, že je s ředitelem školy spíše spokojena. Podle nich je pracovitý a kvalifikovaný, stejně tak přátelský, schopný, sympatický a dokáže učitele vyslechnout a vyřešit možné problémy. Kritiku však dokáže přijmout jen částečně a uznání za práci se učitelům dostává taktéž částečně. Podle většiny je jen z části férový a má přirozenou autoritou. Žáci ukázali spíše spokojenost, neboť považují přístup ředitele za vstřícný. Na druhou stranu pětina studentů 3. a 4. ročníků spíše nesouhlasí (viz Grafy 30 a 61, Tabulka 10).

⇒ *Hypotézu se podařilo ověřit jen zčásti.*

Hypotéza E: Učitelé i studenti budou spíše nespokojeni s interiérem školy.

Studenti, zejména maturanti, by rádi uvítali úpravu vestibulu a taktéž výmalbu tříd a chodeb. Především učitelky projevily mírnou nespokojenost s interiérem školy, ovšem učitelé – muži by se změnám rozhodně nebránili (viz Graf 22 a 42).

⇒ *Hypotézu se podařilo potvrdit.*

Hypotéza F: Většina studentů chodí do školy ráda a mají chuť se vzdělávat.

Žáci 2. a 4. ročníku prokázali, že školu navštěvují spíše rádi. Částečná nespokojenost ovšem potkala studenty 3. ročníků. Po prázdninách se žáci do školy spíše netěší, především studenti 2. ročníků se částečně těší, a to ze 43 %. Studenti, zejména pak maturanti mají chuť se dále vzdělávat (viz Grafy 45 – 46, 70).

⇒ *Hypotézu se podařilo prokázat jen zčásti.*

Hypotéza G: Studenti budou spokojeni s učitelským sborem, co se týče kvality výuky, výkladu látky a jejich hodnocení.

Celkově je kvalita výuky vnímána spíše pozitivně, zejména ze strany maturitních ročníků. Většině, především žákům 3. ročníků, výuka z části přináší dostatek nových informací. Studenti se dále domnívají, že učitelé hodnotí žáky spíše spravedlivě. Většina si myslí, že učitelé spíše dokáží udržet jejich pozornost po většinu dobu výuky, stejně tak dokáží vysvětlit učivo jasně, srozumitelně a přesvědčivě. Dle většiny jsou učitelé ochotni vysvětlit po vyučování látku, která se ze strany studentů setkala s určitým nepochopením (viz Grafy 49 – 50, 54 – 57).

⇒ *Hypotézu se podařilo částečně ověřit.*

Hypotéza H: Škola studenty dobře připravuje k dalšímu studiu na Vysoké škole.

Nadpoloviční většina uvádí, že je škola pro budoucí studium připravuje spíše dobře – nejvíce si jsou s touto odpovědí jisti studenti 3. ročníků. Naprostý souhlas však projevili studenti 2. ročníku, myslí si tak více než čtvrtina dotazovaných. S touto skutečností spíše nesouhlasí studenti maturitních ročníků, jde však o pouhou osminu studentů (viz Graf 69).

⇒ *Hypotézu se podařilo částečně potvrdit.*

5 Návrhy na zlepšení současné situace

V následující kapitole budou přiblíženy jednotlivé návrhy na zlepšení současné situace na této střední škole.

Návrh č.1 – Využití neformálního hodnocení

Vhodným doporučením se jeví **využití neformálního hodnocení** ze strany ředitele školy, neboť z šetření vyplynuly jisté rezervy v rámci této problematiky. Učitelé se často domnívají, že jim **není poskytnuta pochvala za dobře vykonanou práci**. Mnoho z nich netuší, zda je ředitel s jejich prací spokojen či nikoliv. Především ženy se domnívají, že si ředitel dostatečně neváží jejich práce, což může značně snižovat jejich motivaci. Je totiž prokázáno, že adekvátně poskytnutá zpětná vazba působí silně na motivaci člověka. Pokud se jí pracovníkům nedostává, mohou mít pocit, že se zpětná vazba naskytne pouze v případě, udělal-li pracovník něco špatně.

Návrh č.2 – Zlepšení přístupu ředitele k některých učitelům

Co se týká **ředitele školy**, jsou s ním pedagogové veskrze spokojeni. Mohl by však zapracovat na určitých věcech. Kupříkladu by měl **umět více přijmout kritiku, být férovější, naučit se lépe jednat s učiteli** školy a umět více řešit problémy, které se objeví. Bohužel nemám dostatek dalších informací, netuším, čeho konkrétně se dané výtky týkají. Domnívám se však, že každá zpětná vazba, ať pozitivní či negativní je velice prospěšná pro každého z nás. Může nám pomoci zamyslet se nad sebou samými, nad chybami, které děláme, ať už vědomě či nevědomky. Co je však podstatné, nikdo není dokonalý a neomylný a ten, kdo dovede přijmout kritiku druhých s elegancí a grácií, může v jejich očích vzrůst natolik, že si jej zaměstnanci mohou i více vážit.

Návrh č.3 – Zvýšení informovanosti

Dalším významným problémem, se kterým se škola potýká je nízká **informovanost** zaměstnanců. Možným řešením může být **více zasedání a porad**, na kterých se pedagogům přiblíží oblasti, kterým nerozumí nebo ke kterým mají určité výhrady. Vedení školy by na tomto mělo zapracovat co nejdříve, neboť v této oblasti vykazují zaměstnanci **nejvyšší míru nespokojenosti**.

Návrh č. 4 – Zapracování na duševní hygieně

Dle výsledků analýzy je patrné, že zejména ženy považují práci učitelky za **psychicky náročnou**. Myslím si, že by tedy bylo třeba zapracovat na **duševní hygieně**. Duševně zdraví by totiž měli být zejména učitelé. Jsou to osoby, které vychovávají, předávají vědomosti a zkušenosti, jejich práce je jakýmsi posláním. Proto by měli umět řešit situace s bravurou,

umět se přizpůsobit změnám, které mohou nastat, jelikož chování některých žáků je velmi nevyzpytatelné. Mělo by se jednat o klidného a vyrovnaného člověka, který je schopen zvládat stres a přijmout svou chybu. Doporučuji tedy učitelům **více relaxovat**, ať už formou pasivního či aktivního odpočinku. Možná i z toho důvodu jsou učitelům k dispozici permanentky do místního bazénu, jichž by měli dle mého názoru co nejvíce využívat a přidat k tomu i další aktivity, při kterých úplně vypnou. Je totiž známo, že si učitelé nosí svou práci domů, ať už tím, že musí opravovat písemky a připravovat se na každou hodinu, ale také v tom abstraktním slova smyslu.

Návrh č.5 – Barevná úprava interiéru školy

Za další problémovou oblast považují učitelé i žáci nespokojenost s **barevnou úpravou** školy. Především návrhy by školu nestály prakticky nic, zato zde se jedná o investici, která by stála nemalé finanční prostředky. Avšak její výsledek by skutečně stál za to. Znamenalo by to větší spokojenost žáků, kteří musí ve škole strávit velkou část dne a samozřejmě i učitelů. Navrhuji **výmalbu** především **školních tříd**, které skutečně působí deprimujícím dojmem, jak uvedli sami studenti. Ve třídě by se krásně vyjímal například zelená, která působí uklidňujícím dojmem, taktéž modrá či žlutá a dalších mnoho odstínů. Důležité je se vyvarovat bílé, jakožto přežitek let minulých. Barvě, která nachází své uplatnění ve sterilních prostředích, kterými tato škola rozhodně není. Je to místo, kde se studentům dostává středoškolského vzdělání, místo, na které mnoho z nich nikdy nezapomene. Kde zažili své úspěchy, našli kamarády na celý život a třásli se strachy z pololetního testu z matematiky. Tak proč jim nedopřát ten hezký pocit, který mohou díky příjemnějšímu školnímu prostředí mít. Díky rozhovoru s panem ředitelem jsem se dozvěděla, že škola plánuje **oteplení budov**. Tak se jistě vyřeší problém, který trápí studenty, jejichž šatny sídlí v bývalé „školce“ a kteří tak musí přecházet dlouhým neotepleným tunelem do svých tříd v hlavní budově školy.

Návrh č.6 – Zvýšení úrovně toalet

Velkou nespokojenost projeвили studenti a především paní učitelky s úrovní **toalet**. Věřím, že pokud by se například pan školník (neboť paní uklízečky jsou ve škole jen v odpoledních hodinách) o tohle průběžně staral, nedocházelo by ke stížnostem ze strany učitelů i žáků.

Návrh č.7 – Zlepšení kvality obědů

Studenti dále považují **kvalitu obědů** za nedostatečnou. Nespokojenost je především s velikostí porcí. V tomto směru mě napadá jediné řešení. Cena obědu pro žáka je 24 Kč. Domnívám se, že jde o poměrně nízkou sumu, jejíž zvýšení o 2 – 5 Kč by mělo být přímo úměrné velikosti porce. Věřím, že rodiče rádi připlatí, když uvidí spokojenost a plné žaludky svých dětí.

Návrh č.8 – Začátek školy v 8 hodin

Z dotazníkového šetření bylo jasné vidět, jak by si studenti přáli posunout začátek školy na **8 hodinu ranní**. Teď je jen na vedení školy, jak s touto informací naloží. Věřím však, že ku spokojenosti studentů.

Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo zjistit **spokojenost učitelů a studentů na Obchodní akademii** a VOŠ ve Valašském Meziříčí a navrhnout konkrétní opatření, která pomohou vylepšit stávající situaci. Po úvodním teoretickém přiblížení dané problematiky a představení školy následoval sběr dat. Metodou mého výzkumu se stalo **dotazníkové šetření**. S ředitelem školy navíc proběhl **ústní rozhovor**.

Dotazník měl dvojí podobu, jedna byla určena učitelům, druhá studentům 2. – 4. ročníku. Čerství studenti prvního ročníku by byli pro můj výzkum významní nejdříve na konci školního roku, kdy už jsou se školou více obeznámeni a sžiti. Dotazníky byly rozděleny na několik částí. U učitelů mne zajímal **obsah práce, mzdové podmínky, vztahy se spolupracovníky, ředitelem a studenty a pracovní prostředí**. Dotazník pro studenty se týkal **organizačních podmínek školy, její atmosféry a celkového dojmu** z ní. Dále mne zajímaly **vztahy s učiteli a spolužáky**, jak žáci **vnímají výuku** a zda mají možnost podílet se na rozhodování, zejména **projevit svůj názor**.

Na základě provedeného šetření a následné analýzy lze říci, že **učitelé** jsou ve své práci **spíše spokojeni**. Většina totiž uvedla, že je jejich práce velmi baví, považují ji za smysluplnou, společností přínosnou a zajímavou. V oblasti **odměňování** jsou učitelé **částečně spokojeni**. Uvádí však, že profese neodpovídá jejich pracovním výkonům, avšak pro peníze zde pouze nepracují. **Pracovní prostředí** učitelé považují za takřka bezproblémové. Jsou spokojeni s kvalitou stravování, teplotou školy. Na druhou stranu by **interiéru školy** určité změny jedině prospěly. V oblasti **mezilidských vztahů** na pracovišti nedochází k žádným problémům, vztahy jsou na přátelské úrovni, i když určitá přetvářka se zde vyskytuje. Vztahy s **ředitelem** jsou rovněž bez jakýchkoliv problémů. Podle nich je pracovitý a kvalifikovaný, mohl by být však férovější k některým učitelům a disponovat větší autoritou. Ke **studentům** jsou učitelé spravedliví a snaží se je co nejvíce motivovat. Na výuku se většina z nich spíše těší.

U žáků lze také spíše hovořit o spokojenosti. S polohou školy i dopravní dostupností jsou studenti spíše spokojeni, stejně tak s budovou školy. Určité změny by však prospěly vestibulu školy, výmalbě tříd a chodeb. Škola spíše **motivuje** ke studiu 2. a 3. ročníky, maturanty spíše nemotivuje. Žáci 2. a 4. ročníku prokázali, že školu navštěvují **spíše rádi**. Celkově lze říci, že studenti 2. ročníků jsou s atmosférou školy spokojenější než ostatní ročníky. Kvalita výuky je vnímána **spíše pozitivně**, zejména ze strany maturitních ročníků. Většině, hlavně žákům 3. ročníků, výuka přináší spíše dostatek nových informací, navíc studenti 2. a 3. ročníků vykazují určité **obavy** ze zkoušení a písemek. Většina se domnívá, že učitelé **spíše dokáží** udržet jejich pozornost po většinu dobu výuky, stejně tak dokáží vysvětlit učivo jasně, srozumitelně a přesvědčivě.

Žáci pozitivně hodnotí přátelský přístup pedagogů, taktéž jsou spíše spokojeni s vedením školy. **Důvěru** k třídnímu učiteli mají především žáci **2. ročníků**, ostatní vykazují

jen částečnou spokojenost. Vzájemné vztahy mezi žáky jsou spíše přátelské, spolužáci si neubližují, necítí se v kolektivu sami. Většina žáků se domnívá, že učitelé žáky nikterak neponižují. **Celkový dojem ze školy tedy vyznívá spíše příznivě.** Studenti jsou přesvědčeni, že je škola vcelku dobře připravuje na další studium a doporučili by ji ke studiu svým přátelům a známým. Zejména žáci 4. ročníků mají chuť se dále **vzdělávat** a školu by si opět vybrali ke studiu především žáci 2. ročníků. Největší změny by studenti uvítali v oblasti **kvality obědů a úrovně toalet.**

Nakonec jsem se snažila uvést několik **opatření**, která by mohla zvýšit spokojenost učitelů i studentů na této škole. Vhodným doporučením se jeví **využití neformálního hodnocení** ze strany ředitele školy, neboť se učitelé často domnívají, že jim **není poskytnuta pochvala za dobře vykonanou práci.** Dále by měl ředitel zapracovat na svém přístupu k některým učitelům, např. by měl **umět více přijmout kritiku, být férovější, naučit se lépe jednat s učiteli** a umět více řešit problémy, které se objeví. Dalším problémem je nízká **informovanost** zaměstnanců. Možným řešením může být **více zasedání a porad**, na kterých se pedagogům přiblíží oblasti, kterým nerozumí nebo ke kterým mají určité výhrady. Dle výsledků analýzy je patrné, že zejména ženy považují práci učitelky za **psychicky náročnou.** Myslím si, že by tedy bylo dobré zapracovat na **duševní hygieně.** Doporučuji tedy učitelům **více relaxovat**, ať už formou pasivního či aktivního odpočinku.

Za další problémovou oblast považují učitelé i žáci nespokojenost s **barevnou úpravou** školy. Navrhuji **výmalbu** především **školních tříd**, které působí deprimujícím dojmem, jak uvedli sami studenti. Velkou nespokojenost projevili studenti a především učitelky s úrovní **toalet**, žáci jsou dále nespokojeni s **kvalitou obědů**, především s velikostí porcí. Cena obědu pro žáka je 24 Kč. Věřím, že zdražení porce o 2 – 5 Kč, které bude přímo úměrné velikosti této porce by nijak nezatížilo rodinný rozpočet. Závěrem je třeba říci, že by si studenti přáli posunout začátek školy na **8 hodinu ranní**, neboť většina z nich do školy dojíždí a je nucena vstávat v časných ranních hodinách.

Věřím, že výsledky mého šetření, které chce škola použít pro své interní účely, budou ku prospěchu věci a napomohou tak možnému růstu spokojenosti studentů i učitelů na této střední odborné škole.

Seznam literatury

Knižní zdroje

- BEDRNOVÁ, E.; NOVÝ, I. a kol.; *Psychologie a sociologie řízení*, Management Press, Praha 2007. ISBN 978-80-7261-169-0
- CARNEGIE, D.: *Jak se radovat ze života a z práce*. Praha, Talpress, 1995. ISBN 80-85609-89-4
- DONNELLY, J. H. jr.; GIBSON, J. L.; IVANCEVICH, J. M.: *Management*. Grada, 1997. ISBN 80-7169-422-3
- FORSYTH, P.: *Jak motivovat lidi*. Praha, Computer Press, 2000. ISBN 80-7226-386-2
- HAGEMANNOVÁ, G.: *Motivace*, Praha, Victoria Publishing, a.s., 1995. ISBN 80-85865-13-0
- HAVLÍK, R.; KOŤA, J. *Sociologie výchovy a školy*. Praha: Portál, 2002, ISBN 80-7178-635-7
- HÜTTLOVÁ, E.: *Organizace práce a pracovní podmínky*. Praha, VŠE, 1997. ISBN 80-7079-068-7
- KLEIBL, J., a kol.; *Metody personální práce*, VŠE, Praha 1995. ISBN 80-7079-413-5
- KOHOUTEK, R. *Základy pedagogické psychologie*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 1996. ISBN 80-85867-94-X
- KOLLÁRIK, T.: *Spokojnosť v práci*. Bratislava, Práca, 1986
- MILKOVICH, G.T., BOUDREAU, J.W.: *Řízení lidských zdrojů*, Praha, Grada a.s., 1993. ISBN 80-85623-29-3
- NAKONEČNÝ, M.: *Motivace lidského chování*. Praha, Academia, 1996. ISBN 80-200-0592-7
- NOVÝ, I.; SURYNEK, A., a kol.; *Sociologie pro ekonomy a manažery*, Grada, Praha 2006. ISBN 80-247-1705-0
- PLEVOVÁ, I. *Kapitoly z obecné psychologie*. Olomouc: UP, 2006. ISBN 80-244-1413-9
- PROVAZNÍK, V.; KOMÁRKOVÁ, R.; *Motivace pracovního jednání*, VŠE, Praha 2004. ISBN 80-245-0703
- PROVAZNÍK a kol.: *Psychologie pro ekonomy*. Vysoká škola ekonomická v Praze 1992. ISBN 80-7079-290-6.
- PRŮCHA, J. *Učitel. Současné poznatky o profesi*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-621-7
- SURYNEK, A.; KAŠPAROVÁ, E.; KOMÁRKOVÁ, R.: *Základy sociologického výzkumu*. Praha, Management Press 2001, ISBN 80-7261-038-4
- SYNEK, M.; SEDLÁČKOVÁ, H.; VÁVROVÁ, H.: *Jak psát bakalářské, diplomové, doktorské a jiné písemné práce*. Praha, Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1212-9
- TRNKA, J.: *Pedagogická psychologie pro ekonomy II*. Vysoká škola ekonomická v Praze, 1996. ISBN: 80-7079-223-X
- VAŠUTOVÁ, J. *Profese učitele v českém vzdělávacím kontextu*. Brno: Paido, 2004. ISBN 80-7315-082-4
- VEBER, J. A kol.; *Management – základy, prosperita, globalizace*, Management Press 2000. ISBN: 80-7261-029-5

Internetové zdroje

- Oficiální stránky Obchodní akademie a VOŠ ve Valašském Meziříčí, <http://www.oavm.cz/>.
- Stránky školy na sociální síti Facebook. [online]. [cit 2011-11-20]. Dostupné na WWW: <http://www.facebook.com/pages/Obchodn%C3%AD-akademie-a-VO%C5%A0-Vala%C5%A1sk%C3%A9-Mezi%C5%99%C3%AD%C4%8D%C3%AD/316411020530>
<http://www.facebook.com/pages/Obchodn%C3%AD-akademie-a-VO%C5%A0-Vala%C5%A1sk%C3%A9-Mezi%C5%99%C3%AD%C4%8D%C3%AD/316411020530>.
- Týdeník školství, číslo 24/2010, Hlavínová, H.: Genderový pohled na odměňování učitelů v regionálním školství. [online]. [cit 2011-10-08]. <http://www.tydenik-skolstvi.cz/archiv-cisel/2010/24/genderovy-pohled-na-odmenovani-ucitelu-v-regionalnim-skolstvi/>.
- Západočeská univerzita v Plzni, materiál ke studiu. [online]. [cit 2011-10-7]. <http://www.kps.zcu.cz/materials/skolpsy/skolni%20psychologie.rtf>.
- Psychologie barev. [online]. [cit 2011-10-7]. <http://barvy.xf.cz/psychologie/psychologie-barev>.
- Markvart, K.: Hluk ve školách – Česká republika. [online]. [cit 2011-10-7]. http://www.bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/clanky/clanky_skolstvi/ceske_skolstvi_hluk.html.
- Delaney, J.G.: How high school students perceive effective teachers. [online]. [cit 2011-11-01] <http://ebookbrowse.com/delaney-morning-watch-article-on-effective-teachers-characteristics-study-pdf-d21016269>.
- Vyhláška o FKSP. [online]. [cit 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/vyhlaska-c-365-2010-sb-o-fondu-kulturnich-a-socialnich?highlightWords=Fond+kulturn%C3%ADch+soci%C3%A1ln%C3%ADch+pot%C5%99eb>.

Normy

- ČSN EN ISO 9000:2001 (01 0300), *Systémy managementu jakosti – Základy, zásady a slovník*.

Diplomové práce

- Došlová, E. *Životní spokojenost a syndrom vyhoření u učitelů*, Olomouc, 2009. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta psychologie.
- Spurná, K. *Životní úroveň a spokojenost učitelů na základních školách*, Olomouc, 2009. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta pedagogická.
- Jelenová, L. *Analýza podmínek pracovní spokojenosti ve společnosti PIKE Electronic, s. r.o. se zaměřením na motivaci pracovníků*, Praha, 2008. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská.

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obrázky

Obr. 1: Maslowova pyramida potřeb	14
Obr. 2: Logo školy	23
Obr. 3: Budova Obchodní akademie	24

Tabulky

Tab. 1: McGregorova teorie X a Y	15
Tab. 2: Význam pojmu pracovní spokojenost	16
Tab. 3: Výzkumný vzorek – studenti	28
Tab. 4: Svoji práci považují za	32
Tab. 5: Doporučil/a byste zaměstnání na OA svým přátelům a známým?	34
Tab. 6: Vyhovuje Vám pracovní doba?	36
Tab. 7: Svou mzdu vnímám jako	39
Tab. 8: Co byste ve škole změnil/a či zlepšil/a?	41
Tab. 9: Při práci panuje přátelská atmosféra	41
Tab. 10: Ředitel školy	44
Tab. 11: Ve třídě mám své oblíbence a dávám to často najevo	47
Tab. 12: Co bych na škole rád/a změnil/a	66

Grafy

Graf 1: Struktura učitelů Obchodní akademie podle pohlaví	27
Graf 2: Věková struktura učitelů OA	27
Graf 3: Struktura učitelů podle počtu odpracovaných let	27
Graf 4: Návratnost dotazníků – učitelé	29
Graf 5: Návratnost dotazníků – studenti	29
Graf 6: Baví Vás Vaše práce?	32
Graf 7: Jak dalece je Vaše práce náročná?	32
Graf 8: Práce nepříznivě ovlivňuje můj zdravotní stav	33
Graf 9: Jste hrdý/á na to, že jste učitel/ka?	34
Graf 10: Máte strach ze ztráty zaměstnání?	34
Graf 11: Uvažujete o změně pracovního místa?	34
Graf 12: Domníváte se, že Vaše kvalifikační předpoklady jsou školou plně využity	35
Graf 13: Jak hodnotíte své pracovní vytížení?	35
Graf 14: Jste spokojen/a s výší mzdy?	36
Graf 15: Odpovídá výše mzdy Vaším výkonům?	36
Graf 16: Jak důležitá je pro Vás výše mzdy?	37
Graf 17: Vyšší mzda by mne motivovala k vyšším výkonům	37
Graf 18: Pracuji zde pouze pro peníze	37
Graf 19: Nižší mzda by byla důvodem k odchodu	38
Graf 20: Dochází zde k rovnoměrnému odměňování mužů a žen?	38
Graf 21: V práci je většinou:	39
Graf 22: Změnil/a bych interiér školy	39
Graf 23: Jste spokojen s úrovní zajištění obědů a školního bufetu?	40
Graf 24: Vycházím dobře s:	41
Graf 25: Na pracovišti panuje přetvářka	41
Graf 26: S kolegy si důvěřujeme a pomáháme si	41
Graf 27: Kolegové odvádí kvalitní práci	42
Graf 28: Myslím, že jsem v kolektivu oblíben	42

Graf 29: Scházíte se se svými kolegy i ve volném čase?	43
Graf 30: S ředitelem jsem:	43
Graf 31: U žáků mám přirozenou autoritu	44
Graf 32: Žáky hodnotím spravedlivě	45
Graf 33: Snažím se žáky co nejvíce motivovat	45
Graf 34: Na výuku jsem většinou důkladně připraven	45
Graf 35: Věřím, že většina žáků se chce něco naučit, ne pouze „přežít“ výuku	46
Graf 36: Cítím, že jsem žáky nedoceněn/a	46
Graf 37: Ve třídách často panuje nepřátelská atmosféra	46
Graf 38: Na výuku se většinou těším	47
Graf 39: Vyhovuje mi poloha školy	48
Graf 40: S dopravní dostupností školy jsem spokojen/a	48
Graf 41: Líbí se mi budova školy	49
Graf 42: Změnil/a bych interiér školy	49
Graf 43: Webové stránky mi vyhovují	50
Graf 44: Informace o chodu školy jsou dobře dostupné	50
Graf 45: Do školy chodím rád/a	51
Graf 46: Po letních prázdninách se do školy těším	51
Graf 47: Škola mě dostatečně motivuje ke studiu	51
Graf 48: Učitelé dbají o dodržování pravidel zakotvených ve školním řádu	52
Graf 49: Jsem spokojen/a s kvalitou výuky	52
Graf 50: Výuka mi přináší dostatek nových informací	53
Graf 51: Příprava na vyučování mi zabírá přiměřené množství volného času	53
Graf 52: Bojím se zkoušení a písemek	54
Graf 53: Učitelé hodnotí žáky spravedlivě	54
Graf 54: Odbornost většiny učitelů je na vysoké úrovni	55
Graf 55: Většina učitelů dokáže udržet mou pozornost po většinu dobu výuky	55
Graf 56: Učitelé většinou vysvětlují učivo jasně, srozumitelně a přesvědčivě	56
Graf 57: Pokud probírané látce nerozumím, učitel je ochoten mi po vyučování pomoci	56
Graf 58: Ve škole mohu bez obav projevit svůj názor	57
Graf 59: Učitelé jsou přístupní diskuzím se žáky, respektují jejich názory	57
Graf 60: Většina učitelů se k žákům chová přátelsky	58
Graf 61: Vedení školy je k žákům vstřícné	58
Graf 62: Vnímám vztahy mezi učiteli za přátelské	58
Graf 63: Můj třídní učitel je pro mne dobrým příkladem	59
Graf 64: Mám důvěru ke svému třídnímu učiteli	59
Graf 65: Ve škole mi spolužáci neubližují	60
Graf 66: Ve třídě se cítím sám/sama	60
Graf 67: Učitelé žáky ponižují	61
Graf 68: Škola splňuje mé očekávání	61
Graf 69: OA mě dobře připravuje ke studiu na VŠ	62
Graf 70: Mám chuť se vzdělávat	62
Graf 71: Tuto školu bych si opět vybral/a ke studiu	63
Graf 72: Školu bych doporučil/a svým známým	63
Graf 73: Studium na této škole je obtížné	63

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník - učitelé	83
Příloha 2: Dotazník - studenti	89

Příloha 1

Dotazník – učitelé

OBSAH PRÁCE

1. **Svoji práci považuji za (možno zaškrtnout více odpovědí):**
 - a) časově náročnou
 - b) stresující
 - c) pohodovou
 - d) psychicky náročnou
 - e) zajímavou
 - f) společností přínosnou
 - g) monotónní
 - h) smysluplnou
 - i) nutný, ne však záživný prostředek k výdělku
2. **Baví Vás Vaše práce?**
 - a) ano, velmi mě baví
 - b) ano, ale dokážu bez ní žít
 - c) moc ne, ale přežít se to dá
 - d) vůbec ne
3. **Jak dalece je Vaše práce náročná?**
 - a) práce je velmi náročná
 - b) práce je docela náročná
 - c) práce je spíše nenáročná
 - d) práce není vůbec náročná
4. **Práce nepříznivě ovlivňuje můj zdravotní stav:**
 - a) určitě ne
 - b) spíše ne
 - c) spíše ano
 - d) určitě ano
5. **Doporučil/a byste zaměstnání na OA svým přátelům a známým?**
 - a) určitě ne
 - b) spíše ne
 - c) spíše ano
 - d) určitě ano
6. **Jste hrdý/á na to, že jste učitel/ka?**
 - a) určitě nejsem
 - b) spíše nejsem
 - c) spíše jsem
 - d) určitě jsem
7. **Máte strach ze ztráty zaměstnání?**
 - a) určitě nemám
 - b) spíše nemám
 - c) spíše mám
 - d) určitě mám

8. Uvažujete o změně pracovního místa?
- a) určitě ne
 - b) spíše ne
 - c) spíše ano
 - d) určitě ano
9. Domníváte se, že Vaše kvalifikační předpoklady jsou školou plně využity?
- a) určitě nejsou
 - b) spíše nejsou
 - c) spíše jsou
 - d) určitě jsou
10. Jak hodnotíte své pracovní vytížení?
- a) velmi vysoké
 - b) vyšší
 - c) průměrné
 - d) nižší
 - e) velmi nízké
11. Vyhovuje Vám pracovní doba?
- a) určitě ne
 - b) spíše ne
 - c) spíše ano
 - d) určitě ano

MZDOVÉ OHODNOCENÍ

12. Jste spokojen/a s výší mzdy?
- a) jsem velmi spokojen/a
 - b) jsem docela spokojen/a
 - c) jsem spíše nespokojen/a
 - d) jsem velmi nespokojen/a
13. Domníváte se, že výše Vaší mzdy odpovídá Vaším pracovním výkonům?
- a) určitě ne
 - b) spíše ne
 - c) spíše ano
 - d) určitě ano
14. Jak důležitá je pro Vás výše mzdy: ☐ ano ☐ částečně ☐ ne
15. Vyšší mzda by mne motivovala k vyšším výkonům: ☐ ano ☐ částečně ☐ ne
16. Pracuje zde pouze pro peníze: ☐ ano ☐ částečně ☐ ne
17. Nižší mzda by byla důvodem k odchodu: ☐ ano ☐ částečně ☐ ne
18. Dochází zde k rovnoměrnému odměňování mužů i žen? ☐ ano ☐ ne ☐ nevím
19. Svou mzdu vnímám jako (možno zaškrtnout více odpovědí):
- a) dostatečně motivující
 - b) odpovídající času, který práci věnuji
 - c) odpovídající mému úsilí a nasazení
 - d) dostatečnou k zajištění mých výdajů

- e) nedostatečně motivující
- f) neodpovídající času, který práci věnuji
- g) neodpovídající mému úsilí a nasazení
- h) nedostatečnou k zajištění mých výdajů

PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ

20. V práci je většinou: ☐ přetopeno ☐ ideální teplota ☐ zima

21. Změnil/a bych interiér školy:

- a) určitě ne
- b) spíše ne
- c) spíše ano
- d) určitě ano

22. Jste spokojen/a s úrovní zajištění obědů a školního bufetu?

- a) určitě ne
- b) spíše ne
- c) spíše ano
- d) určitě ano

23. Co byste ve škole změnil/a či zlepšil/a (možno zaškrtnout více odpovědí)?

- a) informovanost
- b) pracovní prostředí
- c) lepší sociální zařízení (WC ...)
- d) komunikaci s ředitelem
- e) vztahy na pracovišti
- f) platové podmínky
- g) poměr muži x ženy (měl by být 50:50)
- h) nic, jsem spokojen/a

SPOLUPRACOVNÍCI

24. Vycházím dobře:

- a) se všemi kolegy
- b) s většinou kolegů, ale problémy se sem tam vyskytnou
- c) pouze s některými kolegy

25. Při práci panuje přátelská atmosféra: ☐ ano ☐ částečně ☐ ne

26. Na pracovišti panuje přetvářka: ☐ ano ☐ částečně ☐ ne

27. S kolegy si navzájem důvěřujeme a pomáháme si: ☐ ano ☐ částečně ☐ ne

28. Mí kolegové odvádí kvalitní práci:

- a) rozhodně ne
- b) spíše ne
- c) spíše ano
- d) rozhodně ano

29. Scházíte se se svými kolegy i ve volném čase? ☐ ano ☐ ne

30. Myslím, že jsem v kolektivu oblíben: ☐ ano ☐ částečně ☐ ne

ŘEDITEL ŠKOLY

31. S ředitelem školy jsem:

- a) velmi nespokojen/a
- b) spíše nespokojen/a
- c) spíše spokojen/a
- d) velmi spokojen/a

OTÁZKY 32 - 48	ANO	ČÁSTEČNĚ	NE
Je pracovitý	☐	☐	☐
Je přátelský	☐	☐	☐
Je kvalifikovaný	☐	☐	☐
Váží si Vaší práce	☐	☐	☐
Má přirozenou autoritu	☐	☐	☐
Mohu mu důvěřovat	☐	☐	☐
Dostává se mi uznání a ocenění za mou práci	☐	☐	☐
Dokáže mě vyslechnout	☐	☐	☐
Pomůže, kdykoliv je potřeba	☐	☐	☐
Je neschopný	☐	☐	☐
Je férový	☐	☐	☐
Umí jednat s lidmi	☐	☐	☐
Dokáže přijmout kritiku	☐	☐	☐
Umí řešit problémy	☐	☐	☐
Je většinou pozitivně naladěný	☐	☐	☐
Má vysoké odborné znalosti	☐	☐	☐
Je mi sympatický	☐	☐	☐

STUDENTI

49. U žáků mám přirozenou autoritu: ☐ ano ☐ částečně ☐ ne

50. Žáky hodnotím spravedlivě:

- a) rozhodně ne
- b) spíše ne
- c) spíše ano
- d) rozhodně ano

51. Snažím se žáky co nejvíce motivovat:

- a) rozhodně ne
- b) spíše ne
- c) spíše ano
- d) rozhodně ano

52. Na výuku jsem většinou důkladně připraven:

- a) rozhodně ne
- b) spíše ne
- c) spíše ano
- d) rozhodně ano

53. Věřím, že většina žáků se chce něco naučit, ne pouze „přežít“ výuku:

- a) rozhodně ne
- b) spíše ne
- c) spíše ano
- d) rozhodně ano

54. Cítím, že jsem žáky nedoceněn/a:

- a) rozhodně ne
- b) spíše ne
- c) spíše ano
- d) rozhodně ano

55. Ve třídách často panuje nepřátelská atmosféra:

- a) rozhodně ne
- b) spíše ne
- c) spíše ano
- d) rozhodně ano

56. Ve třídě mám své oblíbence a dávám to často najevo: ☐ ano ☐ částečně ☐ ne

57. Na výuku se většinou těším:

- a) rozhodně ne
- b) spíše ne
- c) spíše ano
- d) rozhodně ano

Váš věk:

- a) 20 – 35 let
- b) 36 – 45 let
- c) 46 – 60 let
- d) 61 let a více

Počet odpracovaných let na OA:

- a) do 1 roku
- b) 1 – 5 let
- c) 6 – 10 let
- d) 11 – 15 let
- e) 16 let a více

Vaše pohlaví: ☐ muž ☐ žena

Prostor pro Vaše náměty a připomínky:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Velmi děkuji za Vaši pomoc při vyplňování tohoto dotazníku.

Příloha 2

Dotazník – studenti

	Rozhodně ne	Spíše ne	Spíše ano	Rozhodně ano
Vyhovuje mi poloha školy	☐	☐	☐	☐
S dopravní dostupností školy jsem spokojen/a	☐	☐	☐	☐
Líbí se mi budova školy	☐	☐	☐	☐
Změnil/a bych interiér školy	☐	☐	☐	☐
Webové stránky školy mi vyhovují	☐	☐	☐	☐
Informace o chodu školy jsou dobře dostupné	☐	☐	☐	☐
Do školy chodím rád/a	☐	☐	☐	☐
Po letních prázdninách se do školy těším	☐	☐	☐	☐
Škola mě dostatečně motivuje ke studiu	☐	☐	☐	☐
Učitelé dbají o dodržování pravidel zakotvených ve školním řádu	☐	☐	☐	☐
Výuka mi přináší dostatek nových informací	☐	☐	☐	☐
Příprava na vyučování mi zabírá přiměřené množství volného času	☐	☐	☐	☐
Bojím se zkoušení a písemek	☐	☐	☐	☐
Odbornost většiny učitelů je na vysoké úrovni	☐	☐	☐	☐
Většina učitelů hodnotí žáky spravedlivě	☐	☐	☐	☐
Jsem spokojen/a s celkovou kvalitou výuky	☐	☐	☐	☐
Většina učitelů dokáže udržet mou pozornost po většinu dobu výuky	☐	☐	☐	☐
Učitelé většinou vysvětlují učivo jasně, srozumitelně a přesvědčivě	☐	☐	☐	☐
Pokud probírané látce nerozumím, učitel je ochoten mi po vyučování pomoci	☐	☐	☐	☐
Ve škole mohu bez obav projevit svůj názor	☐	☐	☐	☐
Učitelé jsou přístupní diskuzím se žáky, respektují jejich názory	☐	☐	☐	☐
Většina učitelů se k žákům chová přátelsky	☐	☐	☐	☐
Učitelé žáky ponižují	☐	☐	☐	☐
Ve třídě se cítím sám/sama	☐	☐	☐	☐
Ve škole mi spolužáci neubližují	☐	☐	☐	☐
Vedení školy je k žákům vstřícné	☐	☐	☐	☐
Vnímám vztahy mezi učiteli za přátelské	☐	☐	☐	☐
Můj třídní učitel je pro mne dobrým příkladem	☐	☐	☐	☐
Mám důvěru ke svému třídnímu učiteli	☐	☐	☐	☐
Škola mě dobře připravuje na studium na VŠ	☐	☐	☐	☐
Tuto školu bych si opět vybral/a ke studiu	☐	☐	☐	☐
Školu bych doporučil/a svým známým	☐	☐	☐	☐
Studium na této škole je obtížné	☐	☐	☐	☐
Škola splňuje mé očekávání	☐	☐	☐	☐
Mám chuť se vzdělávat	☐	☐	☐	☐

Kdyby to bylo v mé moci, na škole bych změnil/a (možno zaškrtnout více odpovědí)?

- a) zvýšil/a odbornost učitelů
- b) snížil/a počet hodin
- c) vyměnil/a vedení školy
- d) prodloužil/a přestávky
- e) kvalitu obědů
- f) sociální zařízení (WC ...)
- g) neměnil/a bych vůbec nic, jsem spokojen/a
- h) změnil/a bych:

Jaké je tvé pohlaví? ☐ muž ☐ žena

Ročník: ☐ 2. ročník ☐ 3.ročník ☐ 4.ročník

Třída: ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E

Prostor pro Tvé nápady, náměty a připomínky:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Velmi děkuji za Tvou pomoc !!!